

fuzinar

Leto XXI

Ravne na Koroškem, 15. marca 1984

Št. 3

PRAVOČASNA OPOZORILA

Marec je mesec, ki daje med vsemi največ razgleda nazaj in naprej:

- bilanca lanskega leta je še blizu
- kažejo se obrisi poslovanja v prvem trimesečju
- dobro pomnimo sprejem gospodarskega načrta za letos

Zato se same po sebi ponujajo primerjave med načrtovanim in doseženim. Ker pa so še sveže letne ocene uspešnosti tozgov skupnih in spremljajočih dejavnosti in delovnih skupnosti, ob njih pa letos zares številne, kar kompletne ocene vodstvenih in vodilnih delavcev, imamo torej v rokah razen rezultatov našega dela posredno tudi vzroke, zakaj ti rezultati niso boljši.

Ocen pa si ne pišemo le sami, ampak nam jim mnogo bolj brezosebno in zato trdo pišejo kupci naših izdelkov. Ameriška firma npr. začne svoj teleks takole:

»Vaši dobavni roki so katastrofalni... če nam robe ne pošljete do konca februarja, je naročilo izgubljeno.«

Takšne telekse prejemamo vsak dan, le da s še hujšimi grožnjami.

Rezultati so torej tu, kup ocen na mizi, stoodstotna podražitev električne energije je le še ena od dodatnih resnic, katero bo treba mojstriti. Ker imamo sami o sebi toliko podatkov, ima danes v naši železarni vsaka številka, vsaka pohvala in graja končno tudi tako dolgo pričakovano ime in priimek.

Čisto od nas samih je odvisno, kako globoko bomo segli z analizo, kako bomo poimenovali naše (ne)delo in našo (ne)disciplino in kakšne ukrepe si bomo poleg že tolikokrat poudarjene poslovne politike še naložili, da se bomo končno predramili iz mešanice marsikje še vedno navzočega samozadovoljstva in apatije.

Že februarja je odbor za dohodkovna vprašanja takole opomnil vodstvene delavce:

»Opozoriti je treba, da bomo v tem letu ob takem doseganju kazalcev, kot se kažejo sedaj, težko dosegali planirane osebne dohodke, zlasti pa ne moremo računati s kakršnimikoli proračuni.«

Opozorila so tu, treba jim je prisluhniti.

Prvič prek 800 000 ton jekla

NEKAJ POSLOVNIH REZULTATOV SLOVENSКИH ŽELEZARN V LETU 1983

V 1983. letu so v jeklarnah Slovenskih železarn proizvedli 19.401 tona jekla več kot v doslej najboljšem proizvodnem letu. Tolikšna količina jekla

pomeni, da ni bilo treba kupiti iz drugih železarn ali iz uvoza okoli 18.200 ton polizdelkov. To pomeni, da so v slovenskih železarnah izdelali iz tega, doma proizvedenega jekla, okoli 15.740 ton izdelkov za trg. Predstavljajte si 787 železniških vagonov in v vsakem po 20 ton jeklarskih izdelkov, ali približno 15 vagonov po 52 vagonov. Letni načrt jekla, ki je bil še precej višji, sicer ni bil izvršen, dosežena proizvodnja je pa ob težkih pogojih dela v preteklem letu prav gotovo uspeh.

Za podrobno analizo proizvodnih in poslovnih rezultatov v letu 1983 je še prezgodaj in v delovnih organizacijah še sestavljajo letna poslovna poročila. Osem let sem čakal, da bi lahko zapisal, da so jeklarne v Slovenskih železarnah izdelale več kot 800.000 ton jekla oziroma natančneje 814.750 ton. Osem let načrtovanja, obetov, prizadevanj in upov. Sedaj, ko je ta magična meja prebita, pa mi ne da miru, da vas ne bi obvestil o tem dosežku in uspehu, še preden so znani vsi poslovni rezultati.

Doslej največje proizvodnje jekla so bile dosežene v Slovenskih železarnah:

- leta 1975, ko je ta znašala 795.008 ton,
- leta 1982, ko so dosegli 795.359 ton, in končno
- leta 1983, ko so s proizvodnjo 814.750 ton dosegli največjo letno količino jekla.

Zanimivo je, da smo na pričetku 1983. leta vsi pričakovali, da bo to za proizvodne pogoje zelo težko leto. Tudi upi za zagotovitev vložka in drugih,

(Nadaljevanje na 2. str.)



Rodovi

(Nadaljevanje s 1. str.)

za proizvodnjo potrebnih materialov in energije so bili zelo slabi. Med letom so tudi res nastopale predvidene in še bolj nepredvidene težave — in vendar je

bila dosežena doslej največja proizvodnja.

Zanimivo je primerjati, kako se je gibal proizvodnja jekla po posameznih železarnah v teh treh letih, ko je bila skupno za Slovenske železarne največja.

DO	1975	1982	1983
Železarna Jesenice	512.862	471.313	469.215
Železarna Ravne	193.656	206.200	218.254
Železarna Štore	88.490	117.846	126.281
Skupaj	795.008	795.359	814.750

Proizvodnja je nazadovala v jeseniški jeklarni, kjer so tudi najmanj investirali za povečanje proizvodnje ter so se bolj borili, da ob posodabljanju tehnologije obdrže proizvodnjo. Ob tem je postala vprašljiva gospodarnost proizvodnje za tisti del jekla, ki ga še vedno izdelujejo v SM pečeh.

V jeklarni Železarne Ravne več let poteka rekonstrukcija in modernizacija jeklarskih obratov. Investicija že daje prve pomembnejše rezultate, kar se pozna tudi v količini proizvodnje in je investicija letos prav v zaključni fazi.

V Železarni Štore so v tem obdobju od leta 1975 opustili SM peč in zgradili drugo električno obločno peč. Pri njih so do leta 1983 dosegli največje povečanje proizvodnje pri tem, da so proizvodne zmogljivosti obeh peči še izdatno večje.

TEŽAV VSEENO NI MANJKALO

Da ne bo preveč hvale! Kot rečeno, letni plan proizvodnje jekla je bil dosežen 96%. Realne zmogljivosti jeklarn so vsaj 860.000 ton. Težav, ki opravičujejo manjšo proizvodnjo od načrtovane, je bilo na pretek. Sprva so bili problemi z nezadostnimi količinami jeklenega odpadka, ki ga je bilo potem proti koncu leta skoraj preveč. Kvaliteta jeklenih odpadkov je bila med problemi, ki so bili redno navedeni v mesečnih problematikah jeklarn. Spomladi ni bilo ferokroma, in tako je izpadel program proizvodnje nerjavnih jekel. V drugi polovici leta je bila zopet težava z oskrbo ferosilicija, kalcij-silicija in kovinskega silicija. Občasno je manjka-

lo tudi drugih zlitin in materialov, potrebnih pri proizvodnji jekla.

Ognjevdružni materiali so bili slabe kakovosti, kar ima za posledico slabšo vzdržnost peči in več popravil, kot je bilo načrtovano. Marsikateri večer v preteklem letu ste preživeli ob svečah. Redukcije električne energije so močno prizadele velike porabnike, med katerimi so najprej na udaru električne obločne peči za proizvodnjo jekla. Te so v drugi polovici leta kar pogosto počivale in tako je izpadla proizvodnja več tisoč ton jekla. V letu 1983 je bila res dosežena doslej največja proizvodnja jekla v Slovenskih železarnah, lahko pa bi bila tudi večja. Proizvedeno pa ni bilo v celoti tisto jeklo, ki bi moralo biti po programu in naročilih. Marsikateri kupec je dobil naročeno kvaliteto ali količino ali mnogo pozneje ali pa je sploh ni dobil. Ker ni bilo ustreznih količin ferolegur, v jeklarnah niso mogli izdelati v zahtevanih rokih ustreznih količin jekla. Slabo sortirani jekleni odpadki povzročajo spremembe v kvaliteten programu proizvodnje. Proizvedeno jeklo je v kvalitetah, ki niso takrat v programu ali celo v kvalitetah, ki sploh niso v programu. Izdelanega jekla pa ob današnjem pomanjkanju na domačem trgu še vedno ni težko prodati.

NA DRUGIH PODROČJIH MANJ USPEHOV

Realizirano količino surovega železa, ki je znašala v letu 1983 204.677 ton, lahko štejemo za dobro, ne pa najuspešnejšo. V Železarni Jesenice so izdelali 164.000 ton, kar je 1% nad planirano količino, v Železarni Štore pa

40.503 ton, kar je samo 89% letnega plana. V prvem polletju so imeli večje okvare, v drugem polletju pa pogoste redukcije, kar je povzročilo občuten izpad proizvodnje.

Dosežena blagovna proizvodnja v letu 1983 je bila slabša. V primerjavi z realizirano blagovno proizvodnjo leta 1982 predstavlja 721.329 ton le 92%. V primerjavi s planirano količino pa je bila realizacija proizvodnje gotovih izdelkov 90%. Če upoštevamo še to, da je bila pri predelovalcih količina gotove robe za 4% večja kot leto poprej in da so letni plan izvršili 92%, potem je za železarne rezultat še nekaj slabši. Osnovni razlog je ob tem, da je znašala proizvodnja jekla več kot leta 1982, gotovo ta, da v lanskem letu ni bilo mogoče zagotoviti načrtovanih količin vložka, katerega naj bi dobavile druge jugoslovanske železarne ali naj bi ga nabavili iz uvoza.

Načrtovane količine izdelkov za izvoz so bile kar 17% večje kot dosežena realizacija v letu 1982. V letu 1983 je znašala izvršena količina izvoza celo 3% manj kot leta 1982. Vrednost iz-

voza leta 1982 je znašala 96 mio \$. V letu 1983 pa je znašala vrednost izvoza 93 mio \$, kar je tudi približno 3% manj kot leto poprej. Kar zadeva izvoz, doseženi rezultati niso najbolj uspešni. Upoštevati je pa treba, da je sedaj, ob svetovni krizi v železarski industriji, zelo težko prodajati jeklarske izdelke na svetovnem trgu.

Nekaj podatkov o uspehih in neuspehih pri delu Slovenskih železarn v letu 1983 je torej navedenih. Ko primerjam planske količine in cilje iz gospodarskega načrta za leto 1984 z doseženimi v letu 1983, razmišljam, da je v tem planu veliko optimizma. Načrtovane naloge so težke in zahtevajo od vseh mnogo naporov za uresničitev. Jekla naj bi proizvedli 3% več, blagovna proizvodnja bi morala biti 12% večja in količine izdelkov za izvoz 12% večje kot leta 1983. Končno je pa prav, da zaupamo in verujemo v svoje sposobnosti, da bodo načrtovani cilji tudi doseženi — če so za to tudi prav ocenjeni pogoji za realizacijo.

Milan Marolt

Združeni smo močnejši

POGOVOR Z ALOJZEM JANEŽIČEM, DOSEDANJIM PREDSEDNIKOM DELAVSKEGA SVETA SOZDA SLOVENSKE ŽELEZARNE

»Kako ocenjujete delo delavskega sveta sozda v vašem mandatnem obdobju?«

»Delo delavskega sveta v dveh letnem mandatnem obdobju ocenjujem kot uspešno, vendar tudi ne toliko dobro, da bi zadovoljilo vse. Naj navedem nekaj dejstev.

ga sestavljajo predsedniki poslovnih odborov in odgovorni delavci delovne skupnosti in interne banke sozda. K poenotenju predlogov za odločanje na delavskem svetu so pripomogle tudi seje izvršnega odbora.«

»Na katerih področjih je bilo sodelovanje v sozdu najbolj uspešno in kje bi lahko več storili?«

»Gre pravzaprav za uresničevanje z referendumom sprejetih temeljnih dokumentov, torej obveznosti, manj pa sodelovanja, ki je bolj prostovoljne narave.

Skupno mnenje je, da najbolj kvalitetno, integralno funkcijo izkazuje interna banka, kar se mi zdi logično, ker s številko opredeljene vsebine ni mogoče obiti. Normalen je interes vseh članic za koristno združevanje, predvsem pa za uporabo združenega in oplemenitenega denarja. Tudi za naše naložbe smo pridobili izdaten delež, česar ne smemo pozabiti (zaradi obveznosti to tudi ni mogoče). Interna banka ima svoj vpliv na uravnoteženo devizno bilanco v sozdu. Usklajevanje deviznih tokov v SISEOT je prav tako v njeni pristojnosti, vendar je prav letos usklajevanje zamenjano z administriranjem.

Uspešno se uresničuje del komercialne, predvsem zunanjetrgovinske funkcije, tako za direktno nabavo surovin in repromateriala iz konvertibilnega in sorodnih kompenzacijskih poslov iz klirinškega trga.

Lani je bilo posebno uspešno uresničevanje SaS o združevanju deviz in združevanja sredstev za razvoj SZ s kupci in predelovalci slovenskega jekla po vsej Jugoslaviji. Žal bomo letos imeli okrnjen delež deviz iz združevanja zaradi spremenjenega deviznega zakona, ki predvideva združevanje znotraj t.i. reprodukcijjskih celot, ki pa ne obstajajo.

Če sem že hvalil komercialno področje, moram povedati, da je še nekaj nedorečenosti pri pri-



Alojz Janežič



V topilnici

Vse seje delavskega sveta so bile sklepne. Za večinsko udeležbo so mnogo bolj skrbeli delegacije železarn kot pa predelovalcev, Metalurškega inštituta, interne banke in delovne skupnosti. Delegacija Železarne Ravne je bila med najaktivnejšimi ne samo po udeležbi, ampak tudi po delovanju.

Pomembnejše odločitve smo sprejemali soglasno, le dvakrat je prišlo do naknadnega usklajevanja. Takšno raven soglasja je bilo mogoče doseči zaradi predhodnih aktivnosti. Te so potekale na sejah poslovnega sveta SZ, ki

pravi in usklajevanju planov prodaje SZ, pri čemer tudi naša ni izvzeta.

Ker delam v energetiki, se mi zdi skoraj nenavadno, da ni čuti bolj usklajene aktivnosti na tem pomembnem področju, čeprav nas zakon posebej ne obvezuje.

V razvojnem in raziskovalnem delu je naša integriranost bolj ob strani.

Na vse opisane in neopisane probleme je opozorila že 1. problemska konferenca ZK v sozdu, ki je bila konec junija lani na Ravnah. V sozdu moramo biti bolj in več mi, in manj 'vi' ali 'oni'. Ne bi škodilo, če bi še enkrat prelistali naš skupni SaS. Če kaj ne piše prav, bo treba spremeniti, če pa smo kaj pozabili, bi se tega postopno lotili.

»Ugotavljamo veliko razdrobljenosti jugoslovanske črne metalurgije. Kakšna je usoda Združenja jugoslovanskih železarn?«

»Ne vem, če sem dovolj kvalificiran, da bi odgovoril na to vprašanje. Dejstvo je, da ima vsaka republika najmanj eno železarno. Znano je tudi, da jih je skoraj polovica že debelo desetletje v gradnji ali v dolgotrajni poskusni proizvodnji in da v Jugoslaviji zaradi tega letno primanjkuje milijon in več ton jekla. Povezanosti v jugoslovanskem železarstvu ni, čeprav Slovenske železarne vlagajo določene napore v tej smeri (Zenica, Nikšič). Združenje jugoslovanskih železarn (UJZ) v dokaj zapleteni situaciji ne more odigrati svoje vloge. Vmes so še republiški razvojni interesi. Nekatere železarne imajo v republiških gospodarstvih popolnoma drugačno mesto kot Slovenske železarne.

Neke poudarjene vloge UJZ niti ni čuti, če izvajamo vključevanje pri pripravi federalnih planskih dokumentov, statističnih podatkov o proizvodnji in porabi ter predvidoma ob uveljavljanju cen jekla pri zvezni skupnosti za cene.

»Vrnimo se spet k sozdu. Kako so potekale seje delavskega sveta, in kaj je bilo storjeno za decentralizacijo odločanja, ne samo v političnem, ampak tudi v geografskem smislu?«

»Nekaj sem o tem že govoril, dodal pa bi še, da sem se na sejah pred glasovanjem pozanimal pri vodjih delegacij za njihovo stališče. Večkrat je to mučno, a sem se prepiral, da so se o problematiki le pogovarjali v lastnem delovnem okolju.

Če je vprašanje o politični decentralizaciji odločanja namenjeno nepravilnemu postopku za odobritev sanacijskega kredita

TGO Gorenje, se strinjam, da je vprašanje umestno in trdim, da je bila storjena napaka. Mislim pa, da se vsebinsko nismo zmotili. To trdim zato, ker na velik del razporejanja dohodka, na primer za pomoč nerazvitim, nimamo večjega vpliva. Primer bi slikovito pojasnil s sosedsko pomočjo, ki je prerodka, kadar pa obstaja, je ne ocenjujemo, ker računamo, da bo tudi sosed nam priskočil na pomoč, če bomo v zaletu.

Geografsko decentralizacijo pa delavski svet uresničuje tako, da ima vsako sejo v drugem kraju na sedežu članice sozda.

Zaenkrat še nimamo toliko usklajenih interesov, da bi bile odločitve za vse enako zanimive in pomembne. Dolgoročno pa imamo več možnosti, da preživimo in obstojimo, če bomo združeni, kajti tako bomo močnejši.

»Kaj menite o pripombah, da se je o problematiki v sestavljeni organizaciji v Železarni Ravne premalo govorilo in pisalo. Kako so svojo vlogo pri tem opravili delegati?«

»Te pripombe niso nove. Zdi se mi, da so le nekoliko pavšalne,

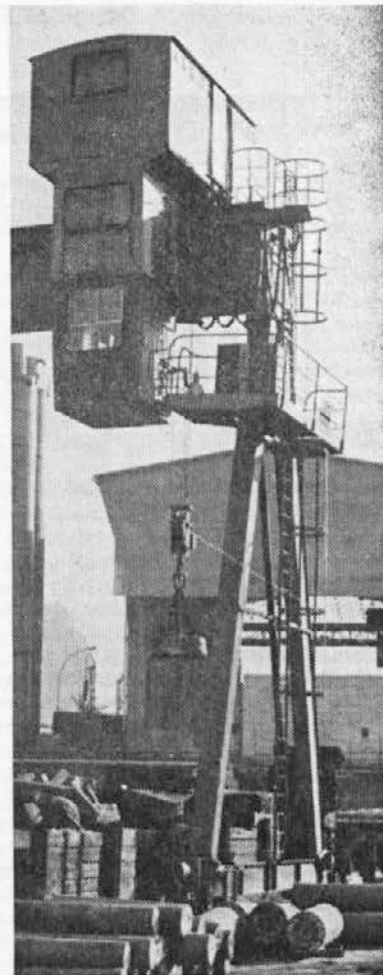
ker ne nakazujejo, o čem naj bi se pisalo. Menim, da ne le o tem, kaj se dogaja na Moša Pijadejevi 5, ampak tudi na Jesenicah, v Tovilu, Storah, Zični, Metalurškem inštitutu. Mislim, da so tu potrebne profesionalne povezave. S tem nočem obiti odgovornosti delegatov za obveščanje baze, kar je njihova osnovna dolžnost. Vendar ne morejo nadomestiti profesionalcev, lahko le zapolnijo vrzel, ne morejo pa biti iniciatorji in nosilci pretoka informacij.

»Vaše sporočilo novo izvoljenim delegatom?«

»Dobro informiranje je pogoj za kvalitetno odločanje. Delegati na ravni sozda morajo biti še bolj obveščeni, tudi o dogajanjih in usmeritvah v svojih delovnih organizacijah. Svetujem jim, da se kolikor toliko redno udeležujejo sej svojih delavskih svetov, tudi če niso njegovi člani, njihova delegatska baza pa je tam. Delegatska vloga je obveznost do sodelavcev, je delo, ki je častno in tudi naporno.

»Tovariš Janežič, hvala za pogovor!«

Pripravil Marko Vrečič



Na pripravi vložka

Pomanjkanje vložka v Valjarni je bilo najbolj občutno na težki progi, medtem ko sta srednja in lahka proga precej preseglji predvideni plan. Nekoliko težje pa so plan dosegli v Kovačnici. Plan je bil dosežen predvsem na račun zmanjšanja medfaznih zalog, kar bo imelo svoje posledice na proizvodnjo v naslednjih mesecih. Škoda je, da sta tako TOZD Valjarna kot Kovačnica sedaj v zimskih mesecih, ko so še nekoliko boljši pogoji dela,

Naše delo v januarju

V januarju smo zaostali za predvidenim planom skupne proizvodnje za 4,0 odst., pri odpremi 4,1 odst. in pri fakturirani realizaciji za 17,4 odst. Pri izvozu smo pri dolarski vrednosti dosegli 66,6 odst., pri dinarski pa 56,3 odst. Vrednostna prodaja na domačem trgu pa je bila dosežena 90,9 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

Ker je bilo v Jeklarni na nekaterih agregatih precej zastoj zaradi popravil ognjevzdržne

obloge, vložek pa slabo voluminosen, je TOZD zaostala za predvidenim planom 4,0 odst., za operativnim celo 7,3 odst. Tudi v Jeklolivarni niso dosegli predvidenega plana. Razlogi so v manjši meri v močno znižanih medfaznih zalozah litine v čistilnici, zaradi česar v prvi polovici meseca ni bilo možno dosegati dnevnih in dekadnih planov. Znatno večji vpliv na slabše doseganje planskih obveznosti pa je imelo še vedno kritično stanje v livarni posebne litine (težki pogoji dela zaradi neprimerne opreme).

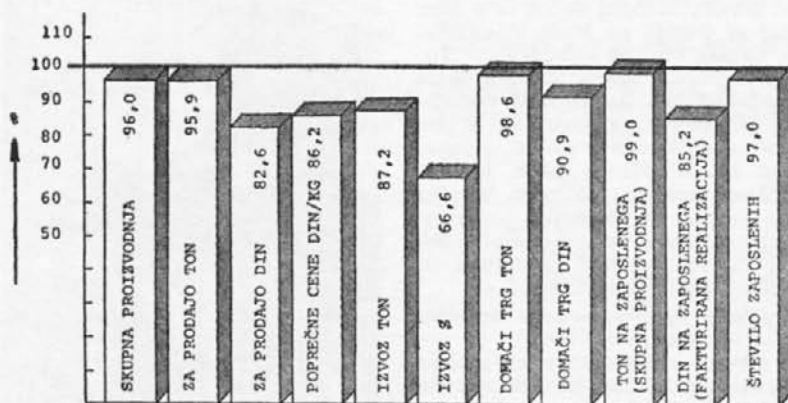
TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE									
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ %		IZVOZ DIN	
	januar	kumul.	januar	kumul.	januar	kumul.	januar	kumul.	januar	kumul.
JEKLARNA	91,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	84,4	83,8	73,5	51,8	44,0	80,0				
VALJARNA	101,2	92,9	81,3	72,9	61,9	86,8				
KOVAČNICA	100,4	110,9	102,5	150,0	125,4	97,1				
JEKLOVLEK	101,5	104,6	91,1	70,8	59,7	98,0				
ORODJARNA	51,1	54,8	42,2	1,0	1,1	55,5				
STROJI IN DELI	65,2	91,4	83,7	66,1	56,2	96,9				
- NOŽI, BRZOREZ. OROD.	97,8	90,5	63,7	38,6	34,3	95,5				
- GREDECE	137,9	-	-	-	-	-				
INDUSTRIJSKI NOŽI	113,5	90,5	64,5	38,6	34,3	96,3				
PNEVMATIČNI STROJI	108,2	103,9	95,7	8,2	7,1	99,6				
VZMETARNA	108,7	109,0	95,2	49,8	20,6	119,1				
T R O	84,1	98,7	112,2	41,2	34,0	139,5				
KOVINARSTVO	61,6	53,5	63,5	-	-	66,5				
ARMATURE	72,9	71,8	62,8	28,1	27,0	110,0				
BRATSTVO VARVARIN	62,0	18,7	24,6	-	-	27,4				
KALILNICA	-	-	106,8	-	-	106,8				
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	26,2	-	-	26,2				
DELOVNA ORGANIZACIJA	96,0	95,9	82,6	66,6	56,3	90,9				

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V januarju je znašal izkoristek delovnega časa 78,81 odst., odsotnosti 21,19 odst. Odsotnosti so bile porazdeljene takole:

- letni dopust 4,63 %
- izredno plačani dopust 0,52 %
- prazniki 7,95 %
- službena potovanja 0,20 %
- bolezn do 30 dni 5,83 %
- bolezn nad 30 dni 1,01 %
- druge plač. odsotnosti 0,87 %
- neplačane odsotnosti 0,18 %

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V JANUARJU 1984



slabo oskrbovani z vložnim materialom.

V Jeklovleku so predvideni mesečni plan presegli za 1,5 odst. Žal pa zaradi nepravčasnosti dobav vložka za nekatere vrste proizvodov pri teh predvideni plan ni bil dosežen. Zaradi različnega in drobnega asortimenta planirane proizvodnje ni dosegla Orodjarna. Proizvodnja je zaostala tudi pri Strojih in delih, do izpada je prišlo iz različnih vzrokov (prepozno dostavljen vložek, nepravčasna termična obdelava itd.). Bolj uspešni so bili v januarju tozdi Industrijski noži, Pnevmatični stroji in Vzmetarna, vendar so bile tudi tu prisotne najrazličnejše težave, ki pa so jih v januarju dokaj uspešno premestili.

Za predvidenim mesečnim planom so zaostali tudi vsi zunanji tozdi, vzroki za to pa so zelo različni, od pomanjkanja vložka, prezasedenosti kapacitet do drobnega asortimenta.

PRODAJA DOMA

Plan prodaje na domačem trgu je bil dosežen 98,6 odst., vrednostno 90,9 odst. V Jeklovleku je najbolj zaostala prodaja SF in specialne litine, gredic v Valjarni smo prodali le za 4,4 odst. od predvidenega plana, v Kovačnici je k nižji prodaji največ prispevala spremenjena struktura kvalitete. V Jeklovleku je zaradi pomanjkanja vložkov najbolj zaostala prodaja vlečene žice.

OSKRBA Z ENERGIJO

Tudi v januarju so bili vsi porabniki oskrbljeni z zadostnimi količinami primarne in sekundarne energije. Izpadel je le dotok butan-propana, ki ga že dalj časa ni mogoče nabaviti.

V januarju je bilo porabljeno:

— elektro ener.	18.972.200 kWh
— zemelj. plina	5.605.730 Sm ³
— butan propana	31.130 kg
— mazuta	1.307.740 kg
— koks	16.680 kg
— karbida	13.140 kg
— acetilena v jeklenkah	420 kg
— kurilnega olja	31.029 l
— hladilne vode	1.057.483 m ³

Proizvedeno pa:

— acetilena	3.810 m ³
— higien. tople vode	14.250 m ³
— kisika	384.765 kg
— komprimiranega zraka	5.497.000 m ³

V mehanskih tozdi imamo v večini dovolj naročil. Tako pri Industrijskih nožih kot v TRO so z zaostanki precejšnje težave.

NABAVA

Zaloge starega železa na naših skladiščih so zadovoljive, vendar kvaliteta ni najboljše.

Velike težave imamo pri oskrbi vseh vrst domačih ferolegur, temu pa so največ krive slabe vremenske razmere, ki otežujejo prevoz blaga. Primanjkuje nam tudi vseh vrst Al, nabava je otežkočena zaradi nizkih prodajnih cen.

IZVOZ

Že v prvem mesecu letošnjega leta lahko ugotovimo, da se od načrtovanih ciljev na področju izvoza oddaljujemo. V januarju smo od načrtovanega mesečnega konvertibilnega plana realizirali le 73,0 odst.

Proizvodnja v januarju je bila znatno nižja, saj so bili odposlani v glavnem izdelki, izdelani v prejšnjih mesecih.

Vzroki, ki jih navajajo proizvodni tozdi glede neizpolnitve dobavnih rokov, so predvsem v pomanjkanju nekaterih legur, vložka, delavcev itd.

Da bi letni načrt izvoza lahko realizirali in držali začrtano dinamiko, bi bilo potrebno, da bi se navedene pomanjkljivosti proizvodnih tozdov poskušale odpraviti že v začetku leta, ker sicer izpada med letom ne bo možno nadoknaditi.

Z naročili za metalurške obrate smo za 1. polletje že oskrbljeni, medtem ko za mehansko predelovalne obrate naročil zaenkrat zelo primanjkuje.

UVOZ

Glede na začasno zakonsko določilo razpolagamo v obdobju od 1. 1. do 1. 3. 1984 samo s 45,9 odst. lastnih deviz. Tudi združevanje deviz je zelo slabo, saj vsi čakajo na sprejem novega deviznega zakona. Zahvaljujoč trimesečni zalogi elektrod iz preteklega leta in nabavi ferolegur s pomočjo termiskega nakupa deviz pri osnovnih surovinah še ni posebnih težav, zato pa je vedno težje pri nabavi ognjevarnega materiala in rezervnih delov za sprotno vzdrževanje. Neurejenost na področju deviznega poslovanja se bo v našem uvozu odrazila v marcu in aprilu. Efekti kompenzacijskega posla, ki je bil sklenjen konec januarja, pa so odvisni od dinamike izvoza in bomo prve materiale po tem poslu lahko uvozili šele v drugi polovici II. kvartala.

BESEDA TOZDOV

Dipl. inž. Vladimir Rac, ravnatelj tozda Jeklarne:

»Jeklarne je po treh letih zaostaja lani znova povečala proizvodnjo jekla — izdelali smo ga 216.423 ton, kar je za 867 ton več kot v najproduktivnejšem letu doslej. Vseeno pa smo naredili za 3% manj, kot smo predvideli

s planom. Zadovoljni smo s produktivnostjo v jeklarni I, kjer so naredili kar 92.467 ton jekla, medtem ko je bila produktivnost v jeklarni II zaradi raznovrstnih problemov manj učinkovita. Najmanj pa smo zadovoljni s kvaliteto našega dela, saj smo imeli veliko izmeta, še več pa analizno zgrešenih šarž in takih, ki niso ustrezale programu oziroma naročilom. Zavedamo se, da naše delo vpliva na delo in poslovno uspešnost celotne delovne organizacije, vendar sami stanja skorajda ne moremo spremeniti.

Izboljšati moramo organizacijo dela in v proizvodnjo bolj vključiti strokovne delavce. Tovrstne ukrepe smo že sprejeli, toda situacija se v letošnjem januarju še ni popravila. Namesto planiranih 19.093 ton smo izdelali le 17.694 ton jekla; to je slab obet za izpolnitev letnega plana, ki predvideva kar za 7,2% večjo proizvodnjo od lanske. Izpolnili ga bomo le, če si bomo za to prizadevali vsi zaposleni v Jeklarni in tudi v celotni delovni organizaciji, predvsem v skupnih službah.

Plan temelji na novih zmogljivostih, ki smo jih dobili z modernizacijo jeklarne I in II. Vedeti pa moramo, da z zagonom vakuumske naprave (zdaj jo preizkušamo tudi že v jeklarni I) še ni vse rešeno. Čeprav smo vakuum-

sko tehnologijo v jeklarni II že osvojili, pa še ne daje takih rezultatov, kakor jih od nje pričakujemo. Nekaj so za to krive kadrovske težave, še več pa prostorska stiska v livni hali in prezasedenost žerjavov. Odstotka kakovostnega in po programu izdelanega jekla pa ne bomo mogli povišati vse dotlej, dokler bomo imeli tako slabe surovine in take težave z ognjevarnim materialom. Kakovost starega železa je namreč izjemno slaba in voluminozno neustrezna (terminal Surovine v Mariboru še daleč ne naredi tega, kar bi moral!), materialov za obzidavo peči, ponovno in livnih plošč pa nam pogosto zmanjkuje ali pa so slabe kakovosti, tako da imamo veliko nepotrebnih zastojev pri litju šarž, znižuje pa se tudi kakovost jekla zaradi neustreznega litja. Od domačih dobaviteljev dobivamo tudi zelo slabe ferolegure in legure, ki so vrhu tega še zelo drage, kar vse vpliva na kakovost jekla in na izplen in draži proizvodnjo.

Če bomo torej v letu 1984 hoteli izpolniti proizvodni plan in zadostiti željam in zahtevam predelovalcev, bomo morali poskrbeti za boljše surovine in zagotoviti redno oskrbo z repromateriali, urediti delovne razmere v livni hali (zgraditi halo za montažo livnih plošč in zidanje ponovno), izboljšati organizacijo dela in kadrovske strukture v tozdu, z ustreznim nagrajevanjem spodbujati delavce za pridno delo in tehnološko discipliniranost. Vedeti moramo, da v Jeklarni nimamo nikakršnih časovnih rezerv; z vsakim šitom ali uresničujemo plan ali pa ga onemogočamo. Ne moremo se slepiti, da bomo v decembru naredili nekaj, česar nismo v januarju. Tedaj nam lahko redukcija električne energije pripiše le dodaten minus k (ne)uresničevanju plana, kakor se je to zgodilo lani.

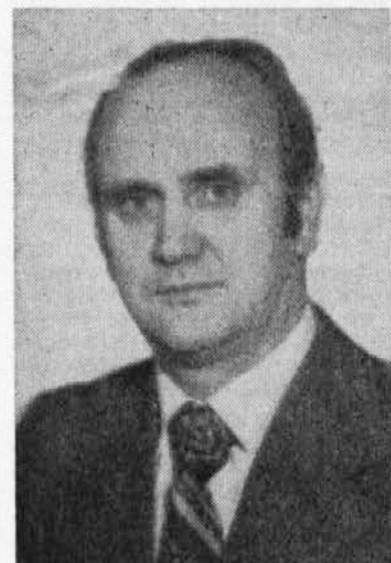
Mojca Potočnik

Inž. Franc Hirtl, ravnatelj tozda Pnevmatični stroji:

»Z doseženimi rezultati lani moramo biti zadovoljni. Tonažo smo zaključili z 99% planskih predvidevanj, finančno realizacijo pa 110%. Start v novo leto je bil za nas zelo uspešen tako v proizvodnji kot pri prodaji. Bojim pa se, da bo drugačna slika v februarju in marcu oz. v I.



Vladimir Rac, dipl. inž., ravnatelj tozda Jeklarne



Franc Hirtl, inž., ravnatelj tozda Pnevmatični stroji

kvartalu. Za februar imamo premalo naročil za pnevmatične stroje. Na zalogo bomo naredili 16 ton teh izdelkov. 50 % premalo naročil je za orodja v februarju in čez celo leto. Menim, da bi se Komerciala morala mnogo bolj angažirati kot doslej.

V proizvodnji se pozna, da nismo pravočasno dobili odlitkov iz Jeklovarne. Delna nadomestitev je bila v januarju. Prav tako primanjkuje 20 ton jekla za izdelavo vrtnega orodja, kar se bo poznalo pri realizaciji mesečnega plana za februar.

Izvoznih naročil naš tozdr nima, čeprav bi jih želeli pridobiti. S tozdom RPT se dogovarjamo, da bi osvojili kakšen izdelek, ki bi bil primeren za izvoz in bi ga lahko vključili v našo proizvodnjo.

Lani smo imeli precejšnjo fluktuacijo delavcev. Letos se stanje še ni izboljšalo. Iščejo nadomestila, a pogosto ne najdemo kvalificiranih kadrov za zahtevno brušenje. Situacijo rešujemo z notranjimi prerazporeditvami.

V avgustu lani so se nekoliko povečale naše cene. Decembra pa so nam podražili litino in valjani material. Zamrznitev cen bo krepko prizadela finančno realizacijo. Vendar mislim, da 5 (starih) milijard mesečne finančne realizacije lahko dosežemo, če bomo pridobili dovolj naročil za pnevmatične stroje in orodja ter dobili zadosti votlosvedrnege jekla.

Dipl. inž. Alojz Knez, ravnatelj tozda Industrijski noži:

»Osnovni razlog, da smo v januarju zaostali za izvoznim planom, je slab asortiment. Nima mo naročil za težke nože in s tistimi, ki prihajajo, ne moremo izpolniti tonažnega izvoza. Na naročila nimamo vpliva, zato delamo, kar dobimo. Marketing v železarni bi moral voditi ofenzivno naročniško politiko, ne pa je prepuščati slučajnosti.

V Industrijskih nožih je za izvozno proizvodnjo na razpolago premalo strojev. Nekateri so že zastareli. Drugače je proizvodnja v januarju potekala zadovoljivo. Z materialom smo bili dobro



Alojz Knez, dipl. inž., ravnatelj tozda Industrijski noži

oskrbljeni. Valjarna je poslala dovolj materiala za pripravo kompond gredic. To je v skladu s sprejeto poslovno politiko, kjer si prizadevamo za večje zaloge kompond materiala, da bi bili pri sprejemanju naročil čim bolj fleksibilni in pri izvozu hitrejši. V kratkem pričakujemo večja naročila iz ZDA, kjer dosegamo ugodne cene.

Zaradi zamrznitve cen sem zaskrbljen za poslovni uspeh tozda. Cene vložka so glede na končne precej nizke. Del višjih stroškov bomo kompenzirali z višjo produktivnostjo, vseh pa verjetno ne bo mogoče pokrivati na ta način.

Nekoliko zaostajamo za planom zaposlovanja. Nekaj delavcev se bo v kratkem vrnilo iz JLA, druge bomo dobili iz šole, ostale pa prek oglasa. Pri zaposlovanju bomo zelo previdni; zaposlovali bomo samo na produktivna delovna mesta v neposredni proizvodnji. Določene probleme imamo z invalidi, ki jih je vedno več. V so delovanju s kadrovsko službo jim bomo poiskali ustrezno delo.

Marko Vrečič

Ob dnevu žena

Zlate dobe žensk nikoli ni bilo. Matriarhat, če je sploh kdaj obstajal, ni bil vladavina žensk, kot si nekateri zmotno razlagajo. Le potomci so se določali po ženski liniji, medtem ko so poglavitna vprašanja družbe ostajala v domeni moških.

Tisočletno prekletstvo žensk še zmeraj traja. Morda danes še močnejše kot pred nekaj leti. Ideje »Kinder, Küche, Kirche«, ženske k loncem in podobne spet oživljajo. V reaganistični Ameriki si gibanje moralne večine prizadeva, da bi ženske spet postavili na »pravo mesto« v družbi, v gospodinjstvi kot in na voljo možu in otrokom. Tudi pri nas nismo nobeni angeli. Med nezaposlenimi je velika večina žensk. V občini Ravne je od vseh nezaposlenih 88 % žensk.

Ekonomska neodvisnost pa je med prvimi pogoji za emancipacijo žensk. Ne nazadnje so moderne družbe svoj razcvet doživele tudi z vključitvijo žensk v gospodarsko in politično življenje. Podobno si lahko razložimo precejšnje zaostajanje tradicionalnih družb, na primer v islamskih deželah.

Emancipacija žensk se seveda ne more dogoditi v kratkem času, še manj le z dnevom žena. Razširjena družbena prehrana, jasli, vrtec, (celodnevne) šole lahko ženskam omogočijo več prostega časa in vključevanja v družbeno življenje. Ne morejo pa ustvariti popolne enakosti med žensko in moškim. Osnovne biološke in psihološke razlike slejkoprej obstajajo, čeprav ni mogoče reči, da so večne. Že danes nas presenečajo otroci iz epruvet, otroci z dvema materama, in mogoče ni tako zelo daleč čas, ko bodo otroke izdelovali v tovarnah tako kot jeklo. Pa prepustimo takšna vprašanja prihodnosti.

Obstoječim biološkim in psihološkim razlikam ne moremo pripisovati dodatnih pomenov, kot jih imajo. Ženske so v mnogočem enake moškim. So prav tako dobre delavke kot moški in lahko, razen najtežjih fizičnih del, opravljajo popolnoma enaka opravila. Očitki, da so nezanesljive, pogosto na poročniškem dopustu ali vsaj v bolniški, se zde sprva smešni, zato pa privlečeni za laze naravnost iz preteklosti. A je stara, dobra meralka uporabna, ko zaškriplje, ko je treba pokazati na grešnega kozla, rezati, krajšati, tanjšati, skratka sta-bi-li-zirati.

Namesto običajnega pozdrava želim vsem ženskam, da bi se skupaj z enakomiselnimi moškimi postavile po robu tistim, ki si hote ali ne hote ne želijo njihove samostojne, neodvisne eksistence.

Marko Vrečič

Odločamo se o novem samoprispevku

Preživeli smo dve obdobji krajevnega samoprispevka v občini Ravne. V letih 1975—1979 smo s tako zbranim denarjem dokončali telovadnico na Ravnah in zgradili telovadnico v Mežici, osnovno šolo na Lokovici in celodnevno na Javorniku.

Z drugim samoprispevkom smo zgradili kulturni dom v Črni, vrtec na Prevaljah, osnovno šolo na Strojni, prizidek gimnaziji na Ravnah, vrtec in šolo na Lešah in v Žerjavu ter bomo nazadnje (v letu 1984) še šolo v Šentanelu.

Z združenimi sredstvi krajevnega samoprispevka smo plačevali še anuitete za družbeni dom

na Prevaljah, delno pa bodo zadostila tudi za gradnjo telovadnice v Črni.

Za ostale objekte, ki naj bi jih zgradili z denarjem 2. samoprispevka, je zmanjkalo sredstev in časa. Zašli smo namreč v težavno obdobje, ko se v gospodarstvu zmanjšuje akumulacija, osebni dohodki pa tudi ne rastejo vzporedno z rastjo cen gradbenega materiala, opreme in storitev. Razen tega smo v državi sprejeli ukrepe, ki omejujejo gradnjo negospodarskih objektov. Nekatere delovne organizacije nedosledno izpolnjujejo sprejete obveznosti.

Zaradi vsega tega se za gradnjo objektov družbenega standarda v občini ni zbralo toliko sredstev, kot smo prvotno načrtovali. Zbrali smo:

- po samoupravnem sporazumu 65.979.000 din
- 50 % samoprispevka 63.344.000 din
- drugi viri 2.217.000 din.

Čeprav z 2. samoprispevkom nismo mogli zgraditi vsega, kar smo določili v programu (razširitev osnovnih šol na Prevaljah, v Mežici in Prežihovega Voranca na Ravnah, preureditev Narodnega doma v Mežici, gradnja kulturnega doma in stavbe občinske skupščine, DPO in SIS na Ravnah), to še ne pomeni, da samoprispevek ni nič vreden. Nasprotno, če ne bi zbirali sredstev na ta način, bi bil družbeni standard v naši občini veliko skromnejši, kot je. Potrebe in želje pa so še vedno velike, najbrž celo večje kot možnosti. Zato je razumljivo, da so se družbenopolitični delavci v občini že več mesecev pred iztekom sedanjega obdobja začeli pripravljati na razpis novega referenduma o krajevnem samoprispevku, v samoupravnih organizacijah in skupnostih pa so se začeli dogovarjati o novem samoupravnem sporazumu za združevanje sredstev, namenjenih za gradnjo skupnih objektov.

Koordinacijski odbor za vodenje akcije ob izvedbi referenduma o 3. samoprispevku v občini Ravne je oblikoval osnutek prednostne liste za skupni program, po katerem bomo v obdobju

1984—1989 (če bo referendum uspel) zgradili:

1. telovadnico pri osnovni šoli Miloša Ledineka v Črni
2. prizidek pri osnovni šoli Franja Goloba na Prevaljah
3. prizidek pri osnovni šoli Franca Pasterka-Lenarta v Mežici
4. dodatni objekt pri osnovni šoli Prežihovega Voranca Ravne:
 - razširitev osnovne šole Prežihov Voranc
 - nova šola Juričevega Drejčka
- adaptacija glasbene šole
5. vrtec Javornik — 2. faza
6. prizidek pri srednji šoli TNPU Ravne — 2. faza
7. zdravstvena postaja v Črni

Sredstva za gradnjo bomo zbirali na enak način kot v sedanjem obdobju, le da bomo za skupni program namenili samo 40 % krajevnega samoprispevka (doslej smo ga 50 %), 60 % pa ga bo ostalo krajevnim skupnostim za lastne programe in za vzdrževanje objektov, ki niso last sisov.

Samoprispevek bo znašal 1,5 % neto OD, delavci, katerih osebni dohodek je nižji od republiškega poprečja, bodo imeli olajšave, tistim z najnižjimi osebnimi prejemki pa krajevnega samoprispevka ne bo treba plačevati.

Javne razprave o referendumu za samoprispevek bodo v marcu, na referendumu, ki ga bodo razpisale krajevnne skupnosti, pa se bomo občani odločali o samoprispevku za skupni program in za program krajevnne skupnosti, v kateri stanujemo.

Upajmo, da so finančni strokovnjaki v naši občini tokrat

dovolj realno načrtovali obseg sredstev, ki jih bomo lahko zbrali v prihodnjem petletnem obdobju in tudi ugotovili, koliko bomo z njimi res mogli zgraditi. Če se bomo torej odločali ZA samoprispevek, bomo omogočili boljše delovne razmere učiteljem

in učencem v treh krajih naše doline, najmlajšim na Ravnah varstvo v otroških vrtcih. Črnjanom pa s telovadnico in zdravstvenim domom pomagali k utrjevanju, varovanju in vračanju zdravja.

Mojca Potočnik

MNENJA DELAVCEV:

Različna stališča o krajevnem samoprispevku

Irena Praznik, statističarka v kadrovski službi:

»Samoprispevek je naši krajevni skupnosti (Kotlje) veliko prinesel, dobili smo vrtec, obnovili kulturni dom pa še druge stvari se urejajo. Potrebujemo pa še veliko. V kraju bi morali imeti pošto, da ne bi bilo treba za vsako stvar hoditi na Ravne, kar nam vzame veliko časa. Vsaj javno telefonsko govorilnico bi nujno potrebovali, saj nima vsak doma telefona. Hotuljci bi radi imeli tudi samopostrežno trgovino, vendar se to najbrž ne financira s samoprispevkom.

Najbrž se več kdo sprašuje, kako je s sredstvi, ki se zbirajo s samoprispevkom. Denar se zbira dalj časa. Ko se začne gradnja, je vrednost zbranega denarja že zmanjšana. O tem, kako se sredstva samoprispevka porabijo, začno ljudje razmišljati potem, ko se obdobje izteče in je pred vrati nov razpis. Prav pa bi bilo, da bi izvajanje programa samoprispevka sproti spremljali in imeli tudi možnost vplivati na potek gradnje.



Irena Praznik

Težko je reči, da bo referendum uspel, če bo razpisan. Zdaj ljudje slabše živijo kot pred leti in se bodo bolj težko odločali za samoprispevek.

Štefan Hanc, delavec v tozdu Vzmetarna:

»Samoprispevek naj bi ostal še naprej, ker bomo potrebovali vrtnice, šole in druge objekte družbenega standarda. Mislim, da se je zgradilo, kar je bilo mogoče. Objektov, ki so izpadli, ni bilo mogoče zgraditi zaradi višjih cen. Vsak, ki ima družino, in tudi tisti, ki je nima, bi moral imeti dovolj veliko zavest, da bi bil »za«. Samoprispevek je v interesu vseh občanov. Bolj bo razvit družbeni standard, boljše pogoje



Štefan Hanc

za delo in življenje bomo imeli. Če bomo zgradili dovolj vrtcev in šol, bomo zagotovili lepšo prihodnost našim otrokom. Otroci so tudi naša bodočnost.

Mislim, da mesečni izdatek ni tako velik, da bi predstavljal bistven problem za delavca. Šodim, da se objekti dovolj hitro gradijo. Predvidene novogradnje so nujno potrebne, in je prav, da se izvedejo.

Marjan Pungartnik, pultist v Kovačnici:

»Samoprispevek je dobra stvar, če se denar res porabi za stvari, za katere je namenjen. Ljudem je treba sproti sporočati, kam gre njihov denar, in to na razumljiv način, da vedo, kaj je uspelo in kaj ni, in zakaj se kaj ni zgradilo. Če kaj ne uspe, je treba tiste, ki so za to odgovorni, poklicati na odgovornost. Do zdaj pri nas še nikogar niso poklicali, zato ljudje zgubljajo zaupanje.

Programi so bili do zdaj le delno izpeljani. Ko se referendum razpisuje, bi morali skrajšati programe na realno osnovo in načrtovati le tisto, kar je izvedljivo. Mogoče bi bilo prav, da bi bil referendum za vsak večji objekt posebej.



Marjan Pungartnik

Zdaj je situacija težka, zato ne vem, če bo referendum uspel, sploh če bo program preobsežen. Če bodo prikazali ljudem potrebe in program samoprispevka tako, da bo vsak razumel, bo referendum mogoče uspel. Vsem tudi to ne bo všeč. Saj vemo: tisoč ljudi — tisoč okusov. Ljudje pa le morajo vedeti, za kaj gre njihov denar. Kdor ne ve, kam gre, ga težko da.

Ivan Lesjak, žarilec globinskih peči v žarilnici Kovačnice:

»Samoprispevek je v redu, tako dobimo stvari, ki so za kraj nujno potrebne, pa jih drugače ne bi mogli zgraditi. V redu je, če gre ves denar za to, za kar je določen. Nisem se toliko zanimal, za kaj ta denar porabijo. Nekaj za ceste, za igrišča. Mogoče vsega, kar je planirano, tudi ni mogoče narediti. Morda tudi slabo planirajo.

Če bo referendum, je vprašanje, ali bo uspel. Na vse kraje se stiska, vse je drago. Veliko je že drugih izdatkov in prispevkov. Za ene je stanje že kritično, za nekatere še pa ni. Če je večja družina in so otroci v šoli, je že težko. Oba z ženo sva v službi, pa že kar težko shajava, čeprav nimava nepreskrbljenih otrok. Veliko naju stane vzdrževanje hiše, popravila, kurjava, elektrika. Pri raznih stvarih si priškrneva. Le dva ali trikrat sva bila v življenju na morju.



Ivan Lesjak

Nisem proti samoprispevku, a vsak ima veliko izdatkov. Pred nekaj leti še nismo razmišljali, kako bomo shodili z denarjem, zdaj pa je tak prispevek dodatno breme.

Janez Horvat, delavec v tozdu Vzmetarna:

»Sprašujem se, zakaj se denarja za tako potrebne zadeve ne da zbrati na drug način, saj smo razvita občina in tovarna. Manj denarja bi razmetavali drugod, manj bi podpirali tiste, ki slabo delajo. Denar za družbeno gradnjo bi moral biti na voljo tudi brez samoprispevka. Saj je tudi otroško varstvo in zdravstvo treba plačevati, še šola navsezadnje ni zastoj. Tako pa se, odkar sem na Ravnah in tega je že dolgo, vedno vrtimo okrog iste stvari. Primanjkuje prostora v vrtcih, šole imajo več izmen in drugo.

Zanima me, zakaj mora referendum vedno uspeti oz. se ga ponavlja tako dolgo, dokler ne uspe. Ne strinjam se, da glasujejo vsi polnoletni. Pravico glasanja bi morali imeti tisti, ki



Janez Horvat

jim potem odtegujejo od plače ali drugega denarnega vira. Prav tako ne razumem, zakaj so zneski za odplačila dolgoročnih kreditov večinoma enako visoki, odtegljaji pri samoprispevku pa rastejo. Zaradi tega se ni mogoče izgovarjati le na povečanje cen materiala in dela, saj se tudi odtegljaji stalno zvišujejo. Če pa nastane razlika med zbranim denarjem in višjimi cenami objektov, gre na račun slabega obračuna denarja. Predvsem bi morali objekte hitreje graditi. Vem, da je treba zbrati za neko stavbo veliko dovoljenj, a se sprašujem, če je to pametno, ker podaljšuje začetek gradnje. Najbrž gre veliko denarja za samo administracijo, ki se ukvarja s samoprispevkom. Naši gradbinci so slabo organizirani. Enkrat jim primanjkuje materiala, drugič imajo težave z ljudmi. Vse to draži njihova dela in podaljšuje rok gradnje.

Strokovne službe večkrat ne izpolnijo svojih nalog tako dobro, kot se od njih pričakuje. Lep primer je otroški vrtec v Kotljah, kjer so se zmotili pri kapacitetah in otroke vozijo od drugod.

Če že imamo samoprispevek, bi morali denar uporabljati bolj smotrno.

Cveto Barbič, projektna organizacija v RPT:

»Menim, da pri takem padanju realnih OD referendum ne bo uspel. Vprašanje je, ali je pametno iti v akcijo. Mogoče bi bilo bolje, da bi za nekaj let to prekinili, potem pa spet poskusili. Čas je zdaj temu nenaklonjen. Inflacija zbija učinkovitost samoprispevka. Vrednost denarja, ki se počasi zbira, se zmanjšuje.

Mislim, da je bil do sedaj denar porabljen po programu. Ko pa zgradimo objekt, ga ne vzdržujemo. Družbeni dom na Prevaljah je tak, kot bi bil že 20 let star. Gradbinci se z našim denarjem igrajo. Tisti, ki z njim razpolagajo, so premalo kritični do gradbenih podjetij. Ravne strehe gotovo niso primerne za naše podnebje, kljub temu pa strehe na starih stolpnih dr-žijo, na novejših stavbah pa puščaj.

Prav je, da več denarja ostane krajevnim skupnostim, a potrebna je tudi solidarnost. Telovadnico npr. vsak kraj potrebuje. Črnjane bo gotovo jezilo, če je še ne bodo dobili. S samoprispevkom gradimo življenjsko potrebne objekte. Ko ne bi bilo take inflacije, bi bil samoprispevek tudi bolj učinkovit.

(Ni dovolil objaviti fotografije).

NOB NA KOROŠKEM PRED 40 LETI

Konec marca 1944 je štel vzhodnokoroški odred 173 borcev; skoraj vsi so bili oboroženi. Odred je bil sestavljen iz treh čet. Prva in tretja četa sta delovali onkraj današnje meje vzhodno od črte Jezersko — Železna Kapla — Žitara ves, druga četa pa v Mežiški dolini.

Spomladi je na štajerskem in Koroškem napočil čas rušenja mostov, železniških prog in industrijskih naprav.

21. marca so borci vzhodnokoroškega odreda razdejali moderno gatersko žago na Pečnikovem, kjer so rezali les za rudniške potrebe.

26. marca pa so uničili rudniško električno centralo v Topli.

(Vir: Aleš Mrdavšič, NOB na Koroškem)

O razpoloženju občanov je težko govoriti, nanje nenehno dviganje cen življenjskim stroškom ne deluje najbolj spodbudno.

Inž. Jožko Kert, vodja tehnološkega laboratorija:

»Z denarjem, ki smo ga zbrali s samoprispevkom, smo občani



Inž. Jožko Kert

omogočili hitrejšo rast družbenega standarda in gradnjo potrebnih objektov širšega pomena.

Če danes (10. februarja) ocenjujem možnosti za uspeh referendumov, menim, da je v ljudeh politična pripravljenost in razumevanje za to v enaki meri kot pri prejšnjih referendumi, vsekakor pa moramo pri odločanju, ali ga bomo razpisali ali ne, upoštevati znaten padec življenjske ravni vseh zaposlenih in upokojenih. Za uspeh referendumov pa je poleg pripravljenosti ljudi potrebna tudi določena materialna osnova. Nad tem bi se morali družbenopolitični delavci, ko se bodo odločali o razpisu referendumov, temeljito zamisliti. Neuspeh referendumov ima neljube posledice, zato je trezna odločitev še toliko bolj potrebna.

Mojca Potočnik,
Marko Vrečič



Jug

SKORAJ 50 MILIJARD VEČ ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Naše elektrogospodarstvo je v zelo težavnem položaju. Nikakor se ne more izkupati iz izgub, ki so se nabrale v zadnjih letih. Lani 23. decembra je ZIS med ukrepi o gospodarski politiki za leto 1984 sprejel tudi odlok o podražitvi električne energije, ki pa je bil dokaj nejasen in so o njem elektrogospodarstveniki razpravljali skoraj dva meseca. Zdaj je dokončno jasno, za koliko se je električna energija podražila.

Cena kilovatne ure se je povečala za 50 par za vse porabnike, ne glede na doseženo ceno. To pomeni višji odstotek podražitve za tiste porabnike, ki plačujejo nižjo ceno električne energije. V Železarni Ravne plačujemo električno energijo po dveh različnih cenah: metalurški odjem (metalurške elektro peči) je cenejši od ostalega odjema, je pa največji porabnik, zato visoka podražitev pomeni veliko breme za Jeklaro in za celotno delovno organizacijo.

Naslednja podražitev izhaja iz drugega člena odloka ZIS, po katerem so začasno ukinjene sezonske. Doslej je bila v zimski sezoni elektrika dražja, v letni pa cenejša; razmerje cen med sezonama je bilo 2:1. Letos se bo zimska sezona podaljšala v letno, kar pomeni, da bomo za elektriko vse leto plačevali višje cene.

Poprečno se bo torej letos električna energija v železarni podražila za 88%, metalurški tok pa za 110%. To je neto cena električne energije. Na to plačujemo še prispevke po samoupravnem sporazumu. Ti so se letos povečali od 20 na 30%. Zaradi te spremembe se bo električna energija še dodatno podražila in bo predvidoma za 103%, v metalurškem odjemu pa celo za 128% dražja kot lani.

Z doslej uveljavljenimi spremembami (lahko pa pričakujemo še nadaljnje podražitve) se bo električna energija podražila za več kot 100%. Računamo, da bomo v Železarni Ravne porabili letos okrog 240 milijonov kWh električne energije, kar nas bo

stalo več kot 900 milijonov dinarjev, lani pa smo za elektriko plačali 430 milijonov. To pomeni, da bomo pri načrtovani porabi plačali za elektriko skoraj 50 starih milijard dinarjev več kot lani. To je za našo proizvodnjo

ogromno breme, zato si potrate električne energije nikakor ne smemo privoščiti.

(Vir: informacija dipl. inž. Janca Bratina, ravnatelja tozda ETS)

ŽELEZARJI DELEGATI

V februarju se je sestala konferenca delegacij za zbor združenega dela. Obravnavali so pripombe s temeljnih kandidacijskih konferenc o kandidatih listah za vodilne funkcije v DPS in SIS.

Pomembnejša stališča:

- Konferenca soglašala s predlogi kandidatih list za nosilce vodilnih funkcij.
- Zanima jo, kakšne funkcije bodo opravljali delegati, ki jim poteče mandat.
- Tudi pri vodilnih funkcionarjih naj se upoštevajo zakonska določila o odhodu v pokoj.
- Nekateri kandidati so preslabo predstavljeni, da bi lahko ocenili njihovo doseženo delo.
- Kandidatne liste niso najboljše sestavljene, saj ni protikandidatov. Iz njih ni razvidno, katere funkcije so profesionalne in katere ne.

V nadaljevanju so spregovorili o programu gradnje objektov družbenega standarda za obdobje 1985—89 (krajevni samoprispevek) in izoblikovali naslednje pripombe:

- V program naj pride tisto, kar res potrebujemo in zmoremo. Za vsak objekt je treba povedati, kdo ga bo vzdrževal in s čigavimi sredstvi.
- Ob sedanji situaciji je vprašljiva pripravljenost ljudi za uvedbo novega samoprispevka.
- Nekateri objekti, npr. kinodvorana, magistrat ipd., bi se morali sami vzdrževati.
- Gradnja in adaptacija trgovin je stvar DO, ki se s trgovino ukvarjajo.
- Pospešitev drobnega gospodarstva se mora financirati iz drugih virov.
- Urejanje kraja spada v redno dejavnost, saj občani plačujemo prispevek za mestna zemljišča.
- Nelogično je, da se iz samoprispevka financira izdelava dokumentacije zazidalnega načrta za blokovo in individualno gradnjo.

Pri informaciji o preskrbljenosti tržišča so imeli delegati pripombo le na ponudbo v trgovini PK Varvarin. Ponudba je skromna, primerna nista niti izbira niti kakovost, prav tako so nekonkurenčne cene.

Nadaljuje se razprava o usodi streh na Javorniku. Strokovne službe pojasnjujejo, da se mansarde po zakonu ne upoštevajo kot etaža, ko gre za montažo dvigal. Delegati pa odgovarjajo, da bodo morali stanovanke premagati višinsko razliko, ne glede na to, kako se imenuje.

(Vir: Zapisnik s seje konference delegacij za ZZD z dne 20. 2. 1984.)

Alojz Kosmač, vodja skupine za usmerjanje proizvodnje v tozdu Vzmetarna:

»Del programa, ki je bil zastavljen za to obdobje, se je realiziral, tega ne moremo zanikati. Da pa celotnega programa nismo realizirali, je poleg objektivnih razlogov, mislim predvsem na skokovit porast cen in drugih stroškov, tudi nekaj subjektivnih napak. Še vedno se pojavljajo stvari, ki jih potem prepočasi rešujemo. Tu mislim predvsem na ustrezno dokumentacijo in na ostala soglasja, ki zavlačujejo začetek realizacije zastavljenega programa. S tem samo izgubljam. Smo v času ekonomske krize in je večstoletna ljudska modrost: kar lahko storiš danes, ne odlašaj na jutri, še kako pravilna in tega bi se morali vsi zavdati.



Alojz Kosmač

Premalo se po mojem obvešča občane, kaj smo začeli in kaj dokončali s samoprispevnim dinarjem. Obvestila bi se lahko na kratko objavljala v informativnih glasilih v občini in delovnih organizacijah.

Nove prednostne liste še nisem videl. Verjetno pa bo morala biti takšna, da bodo v njej najnujnejše stvari, ki so nam potrebne. Mislim, da je treba najprej dokončati tisto, kar se že dela. Za nove naloge pa bo največ pokazala razprava po krajevnih skupnostih. Vse bo seveda odvisno od tega, kako bomo znali gospodariti v delovnih in drugih organizacijah v občini.

Pomisli tozdog in delovnih skupnosti

Delavski sveti tozdog in delovnih skupnosti, njihove komisije za gospodarjenje in delovne skupine so pretekli mesec, nekaj pa že konec januarja obravnavale in sprejele med drugim gospodarski načrt za leto 1984, višino osebnih prejemkov iz sklada skupne porabe, materialnih stroškov ter iz dohodka in sredstev za OD v letu 1984 in ocenili uspešnost dela delovnih skupnosti in tozdogov spremljajočih in skupnih dejavnosti.

Kot vselej je razprava dala vrsto predlogov in pripomb. Kar je bilo možno, je bilo upoštevano, na vprašanja so strokovne službe poslale odgovore po redni poti. Nekatere od pomisli, zbrane v številnih zapisnikih, pa ostajajo pomembna kazala razpoloženja, čutenja in preudarjanja naših delavcev na začetku leta 1984, zato zaslužijo objavo, pozornost in vsaj kdaj kasneje tudi upoštevanje.

GOSPODARSKI NAČRT ZA LETO 1984

Proizvodni tozdi poudarjajo: dajte nam vložni material, dobra naročila in primerne cene za izdelke, pa bo šlo. Kjer eno ali drugo ali kadri niso zagotovljeni, je izražena bojazen, kako doseči načrt. Večina zahtev gre na na-

slov Komeriale, nekaj na kadrovske službe.

Ker so časi težki, naša strojegradnja pa ima specifične probleme, so v tozdu Stroj in deli predlagali tudi izdelavo bolj pismistične variante plana.

OSEBNI PREJEMKI IZ SKLADA SKUPNE PORABE

Skoraj ni tozda, v katerem ne bi bili zapisali, da je naš regres za letni dopust prenizek, posebno v primerjavi z drugimi v občini. Jeklarji so poleg tega zahtevali 50% povečanje nagrad za najdena eksplozivna telesa, barvne in lahke kovine in elektromotorje, delavci Komeriale pa višje zneske za nočnine. Kdor dosti potuje, ve, kako je s tem.

MEDSEBOJNO OCENJEVANJE USPEŠNOSTI

Januarja smo se spet ocenjevali med seboj. Pravzaprav so se zares med seboj ocenjevali le tozdi skupnih in spremljajočih dejavnosti in delovne skupnosti, medtem ko so proizvodni tozdi ocenjevali druge, sami pa niso bili ocenjeni. Tak privilegiran

položaj se drugim seveda ne zdi pravičen, zato ob vsakem ocenjevanju protestirajo, vendar doslej zaman.

V veliki večini so ocene dobre, od 1,00 do 1,02. Kar je manj kot 1,00, ni dobro. Slabše ocene so prejeli:

SGV — ker je delo slabše ob sobotah, nedeljah in praznikih; SGV naj reorganizira vzdrževanje po tozdi, kot je bilo prej (ocene Valjarne).

Za junij dogovorjeno predelavo stroja za kaljenje valjev so dokončali šele decembra (ocene Kalilnice).

PII — premalo samoiniciativnosti pri reševanju problemov, preveč pomanjkljivosti pri izvajanju in preslaba kontrola izvajanja del (ocena Kovačnice).

Kritika velja oddelku za pravo investicij in oddelku za izvajanje in nadzor (ocena ETS).

KOMERCIALA — togost pri iskanju elektromateriala pri različnih prodajalcih. Iskati bi ga morali po vsej državi (ocena ETS).

DRUŽBENI STANDARD — slaba skrb za malice, na katere je veliko pripomb, slabo vzdrževanje avtomatov (ocena Kovačnice).

DELOVNA SKUPNOST KSZ — ima nižjo oceno zaradi čedalje večje količine dela, ki se ga otepa in ga spravlja nazaj v tozdi (Kalilnica).

Pripomb, ki niso vplivale na končno oceno, ne navajamo, jih je pa veliko. Reden pojav je, da sta hvala in graja istih tozdogov blizu skupaj — eni jih ne morejo prebrati, drugi kritizirajo. Primerjava z ocenami izpred pol leta pokaže, da smo včasih preveč malenkostni, ponekod pa se kritike vztrajno ponavljajo. Tam bi bilo pametno, da bi si vzeli čas, sedli skupaj in se tovariško pomenili, kako motnje odpraviti.

BODO JEKLARJI RES NOSILI MALICE OD DOMA?

Pripombe na račun malic ne ponehajo, ampak jih je vedno več. Najbolj negodujejo metalurški tozdi. Prav osupne pa pripomba iz Jeklarne, najostrejša doslej:

»Malice so zelo slabe, posebej za fizične delavce v težkih obratih. Nujno potrebno je, da že enkrat rešimo problematiko malic, saj je le-ta predraga in preslabe kakovosti. Poleg tega skoraj zmeraj ob sobotah in nedeljah zmanjka toplih obrokov.

Jeklarji naj bi drugi tozdi pokrivali regres za malico. To pa se seveda ne more pripetiti nobenemu proizvodnemu tozdu ali delovni skupnosti. Morda je najbolje, da se malici odrečemo in jo nosimo od doma, saj se je tako večkrat ne moremo udeležiti ali pa dobimo samo še konzerve. Ne izplača se več govoriti o kvaliteti malice.

V Stroj in delih zahtevajo, naj se jim da denar (bon), dokler se kvaliteta malic ne izboljša.

INVESTICIJSKO DEJAVNOST BOLJ RAZČLENITI

Postavke za dokončanje faze B počitniškega doma v Portorožu, za gradnjo plinovoda in individualno gradnjo so zdaj skupaj in bi jih morali bolj razčleniti.

Ker pri honorarju za dirigenta Pihalnega orkestra ni bilo dodano, da gre za letni znesek bruto, je bilo precej pripomb, da je znesek previsok.

Druge moti, ker nikjer niso zasledili projekta Ivarčko jezero ne sedežnice Ivarčko — Ošven. Ne zdi se jim tudi prav, da bi dotirali za zimsko šolo v naravi le dve osnovni šoli na Ravnah.

(Vir: povzetki iz poročil, ki jih je izdelal center za samoupravljanje)

USPEŠNO DELOVANJE SINDIKATA V SOZDU SLOVENSKE ŽELEZARNE

24. 2. 1984 se je na Ravnah sestala KOS slovenskih železarn na volilno programski konferenci. Na njej so pozitivno ocenili delo v dosedanjem dvehletnem mandatnem obdobju, razširili stari odbor, izvolili novega ter sprejeli program dela za naslednje obdobje.

Predsednik KOS je Stanko Režek iz Plamena Kropa, člana pa iz Železarn Ravne Franjo Miklavc po funkciji in Franc Šisernik iz Pnevmatičnih strojev. Predsednik komisije za telesno kulturo je naš Peter Wlodyga.

Iz programa povzemamo:

Delavce sozda je treba mobilizirati k doseganju boljših rezultatov dela, da bi tako zaustavili padanje realnih osebnih dohodkov.

Kakor se v posameznih delovnih organizacijah trudimo za diferenciranje dobrega in slabega dela, tako naj bi delovali tudi na ravni sozda.

Tudi v prihodnje naj bi sindikat izvajal akcijo ob periodičnih in zaključnih računih, da bi se delavci čimbolj aktivno vključevali v razprave.

Še naprej je treba delati pri usklajevanju samoupravnih aktov, posebno pri vrednotenju pogojev dela in ustvarjalnosti, pri benefitirani delovni dobi in delitvi OD.

Enako se je treba zavzeti za preprečevanje invalidnosti.

Pri mednarodnem sodelovanju pa je treba še naprej vzdrževati stike s tovarno Rdeči oktober iz Volgograda.



Kopnice

Komunisti naj bodo aktivni

POGOVOR S SEKRETARJEM OO ZK V STROJIH IN DELIH

Pred kratkim so osnovne organizacije ZK v železarni izvolile nova vodstva in si začrtale nove delovne programe. To nas je navedlo na misel, da predstavimo sekretarja in delo ene izmed osnovnih organizacij — v nasprotju z navado zadnjega časa, ko smo večinoma poročali le o konferencah in dejavnosti ZK na ravni delovne organizacije.

Za pogovor smo prosili Štefana Kamnika, sekretarja OO ZK v Strojih in delih. Ljubezno je odgovoril na nekaj vprašanj.

»Postali ste sekretar OO ZK. Je to vaša prva tovrstna funkcija?«

»Ne. Ze dolgo sem aktiven v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih, sekretar OO ZK pa

Iz neuvrščenosti zraslo poslovno sodelovanje

O sodelovanju Železarne Ravne z dvema indijskima podjetjema smo pisali v zadnjem Fužinarju. Konec januarja je prišel na Ravne direktor Saber Tools Ltd. iz Kalkute gospod Paritoš Mazumdar. Pogovor z njim je pokazal dve glavni značilnosti naših stikov:

— naše poslovno-tehnično sodelovanje je plod jugoslovanske politike neuvrščenosti

slavijo in Ravne in bil presenečen nad stopnjo naše tehnične razvitosti.

SODELOVANJE JE TREBA NEGOVATI IN RAZVIJATI

Začeli smo sodelovati s ponudbo naše tehnologije proizvodnje industrijskih nožev in žag. Ker nismo mogli dobaviti ustreznih strojev, jih je dobil iz ZRN. Zdaj jih montirajo in kmalu bodo začeli s poskusno proizvodnjo.

Ravenski know-how zahteva tudi ravenske strokovnjake za pomoč vsaj v začetku. Direktor Mazumdar želi, da pošljemo res najboljše praktike. Od uspešnega starta je odvisen uspeh mlade indijske firme, ki je bila v precejšnji meri zgrajena s pomočjo indijske države, važen pa je tudi za ugled Jugoslavije na področju industrije in nadaljnji prodor Železarne Ravne na indijski trg.

Saber Tools nam je ponudil naročilo 350 ton jekla letno. Od nas je odvisno, kako bomo vse te možnosti izkoristili.

INŽENIR IN PISATELJ

Paritoš Mazumdar je po izobrazbi inženir, v prostem času pa pisatelj. Piše v bengalsčini, ki jo v Indiji in Bangladešu govori okoli 160 milijonov ljudi, v jeziku Rabindranata Tagora, indijskega pesnika, ki je l. 1913 prejel Nobelovo nagrado. Objavil je že 40 knjig proze, njegova uspešnica pa je roman »Dekle iz St. Paulija«. V bengalsčino je prevedel Andričev »Most na Drini«, na Ravnah pa je napisal pesem »Vam«, ki jo objavljamo na kulturni strani.

Velik vtis je nanj naredila Poljana, študijski knjižnici je ob obisku obljubil kakšno svojo knjigo. O Jugoslaviji rad kaj napiše tudi za časopise, le gradiva v angleščini ali nemščini skoraj nima. Za to bi res morali bolj poskrbeti, saj menda nima vsaka naša tovarna takšne sreče, da bi bil njen poslovni prijatelj v tujini tudi mož peresa.

Marjan Kolar



Pod snegom in ledom

sem bil že eno leto. To je zdaj moj drugi mandat. Kljub temu, da je naša osnovna organizacija po številu dokaj močna, saj šteje 52 članov, pa je kar težko najti primerne za to funkcijo. Odločili smo se, da bomo bolj skrbeli za usposabljanje kadrov. Prav zdaj je eden izmed naših članov na trimesečnem idejnopoličnem izobraževanju, ki ga organizira medobčinski marksistični center na Ravnah. Prihodnjič bomo poslali zopet koga in tako upam, da se bomo pomalem izkopali iz kadrovske težave.

»Kakšna je vloga OO ZK v vašem tozdu?«

»V osnovni organizaciji preučimo vse samoupravne akte; kadar gre za vprašanje varnosti ali pravic delavcev, storimo to skupaj s sindikatom.

Naša osnovna organizacija ima precej dela tudi z varovanjem družbene imovine. Srečujemo se z neresnim pristopom k delu, s poškodbami strojev in naprav. V eni proizvodni hali so kar trije tozdi (SGV, Pnevmatični stroji, SiD), zato je še toliko težje nadzorovati red in delovno disciplino.

»Ali delujete tudi navzven?«

»Naša osnovna organizacija se je povezala z OO ZK v tozdu TIO Metalna. Tozda že več let poslovno-tehnično sodelujeta. Pomagali bomo najti pot za uvedbo skupnega prihodka, o katerem že dolgo govorimo in pišemo, pa ga še vedno nimamo. Menim, da bo tesnejše sodelovanje družbenopolitičnih organizacij pripomoglo, da bomo problem hitreje rešili.«

OBVEŠČENOST JE POGOJ ZA DOBRO ODLOČANJE

»Dogaja se, da neko problematiko obravnavajo v različnih forumih in organizacijah; kdor je vsestransko aktiven, mora iste stvari premlevati po večkrat in se o njih odločati. Ali pri vas občutite problem takega podvajanja?«

»Dogaja se, da je član ZK tudi član drugih DPO ali samoupravnih organov in tak isto stvar obravnava večkrat, ker probleme obravnavajo v vseh strukturah, vendar mislim, da člani ZK niso udeleženi v vseh samoupravnih organih, npr. v nekaterih silih, zato tudi ne moremo povsod vplivati na odločitve. Naša volilna konferenca je sprejela sklep, naj se na prihodnjih volitvah volijo v vse organe tudi člani ZK, ki naj se bolj aktivno vključijo v družbenopolitično dogajanje.«

»Za vami je neuspeh referendum.«

»Da. V našem tozdu nismo sprejeli novega pravilnika o stanovanjskih razmerjih. Prav v tem sasu nimamo svojega člana. Ugotovili smo, da se ljudje niso strinjali predvsem s preveliko prispevno stopnjo, zaradi česar mlade družine težko pridejo do stanovanja. Sicer pa smo v tozdu naredili analizo prisilcev stanovanj. Izkazalo se je, da bodo po novih kriterijih prav vsi za nekaj mest napredovali po prednostni lestvici. Zato mislim, da ni bojazni, da ta referendum prihodnjič ne bi uspel. Ljudi je treba le dobro informirati o spremembah. Res pa je tudi, da je bilo na dan neuspelega referenduma veliko delavcev odsotnih z dela, zato je bilo število pozitivnih glasov še toliko nižje.«

»Kako skrbite za idejnopolično izobraževanje članov?«

»Zavedamo se, da morajo biti naši člani kar najboljše obveščeni o družbenopolitičnem in drugem dogajanju v tozdu, DO in širše. Drugače ne morejo aktivno sodelovati v samoupravnem odločanju. Zato smo določili enega izmed naših članov, da bo skrbel za idejnopolično izobraževanje.«

»Ali delavci tozda in vaši člani zapajo v vašo osnovno organizacijo?«

»Najslabše je, če člani ZK niso zainteresirani za delo. Taki rušijo ugled celotne osnovne organizacije. Vsak naj



Paritoš Mazumdar

— od nas je odvisno, ali bomo znali dobre začetke širiti naprej in osvojiti novo konvertibilno tržišče.

S TITOM SPOZNAVANJE JUGOSLAVIJE

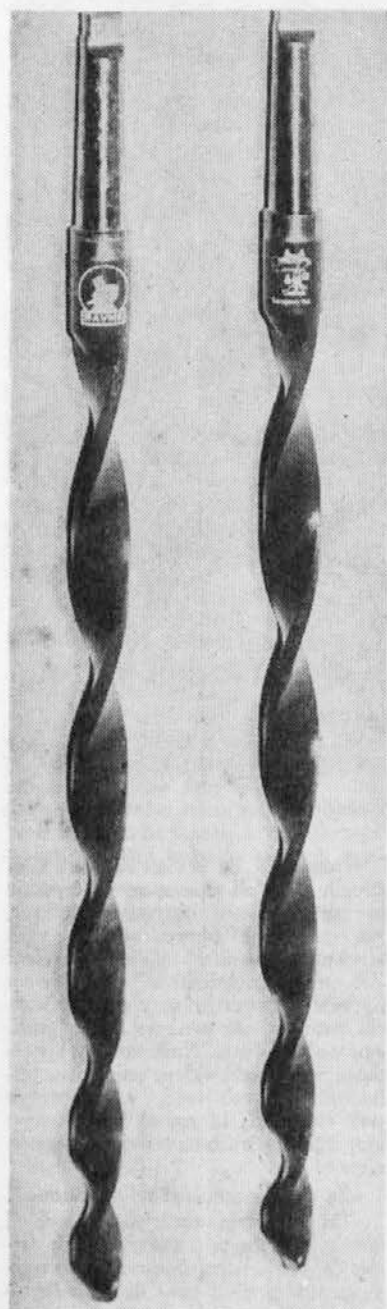
Na mladega Mazumdarja je naredil velik vtis obisk predsednika Tita v Indiji. V času, ko je razviti zahodni svet še s podcenjevanjem in skepsjo gledal razvoj mlade indijske države, je bil Tito prvi evropski državnik, ki je javno opozoril svet na veliki pomen Indije v prihodnosti in v gibanju neuvrščenih.

Leta kasneje je Mazumdar ustanavljal tovarno SABER TOOLS v 10-milijonski Kalkuti. Takrat je obiskal Indijo visok jugoslovanski državnik in beseda je stekla tudi o poslovno-tehničnem sodelovanju med obema državama.

Mazumdar se je takoj vključil v to sodelovanje, obiskal Jugo-

NAŠA INOVACIJA NA OLIMPIADI

Narediti luknjo v sneg — zelo preprosto, bi rekel marsikdo, saj jih vsak dan vidimo precej, narejenih z različnimi šiljastimi pred-



Sveder snežnjak

meti ali tistih rumenih ob peš poteh. Drugače pa je, če mora biti luknja točnega premera in zvrtna v steptan sneg ali led, marsikdaj pa tudi v zmazano zemljo. Gre za vrtanje lukenj pri postavljanju smučarskih prog, premeri izvirin pa se gibljejo od 25 do 40 milimetrov, pač v odvisnosti od vrste palice.

Za vrtanje se uporabljajo stroji, izpeljani iz motornih žag, in posebni svedri. Prav s poznanimi vrstami svedrov pa so bile težave; pri vrtanju niso dovolj hitro izmetavali izvirin in sveder se je zamašil, če pa vrtnalec ni bil dovolj hiter, mu je v izvrtini celo zamrznil. Če upoštevamo še to, da mora biti delo opravljeno hitro, včasih tudi med tekmovalcem, si lahko predstavljamo težave postavljalcev prog.

Problem je rešil naš sodelavec Danilo Vodovnik, ki je izdelal zelo izviren sveder, namenjen prav za vrtanje snega in ledu. Sveder predstavlja novost na svojem področju in smo zanj zahtevali patentno zaščito, imenovali pa smo ga sveder snežnjak. Od doslej poznanih svedrov vrta hitreje in se ne maši, prvič pa je bil masovno uporabljen na XIV. ZOI v Sarajevu. Tako lahko s ponosom zapišemo, da smo tudi mi pripomogli k uspešni organizaciji zimskih olimpijskih iger, ne vemo pa še, ali se nas bo kdo za to spomnil, pa čeprav je naša delovna organizacija podarila 50 svedrov olimpijskemu komiteju. Spodobilo bi se že, saj bi morali v nasprotnem primeru svedre uvoziti, ti pa niso poceni in še slabši bi bili od naših. Če ne, pa nič zato, tudi zavest, da si opravil dobro delo, nekaj velja.

Za konec še pohvala vsem, ki so sodelovali pri izdelavi svedrov za olimpiado. Celotna serija je bila gotova v slabih treh tednih in lahko se pohvalimo, da smo zadosti vitalen kolektiv.

Franjo Krivec

prej vidi posameznika in po njem organizacijo. Če ljudje vidijo, da v OO ni homogenosti, je težje pridobivati nove članke. Imamo nekaj kandidatov za vstop v ZK, vendar želijo, da naj izločimo tiste, ki niso aktivni. Že lani smo analizirali delo naših članov in tistim, ki ne delajo, dali pisne opomine. Mislim, da se bo stanje zdaj bistveno izboljšalo in da bomo dobili tudi nove članke.

»Ali člani ZK tudi izstopajo iz organizacije?«

»Primeri samovoljnega izstopanja iz ZK so zelo redki, vem za dva. Več smo jih izključili, in to predvsem zaradi nedelavnosti. Tisti, ki izstopijo, navajajo, da imajo težave v družini in da nimajo več časa za vsestransko aktivnost. Sicer pa se strinjajo s politiko ZK.«

STROKOVNO DELO JE TREBA ZAUPATI STROKOVNJAKOM

»Kako vaša OO sodeluje pri reševanju proizvodnih problemov v tozdu?«

»Akcijske programe obravnavamo tako kot druge DPO in po svojih močeh skušamo pomagati, da bi se kar najbolj izpeljali. Vendar menimo, da je strogo strokovno delo treba zaupati strokovnjakom, naša naloga pa je, da se politika odvija v smeri, ki jo določa CK ZKS, in da v tozdu uresničujemo sprejete naloge in plane.«

»Koliko lahko potem govorimo o samostojnosti osnovne organizacije?«

»Ne sestajamo se, ko dobimo za to direktivo od nekod, ampak takrat, ko so problemi tako akutni, da je sestanek potreben.«

»Kakšna je družbenopolitična situacija v vašem tozdu?«

»Velik vpliv imajo na splošno razpoloženje vsakodnevne novice, ki se med delavci zelo hitro razširijo. Ljudje veliko debatirajo o splošnih problemih Jugoslavije, zato ni čudno, da so v našem tozdu tudi takojšnje reakcije na gospodarske težave. Slabo vpliva na razpoloženje ljudi gospodarski kriminal,

dviganje cen in vse, kar vpliva na delavčev žep. Zato so v našem tozdu še možni razni izpadi pri razpravah ali na delovnih skupinah. Še obstajajo sile, ki delajo proti sistemu.«

»Lani ste imeli sestanek delovne skupine posebne vrste.«

»Delovna skupina v obdelovalnici I je želela imeti sestanek s funkcionarji iz delovne organizacije in občine. Družbenopolitične organizacije v tozdu so ga organizirale. Menim, da smo nejasnosti razčistili, kar se je pozneje pokazalo za zelo pozitivno. Če bo treba, bomo take sestanke še imeli, saj na ta način zavezemo jezike tistim, ki imajo vedno kaj pripomniti, poskrbimo pa tudi za obveščanje iz prve roke.«

»Govori se, da je delovna disciplina v vašem tozdu problematična. Se zdi tudi vam?«

»V tozdu imamo razen pri montaži stiskalnic, kjer pa bodo letos težave zaradi pomanjkanja naročil, zelo raznoliko delo. Za individualno delo pa je zelo težko določiti tehnologijo obdelave. Ker so delavnice razmetane, izgubimo ogromno časa za transport. Težko pa je tudi določiti stroje, ki bi po tehnološkem procesu spadali skupaj. Me-

nim, da imamo še velike rezerve pri izkoriščenosti delovnega časa in racionalizaciji dela.

Znano je, da imamo stalno težavo z odpremo. V začetku meseca je proizvodnja v prostem teku, v 2. polovici pa se začne mrzlična borba za odpremo in realizacijo plana. Treba bi bilo narediti podrobno analizo in ugotoviti, kako razdeliti delovni plan, da bi proizvodnja tekla enakomerno. Morda bo v prihodnosti situacijo rešil računalnik, a letos ga še ne bomo dobili.«

»Kakšni so vaši letošnji delovni načrti?«

»Osnovna organizacija bo delovala po ustaljenem programu in usmeritvah, razen če ne bo prišlo vmes kaj posebnega. Kot sekretar OO ZK v Strojih in delih pa si želim predvsem podporo članov, da bi se za akcije, ki se zanje domeni, zavzeli vsi in jih po najboljših močeh uresničili. Vem, da to ne bo lahko, vendar sem prepričan, da s skupnim delom lahko veliko dosežemo.«

»Tovariš sekretar, želim vam uspešno delo!«

Mojca Potočnik

Po halah in pisarnah

ENERGIJA O ENERGIJI

Lani je bila oskrba z zemeljskim plinom redna, tako da je šlo v železarni brez redukcij. Februarja pa se je zaradi slabe polovice manj dobav iz Sovjetske zveze zaostriła preskrba z mazutom. Železarno je v drugi polovici februarja reševala zaloga, za marec in naslednje mesece pa v tozdu Energija upajo, da bo Petrol več uvozil. Odjemalce so opozorili, naj čimveč kurijo s plinom.

V Energiji menijo, da je mogoče še precej privarčevati z izkoriščanjem odpadne toplote. S tem namenom sodelujejo s tozdom PII, vendar se študije vlečejo že preveč časa. Včasih so v dimne kanale vgrajevali rekupektorje, ko pa so dotrajali, jih niso obnavljali. Sedaj bi jih zopet lahko vgradili, s čimer bi prihranili od 8 do 16 % pri gorivu. Za njimi bi prišle na vrsto dodatne naprave za izkoriščanje odpadne toplote, kar bi pomenilo nadaljnjih 10 do 20 % manjšo porabo goriva. Čimprej bi bilo treba kompletirati in posodobiti regulacijsko opremo na toplotnični agregatih. Nadgradnja tega bi bila računalniško vodena regulacija.

Razmišljajo tudi o gradnji energetskega kontrolnega centra, ki bi racionaliziral operativna dela na energetskem področju in še za kakšen odstotek zmanjšal specifično porabo.

V železarni je precej stavb, ki so slabo izolirane. Za kompleks Stroj in deli, Vzmetarna in Jeklovlek so izračunali, da bi se 60 milijonska investicija v izolacijo ob 60 odstotnem prihranku toplote povrnila v treh letih.

Primarne vrste energije so se v zadnjem letu podražile za skoraj 100 %. Podražitve odjemalcev pa niso bile tako hitre kot cene dobavljene energije. Od decembra dalje je Energija cenov-

na nesorazmerja rešila s pogodbo s SKIS-om, ki zaračunava dnevno ceno in stroške vzdrževanja. Pomagajo jim tudi pri načrtovanju in drugih strokovnih delih.

Letos predvidevajo priključitev vseh OZD na Prevaljah na plinovodno omrežje, verjetno pa tudi v Mežici.

V planu je še priključek plinovoda na individualne hiše, problem pa so stroški, ki znesejo kar 21,5 starih milijonov na lastnika. V tozdu predlagajo, da bi znižali prispevek za priključek in dali možnost kreditiranja.

Nasploh se je treba pri zunanjem ogrevanju zgledovati po izkušnjah iz drugih slovenskih mest. Obstaja trend, da bi porabniki plačevali po porabi. Zato nameravajo tudi v stanovanjske bloke vgraditi števec. Ponekod se bojijo, da bi zaradi slabe izolacije veliko plačali, vendar bodo v Energiji ocenili tudi izolacijo in obračunavali s faktorjem popusta, saj stanovalci niso sami krivi.

»Očitali so nam že, da imamo v tozdu previsok odstotek delavcev na obdelavi informacij, vendar je naše področje tako, da zahteva veliko strokovnega dela in dobrih idej,« je zaključil tovariš Anton Vehovar, ravnatelj tozda Energija.

ANKETA V VZMETARNI

Februarja so v Vzmetarni v sodelovanju s kadrovsko službo izvedli anketo o razpoloženju delavcev, o (ne)zadovoljstvu z delom, OD, vodji, sodelavci, možnostmi napredovanja itn. S pomočjo analitične ocene delovnih mest želijo raziskati delovne razmere in obremenitve delavcev in ugotoviti upravičenost zahtev za beneficirano delovno dobo.

Kolektiv Vzmetarne od ankete mnogo pričakuje. Upajo, da bodo rezultati nakazali, kako naj v bodoče ukrepajo. Sedaj jih pestijo številne težave. Imajo najpogostejše bolniške izostanke v železarni. Zanimivo je, da odsotnosti niso dolge, a so zelo številne. Lani so dosegli 17% fluktuacijo, v kar šteje tudi prerazporeditev nekaj delavcev v druge tozde. Ko so zopet pridobili naročila, pa so zaposlili nove. Skrbijo jih, ker tudi strokovni delavci ne vidijo svoje perspektive v tozdu.

Po disciplinskih prekrških je Vzmetarna na 5. mestu v železarni.

Svoje prispeva še neugodna izobrazbena struktura. Dobra polovica delavcev nima končane osnovne šole. Primanjkuje jim kadrov z višjo in visoko šolsko izobrazbo, vodje pa praviloma zaostajajo za predpisano stopnjo izobrazbe.

Delo v Vzmetarni je fizično naporno, poteka pa v umazanih in hrupnih prostorih.

Vse naštetu seveda ne more ugodno vplivati na razpoloženje v tozdu.

IZVOZ V AMERIKO – ZDAJ ALI NIKOLI

Vedno in povsod poudarjamo, da moramo kar največ izvažati. Tudi za našo železarno je izvoz življenjsko pomemben, saj si moramo zagotoviti devize za uvoz surovin. Doslej smo že precej izvažali na vzhodno in zahodno-evropsko tržišče, medtem ko v Ameriko precej manj. Ob koncu lanskega leta pa se je tam odprla večja možnost.



Janko Gnamuš, dipl. inž.

Poslovodni odbor je zadolžil dipl. inž. Janka Gnamuša, da vzpostavi stike z ameriškim poslovnimi partnerji, in to mu je na poslovnih potovanjih oktobra in novembra lani tudi uspelo. Pri več ameriških in kanadskih firmah so testirali naše sendzimir valje in jih ocenili kot dobre. Inženir Gnamuš pravi, da je to izjemen uspeh našega znanja in tehnologije obdelave valjev, saj konkuriramo svetovnim proizvajalcem teh valjev. In če smo že prodrli na ameriško tržišče, moramo storiti vse, da ga bomo tudi osvojili.

Jasno je, da s samo anketo ne bo mogoče razrešiti nakopičenih problemov. Lahko pa pripomore k objektivni analizi. Veliko pomeni že pripravljenost v tozdu, da si skušajo pomagati na takšen, pri nas še neuveljavljen način. Tudi izvedba ankete je dobro potekala.

Zaposleni v tozdu so večinoma resno odgovorili na zastavljena vprašanja, ki so bila postavljena v obliki trditev, na katero je mogoče odgovoriti z »da«, »ne« ali izjemoma »ne vem«. Odgovori so še v obdelavi (22. 2.) in rezultati bodo kmalu znani. Pri obdelavi pomaga tudi računalnik. Končna interpretacija pa je stvar nosilcev naloge.

Za našo družbo je značilno, da prevečkrat ni upoštevala izsledkov in napotkov družboslovnih znanosti. Če bo organizirano sociološko raziskovanje v železarni postalo pravilo, bomo na tem področju precejšnja izjema, kar pa nam ne more prinesiti nič slabega.

Marko Vrečič

Možnosti imamo — zdaj ali nikoli.

»Prepričan sem, da smo lastno tehnologijo razvili tako, da smo v svetovnem vrhu. Imamo ponovno tehnologijo, EPŽ, kovaški stroj, toplotno in mehansko obdelavo, kar vse je potrebno za izdelavo valjev najboljše kvalitete. Nekoliko slabše so naše možnosti za toplotno obdelavo, manjka pa nam tudi nekaj specialnih strojev za mehansko obdelavo. Te kapacitete moramo dopolniti, da bo proizvodnja valjev lahko stekla, kot je treba za tako zahtevno tržišče. V železarni se bomo morali usmeriti v izvoz, tako da bomo živeli z njim in zanj, le tako bomo uspeli. Te-

mu moramo prilagoditi organizacijo dela in našo mentaliteto. Američani zahtevajo največjo kakovost izdelkov, spoštovanje dobavnih rokov, poslovno poštenost, in kar je zelo pomembno, hiter in učinkovit servis. Mislim, da tem zahtevam zmoremo ustreči, če se bomo zavestno opredelili za izvoz. Boj s svetovnimi firmami ni lahek, brez izvoza pa za nas ni prihodnosti.

Na povečano proizvodnjo valjev se v naši železarni že dalj časa pripravljamo. Naredili smo že več projektov razvoja, a nikoli jih nismo uspeli realizirati. Zdaj končujemo projekt končne toplotne obdelave, ki ga bo v nekaj mesecih nujno treba uresničiti, drugače z izvozom valjev ne bomo uspeli.

Na vprašanje, ali so možnosti izvoza trajne, je inženir Gnamuš

odgovoril, da imamo velike perspektive v Ameriki, državah EGS, Romuniji in tudi drugod na Vzhodu. Potrebno pa je sistematično osvajanje tržišča: testni valji — testiranje, in če so rezultati dobri, sledijo naročila. Lahko bi prodali 5000 do 6000 valjev na leto, zato moramo v najkrajšem času povečati zmogljivosti. Če bomo tehnološko dobro opremljeni, bo naš izvoz rentabilen in ne le nujno zlo, ki ga sprejemamo le, ker drugače ne gre.

Gotovo je, da so take možnosti izvoza v Ameriki za Stroje in dele (imajo pa jih tudi drugi tozdi, Industrijski noži npr. tja že izvažajo) velikega pomena, in storiti bomo morali res vse, da jih ne bomo zapravili.

Mojca Potočnik

SAJ NI MOJE

V sedanjem dokaj zaostrenem in resnično težkem gospodarskem času, ko naj bi vsi na vseh delovnih mestih delali več in bolje, predvsem pa, ko naj bi bolj znali ceniti in varčevati vse, kar smo s težkim delom pridobili, ni povsod tako in tudi ne vedno v naši železarni.

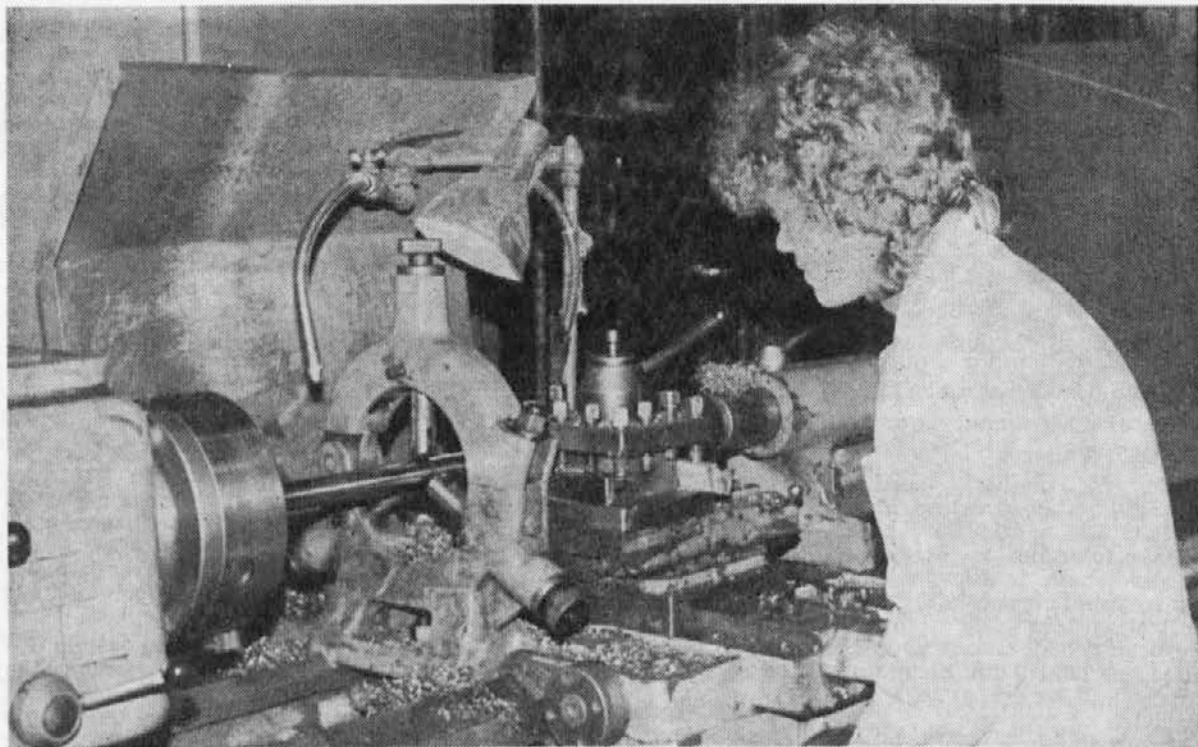
Ne samo, da proizvajamo vedno več izmečka, da vedno bolj hočemo kakšen ših »ukrasti« tudi zase, smo vedno bolj postali tudi nevarni in razsipni z dragimi, za devize uvoženimi reprodukcijskimi materiali. Skratka, do družbene lastnine smo tudi ravenški železarji postali sila neodgovorni. Vse pogostejše neodgovorno obnašanje pa skoraj vedno zagovarjamo z besedami: »Kaj bi, saj ni moje! ...«

Da je res tako, je moč slišati, predvsem pa vsak dan videti — namreč razsute drage uvožene in domače reprodukcijske materiale — ferolegure — v obeh topilnicah, skladiščih in v drugih obratih, ter tudi na cestah. Koliko

dragih ferolegur se vsak dan »izgubi« med odpadki, ki ne grejo v peč, ampak vedno na haldo, vedo samo topilci in skladiščni delavci. Koliko električne in toplotne energije po nepotrebnem porabimo v zimskem času, pa vedo samo elektriki, energetiki in delavci v službah, ki plačujejo naše račune.

Čeprav si nekateri prekaljeni starejši delavci prizadevajo naučiti mlajše, da je treba z dragimi ferolegurami varčno postopati, da je treba vsaj ob malici in takrat, ko proizvodno halo obsije sonce, ugasniti nad tisoč žarnic, da precej stane toplotna energija, ki neusmiljeno uhaja skozi odprta vrata in okna, so, kot kažejo podatki, pri svojem varčevalskem poslanstvu neučinkoviti.

Premalo akcijski in prodorni pa so, kot se je izkazalo v zadnjih treh mesecih, tudi komiteji za SLO in družbeno samozaščito v tozdi, poklicni gasilci in delavci službe za VPD in VO, ki



To bo valj za Ameriko

bedijo nad varnim delom v železarni. Kljub temu da komiteji za SLO in družbeno samozaščito, gasilci in varnostni inženirji redno pregledujejo proizvodne hale in opozarjajo na nepravilnosti, na področju varstva pri delu in požarne varnosti, so poklicni gasilci in varnostni inženirji decembra in januarja opravili izredni preventivni pregled v vseh tozdih.

Čeprav so gasilci skrajša mislili, da je požarna varnost vsaj na zunanaj zadovoljiva, so ob natančnem, z zakonom določenem preventivnem pregledu poleg že znanih pomanjkljivosti ugotovili veliko novih, mnogo hujših. Čeprav v ravenski železarni skoraj ni delavca, predvsem pa vodilnih, ki ne bi bili poučeni, kakšno nevarnost lahko predstavljajo razni plini, če nekontrolirano uhajajo v ozračje, predvsem pa več tisoč litrov lahko vnetljivih tekočin (beri špirit, bencin, nafta in druga vnetljiva čistilna sredstva), ki so jih uskladiščili kar na sredini hale ali v neposredni bližini delovnih strojev, ki pro-

izvajajo toploto in iskrenje, se obnašajo, kot da o vsem tem nič ne vedo.

Tudi decembra in januarja so poklicni gasilci in varnostni inženirji na vse pomanjkljivosti opozorili in pisno zahtevali takojšnje ukrepanje. Opozorila, ki so jih resno vzeli le v nekaterih tozdih, so pri mnogih drugih vodilnih delavcih naletela na gluha ušesa. Verjetno pa si vsi tisti delavci, ki so lastnoročno podpisali pisno poročilo o ugotovljenih pomanjkljivostih, mislijo, češ, če je tak nered bil tudi prej in nikoli ni bilo nič, naj bo tudi v prihodnje. Sicer pa..., kaj bi, saj tako ni moje.

Še sreča, da je v železarni malo tako mislečih in neodgovornih delavcev, ki se še vedno lahko nesamozaščitno in nesocialistično, če že hočete, delajo in obnašajo kar pred našimi očmi. Čeprav vemo zanje, jim doslej še nismo stopili na prste.

Sicer pa je tudi naše neukrepanje neodgovorno in nesocialistično, predvsem pa kritike vredno. F. Rotar

lavo držala pri odrezavanju debelejših obdelovancev. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti, pri delitvi pa sta udeležena Gruber s 60 in Lorbek s 40 odstotki.

Feliks Senici in Mirku Slatineku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za odpravo delovne operacije na nožih za sekirostroj. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek za 50.280 din. Nadomestilo znaša 5.262 din, avtorja pa si ga delita na polovico.

TOZD PII

Dušanu Vodebu in Zvonku Erjavcu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 40.000 din za izdelavo dokumentacije za sanacijo klimatskih razmer v hali industrijskih nožev. Dokumentacijo

lo v višini polovice prejšnjega OD tozda v lanskem letu.

Enako je nagradila Ferda Volerja za racionalizacijo čiščenja bakrenih čeljusti na topovarilnem stroju.

V preteklem letu je bilo obravnavanih 127 inovacij, od tega je bilo 118 odobrenih, 9 pa zavrnjenih. Od 118 odobrenih jih je bilo 79 obravnavano prvič, 39 pa drugič oziroma tretjič. To pomeni, da so bila pri 79 inovacijah podeljena prva oziroma enkratna nadomestila, pri 39 inovacijah pa druga oziroma tretja nadomestila.

Vsota izplačanih nadomestil je znašala 4.804.878, določena pa so bila na osnovi 189.047.030 din povečanega letnega dohodka. Če upoštevamo, da je bilo pri 39

Inovacije v preteklem letu

V novembru in decembru 1983 so bile odobrene naslednje inovacije:

TOZD Jeklovivarna

Otmariju Ferku je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 2843 din za uvedbo strojnega ravnanja goseničnih členkov, s čimer je povečal produktivnost, izboljšal kakovost in zmanjšal telesni napor pri delu. V četrtem in petem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 20.868 din.

Antonu Rusu in Vinku Krušiču je bilo dodeljeno tretje nadomestilo za rekonstrukcijo na peskovniku, s čimer sta zmanjšala zastoj in stroške vzdrževanja. V četrtem in petem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 314.904 din. Nadomestilo znaša 25.368 din, avtorja pa si ga delita na polovico.

Horstu Kasperju je bilo dodeljeno nadomestilo 5.596 din za racionalizacijo izdelave jedra za formo A 818, č čimer je zmanjšal stroške. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 54.675 din.

Ivanu Krivcu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 9.140 din za zamenjavo peskovne mešanice pri izdelavi kalupov za žilindrine kadi, s čimer je zmanjšal stroške. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 116.436 din.

TOZD Valjarna

Romanu Polajnarju in Alojzu Štreklju je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za izboljšavo prekinjanja fotocelice na škarjah za razrez lahkih profilov, s čimer sta zmanjšala izmeček. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 2.126.162 din. Nadomestilo znaša 87.796 din, avtorja pa si ga delita na polovico.

Jožetu Plohu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 15.607 din za izboljšavo obračalnika ingotov

na težki progi, s čimer je zmanjšal zastoj. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 260.151 din.

Mitji Šipku, Jožetu Kertu, Alenki Pušnikovi in Mirku Glavici je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za osvojitve proizvodnje feromagnetnih fluorescentnih praškov, s čimer so nadomestili uvoz. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 4.517.385 din. Nadomestilo znaša 120.400 din, avtorji pa si ga dele na enake dele.

Ivanu Moriju in Rudolfu Šulerju II. je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 30.000 din za izdelavo zračne vpenjalne priprave pri montaži dovodk lahke proge, s čimer sta zmanjšala potrebni telesni napor pri delu. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti, nadomestilo pa si avtorja delita na polovico.

TOZD Kovačnica

Marjanu Zdovcu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 49.416 din za predelavo ležajev na krmilnih črpalkah. Z inovacijo je bil ustvarjen enkratni prihranek 787.506 din.

TOZD Stroji in deli

Dragu Klemencu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 45.848 din za uporabo obrabljenih trdokovinskih ploščic. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 838.111 din.

Ivanu Mlinarju, Antonu Lačnu in Francu Ferku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 3.000 din. Izdelali so pripravo za izdelavo bakrenih kovic iz cevi, ki jih je bilo treba prej stružiti. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti, pri delitvi pa so udeleženi z enakimi deli.

TOZD Industrijski noži

Adolfu Gruberju in Karlu Lorbku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 5.000 din za izde-

Leto	Število odobrenih inovacij	Povečani dohodek	Posebna nadomestila
1974	6	1.889.005	55.342
1975	5	1.079.780	23.420
1976	27	6.983.455	179.409
1977	23	8.697.679	242.351
1978	28	10.592.907	281.000
1979	67	50.955.738	858.833
1980	59	66.784.437	913.748
1981	119	190.283.459	2.884.158
1982	112	174.497.902	3.472.921
1983	118	281.374.875	4.804.878

sta izdelala na osnovi razpisa, nadomestilo pa si delita na polovico.

TOZD TRO

Ivanu Kosu je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 10.283 din za izdelavo priprave za lotanje HM nožev. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 88.54 din.

Adolfu Čepelniku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 7.957 din za uvedbo štančanja navojnih izvrtin na nožih palman. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 125.524 din.

Emilu Ramadanoviču je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 15.947 din za zmanjšanje prirobnice na brusilnem stroju, s čimer je zmanjšal porabo brusnih plošč. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 351.032 din.

TOZD Kovinarstvo

Martinu Semu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 32.664 din za zamenjavo vložnega materiala pri izdelavi puš za bage, s čimer je zmanjšal stroške. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 1.009.652 din.

Rafaelu Žerovniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 7.922 din za izboljšavo nožev pri obrezovanju vencev. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti, zato mu je komisija dodelila enkratno nadomesti-

lo v višini polovice prejšnjega OD tozda v lanskem letu. Enako je nagradila Ferda Volerja za racionalizacijo čiščenja bakrenih čeljusti na topovarilnem stroju.

V preteklem letu je bilo obravnavanih 127 inovacij, od tega je bilo 118 odobrenih, 9 pa zavrnjenih. Od 118 odobrenih jih je bilo 79 obravnavano prvič, 39 pa drugič oziroma tretjič. To pomeni, da so bila pri 79 inovacijah podeljena prva oziroma enkratna nadomestila, pri 39 inovacijah pa druga oziroma tretja nadomestila.

Vsota izplačanih nadomestil je znašala 4.804.878, določena pa so bila na osnovi 189.047.030 din povečanega letnega dohodka. Če upoštevamo, da je bilo pri 39

Franjo Krivec

ZA PUST IN POST

Miha: »Rad bi učakal 100 let.«
Jaka: »Pusti pijačo, tobak in ženske.«

Miha: »Pa to pomaga?«
Jaka: »Ne, ampak pučutil se boš kot stoletnik.«

*

Mati: »Za božjo voljo, kdo pa je oče?«
Hči: »Desetkrat lahko ugibaš.«

*

Lizika je pokazala zdravniku kronično vneto kožo na telesu. »Obriti« je bil zdravnik kratek.

»Kaj?« se je začudila Lizika, »jaz?«
»Ne, on!«

glasilo mladih delavcev železarne ravne

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto XI

Ravne na Koroškem, 15. marca 1984

Št. 3



»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Saša Meško, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjørpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

„Jedrsko oboroževanje v Evropi – možnosti za razorožitev“

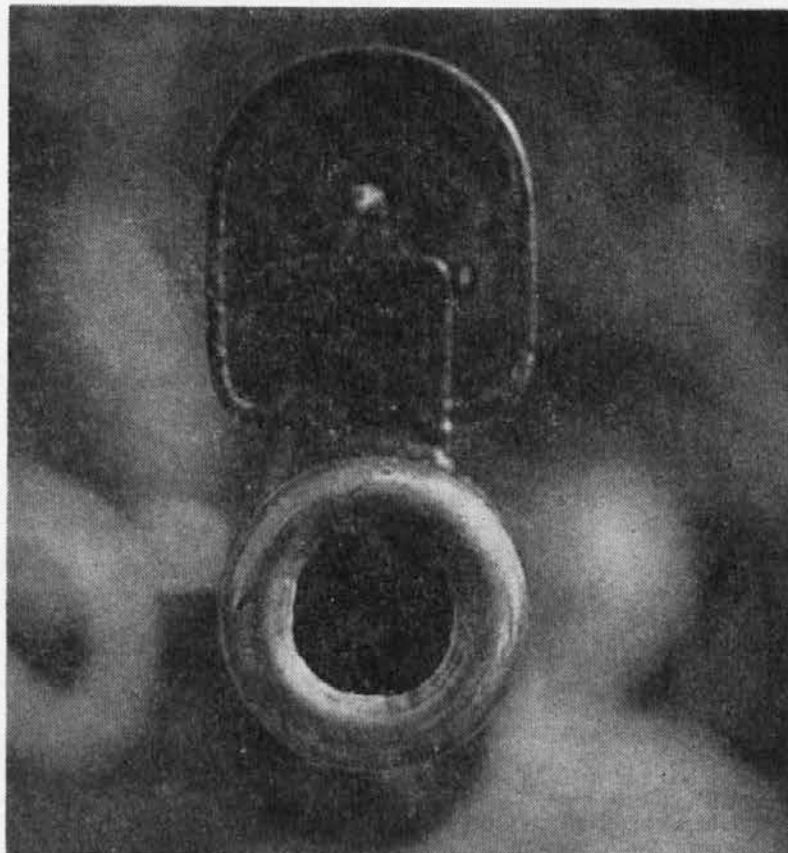
Takšen je bil moto okrogle mize na to temo, ki jo je organizirala OK ZSMS Ravne na Koroškem. Kljub temu, da je bil delavnik in tudi enajsta ura dopoldne ni bila najbolj primeren čas, kajti nič oziroma zelo malo je bilo mladih delavcev, pa zato temveč dijakov osnovnih in srednjih šol poklicnega usmerjanja, je okrogla miza dosegla svoj namen.

Vodil jo je predsednik komisije za mednarodne odnose pri RK ZSMS Ignac Krivec, ki jo je popestril z nekaterimi filmi s področja vojaške tekme in oboroževanja predvsem velesil. Udeleženci smo bili presunjeni nad vsemi grozotami najrazličnejših vrst orožja in tehnike ter njegove uničevalne moči. Četudi je postala razorožitev, še zlasti na jedrskem področju, neizogibna za obstoj človeštva ter hkrati tudi odprava jedrske vojne, pa je bilo po drugi svetovni vojni v tej smeri zelo malo ali pa skoraj nič narejenega. Kar pa je še huje, je najbrž to, da se ta ogroženost bliža vrhuncu. Potemtakem splošna in popolna razorožitev ni več le moralno vprašanje, temveč je to življenjskega pomena za vse človeštvo. Tudi združeni narodi morajo imeti v skladu z ustanovno listino osrednjo vlogo, hkrati pa temu primerno odgovornost na področju razorožitve, sploh pa se morajo nadaljevati pogajanja v komitejih združenih narodov in še zlasti med obema velesilama.

Na okrogli mizi je bil govor še o mirovnih gibanjih širom po svetu, kakor tudi pri nas. Zlasti pomembno za slovenski prostor je ljubljansko mirovno gibanje, v katerem so včlanjeni celo še nekateri španski borci. Sploh pa imajo ta gibanja še ekološko-naravni poudarek in prav je, da se začnejo zametki kazati tudi v drugih krajih Slovenije. Kot je bila nekakšna sklepna misel udeležencev tega pogovora, je prav, da bi se okrogle mize na tovrstno tematiko pogostejše pripravljale, da bi bili vsi in ne samo mladi nenehno vpeti v vsa ta dogajanja tako na področju mrzličnega oboroževanja, kakor tudi o razorožitvenih pogajanjih na drugi strani in o pozitivnih premikih, ki so bili storjeni v dobro vsega človeštva in ne samo posameznikov.

S. J.

Mladi smo za mir



Letos že desetič po poteh Štirinajste

Bil je še mrak, ko so se pohodniki začeli zbirati v Slovenj Gradcu. Prihajali so posamič ali v skupinah. Z obrazov se je razbralo, da si želijo v dveh dneh (toliko bo pohod namreč trajal) spoznati kar največ poti, ki so jo prehodili borci Štirinajste pred štiridesetimi leti na območju Pohorja in Graške gore. Iz slehernega mladega je velo tudi spoznanje in prepričanje, da bo vztrajal do konca pohoda kljub obilici snega in hladnega vetra, ki je rezal do kosti. Vzdušje je bilo pravo pohodniško. Med njimi sta bila tudi dva, ki sta bila na tem pohodu vsako leto, zato ni nič čudnega, da so takšne okrogle obletnice bolj slovesne.

Potem pa se je začelo zares. Formiranje brigade, tekanje iz čete v četo, veliko opazk in šal, ker so politični komisarji čet bile ženske. Še pozdravni govori predstavnikov političnega življenja občine (takšni so navadno ob začetku in zaključku pohoda) in krenili smo

na pot, dolgo približno petdeset kilometrov, ki jo bomo morali prehoditi v dveh dneh.

Bližamo se Podgorju, kjer je krajši postanek ob spominskem obeležju, krenemo naprej proti Šmiklavžu, tam ob toplem čaju malce poklepetamo. Spet zbor in premik. Pred nami se začena vznožje legendarne Graške gore — gore jurišev. To čutimo tudi v hoji. Noge se v globokem snegu stežka premikajo. Vendar vztrajamo. Ljudje nas začudeno gledajo; čemu toliko mladih in kam so namenjeni? Hodimo mimo osamljenih domačij, kjer ljudje še vedno vztrajajo, kajti kruh v teh hribih je skop. V mislih imamo borce divizije in gostoljubnost teh ljudi, ko so jih sprejemali. Gledamo ostarele in zgubane obraze, marsikomu se zaleskeče solza, kajti spomini so še vedno preveč živi v slehernem izmed njih.

Ustavili smo se tudi ob skupni grobnici, kjer počiva 20 padlih borcev divizije z nji-

hovim komisarjem Ronkom Mavserjem. Ti so padli na Graški gori. Droben plamenček sveče in trenutek molka, to je vse, da se jim oddolžimo. Bližamo se legendarni Graški gori. Veter postaja vse močnejši in tudi sami se čedalje bolj pogrezamo v globoke zamete. Velikostna skulptura prav na vrhu Graške gore, ki simbolizira prenos ranjencev in pohod borcev, nemo zre na pohodnike. Tu se srečamo z mladimi iz velenjske občine, med njimi je veliko osmošolcev. Posebno spoštovanje vzbujajo nekdanji preživeli borci Štirinajste, ki se jih je nekaj zbralo na tej slovesnosti. Sledi jo raporti komandantov pohodnih enot predsedniku Republiške konference ZSMS Andreju Brvarju. Andrej je potem v svojem govoru omenil namen pohoda na Štajersko in vlogo, ki jo je divizija imela med temi ljudmi in kraji, kjer se je gibal. Poudaril pa je tudi izredno veliko vlogo ter mesto mladih, ki ga imajo pri obujanju revolucionarnih pridobitev.

Veter prinese vonj fižola, ki se kuha v vojaških kotlih na odprtem. Po kosilu sledi slovo od obeh pohodnih enot. Velenjčani z avtobusi krenejo nazaj, nas pa čaka še dobršen del poti do Završ, kjer bomo prenočili. V tamkajšnji osnovni šoli je potem pravi miting, na katerem so poleg pohodnikov še nekdanji aktivisti Završ in okolice ter mladinci. Pesem in sproščenost nista utihnili dolgo v



Pohodniki po poteh Štirinajste so z zanimanjem prisluhnili borcem

noč; kajti pozabili smo na sneg, na strmice in napore. Skupina mladincev pripravlja tradicionalni bilten, ki izide v ranih jutranjih urah, nekaj nas odide z borci. Obujanja spominov in doživetij ne zmanjka, zremo za pretresljiv in tragičen konec poslednjih borcev legendarnega Pohorskega bataljona, ki so padli ter zgoreli v ostankih skednja na Završah.

Nedelja je. Drugi dan pohoda, gosta megla in veter sta tudi tokrat naša spremljevalca. Krenemo proti Hudi luknji, od tam pa v bregove Paškega Kozjaka. Ustavimo se pri znani partizanski domačiji Ramšakovih, kjer slišimo pretresljivo pripoved o vojnih grozotah.

Življenje se je tudi v teh hribih spremenilo na bolje. Topli domovi pa so še vedno ostali gostoljubni in dobri, kot so bili nekoč, tudi v tistih nočeh, nam je dejala Ramšakova mama, ko je na borcih zmrzovala obleka, pokala je in se lomila, ko so se borci premikali, ko so stopale v sneg noge, obute v vrečevino in ko je bilo življenje kot droben plamenček. Tako malo je bilo potrebno in spet je bilo kakšnega borca Štirinajste manj...

Od Ramšaka krenemo proti dolini, pod nami je Spodnji Dolič, spominsko obeležje, kjer so se trije bataljoni Štirinajste prebili na Pohorje, glavnina z ranjenci pa je ostala na Paškem Kozjaku. Zopet tišina, ki se meša s sunki vetra in naša utesnjenost v tej ozki so-testki. Še nekaj kilometrov in naš pohod bo zaključen. Dolinska hoja je veliko prijetnejša

in bolj sproščena. Tudi obrazi pohodnikov postajajo vedrejši. Prispemo na cilj. Odlagamo opremo, v bližini je okrepčevalnica, v katero se trumoma zapodimo. Premagali smo napore pohoda, vsaj kanček tistega smo bili deležni in občutili, kar so borci divizije. Na tem pohodu so se rojevala nova poznanstva in prijateljstva, soočena s tistim legendarnim februarjem ter spoznanjem, da sneg izpred 40 let ne kopni...

Ob koncu tega zapisa strnimo misli nekaterih udeležencev o pohodu.

Alenka Gašper: »Tokrat sodelujem že drugič na pohodu in tudi tokrat moram priznati, da so vtisi in doživetja nepozabni. Ko enkrat občutiš vzdušje, ki vlada na pohodu, potem se odločiš, da prihodnje leto spet sodeluješ. Sploh pa se vseh občutkov preprosto ne da opisati, kajti moraš jih doživeti.«

Franci Krajnc: »Tretjič sodelujem na tem pohodu. Kljub številnim vtisom in naporom, ki naredijo na človeka nekaj izjemnega, je ta pohod ena od oblik nadaljevanja naše slavne preteklosti, ki jo nadaljujejo mladi.«

Franci Zupanc: »Petič sem na tem pohodu in moram priznati, da so moji vtisi z njega najlepši. Še se jih bom udeleževal.«

Takšni so bili torej vtisi nekaterih in podobni so bili vtisom ostalih pohodnikov. Preden pa smo se dokončno razšli, smo si še zaklicali: »Na svidenje prihodnje leto, ko se bomo spet zbrali v takem številu na tem našem pohodu!«

Silvo Jaš

ljenje v določenem letu. Količnik samomorilnosti je v Sloveniji v evropskem in svetovnem merilu zelo visok (višjega v Evropi imata le Zahodni Berlin in Madžarska). Količnik samomorilnosti na Ravnah na Koroškem presega 30. Poleg Raven sta najbolj obremenjeni regiji še Novo mesto in Maribor.

Iz analize podatkov (1972) Centra za prevcijo samomora pri Klinični bolnišnici za psihiatrijo v Ljubljani je razvidno: že dolgo prevladujejo med samomorilci moški nad ženskami, tako da je specifični količnik za moške 43,0, za ženske pa 12,8. Poprečna starost moških je 44,4, žensk pa 47,7. Med poklici so na prvem mestu delavci, slede vzdrževane osebe in upokojenci, na tretjem mestu so kmetje. Analize kažejo na posebnost populacije oseb, ki so napravile samomor, namreč visok odstotek alkoholikov. Med domnevnimi motivi dejanja so na prvem mestu družinski spori ali zakonski, sledita telesna bolezen in invalidnost. Med načini samomora prevladuje obešenje (bolj moški), utopitve (večja pri ženskah). Pri samomorilnih poskusih prevladujejo ženske in mlajše osebe pred starejšimi (uporabljajo zastrupitve).

Samomor praviloma ni neposredna reakcija na določeno duševno travmo, temveč je izid dolgotrajnega procesa, ki se začne že v rani mladosti, ko se oblikuje človekova osebnost (Ringel). Neugodno družinsko ozračje utegne zastaviti v otroku na eni strani notranjo utesnitev, ki vodi do osiromašenja stikov z ljudmi, na drugi strani pa zavrtost agresivnosti, ki človeku ne da sproščati svojih napetosti navzven. Po tem ima konfliktna situacija (npr. nesrečna ljubezen) pretežno le provokativno vlogo.

SAMOMORI MOŽNI TUDI PRI OTROCIH?

Dokazali so, da tudi otroci, kadar spišejo veliko količino tekočine zoprnega okusa, poskušajo narediti samomor. Dizmang meni, da si samomorilsko vedenje otrok, mlajših od 8 let, lahko razlagamo kot klic po pozornosti ali ljubezni. Med 8. in 10. letom skušajo narediti samomor zato, ker se počutijo osamljene in zapuščene. Vsaj 15% otrok, ki so vzeli preveliko dozo zdravil, se je borilo za ljubezen staršev. »Otroci vedo, da glavobol preženeš s tabletami, zato jih pojedjo cel kup, da bi pregнали bolečino.«

Potrošniška ihta in lov za uspehom drobna naša družba, družine se zapirajo vase, hkrati se rahljajo tudi vezi med družinskimi člani. Navzlic industrializaciji, urbanizaciji, izredno poživljenim zunanjim komunikacijam med



K svetlobi

ČE VAS ZANIMA...

Samomori kot oblika socialne patologije

Decembra sem v Večeru zasledila članek z velikimi črkami »Knjiga, ki seje smrt«. V Franciji se je namreč pojavila knjiga z naslovom Kako narediti samomor, ki je postala v trenutku uspešnica, med francosko javnostjo pa zasejala grozljivo duhovno zmedo. Posebno pozornost je vzbudilo poglavje Vodnik za samomorilce, posvečeno različnim samomorilskim tehnikam, ki po »zaslugi« celega arzenala strupenih sintetičnih snovi zagotavljajo neboleč in »uspešen« samomor. Avtorji knjige so izničili vrednost človeškega življenja. S suhimi, hladnokrvnimi navodili skušajo vplivati na bralce in odvzeti samomorilnemu dejanju vso tragičnost. Med drugim odsvetujejo poslovljena pisma, nikakršen občutek krivde ne sme biti navzoč...

Kmalu po izidu knjige je v Franciji naraslo število samomorilcev, ki so se natančno držali navodil. Francoski psihiatri so zgroženi; menijo, da je treba mladim predvsem po-

magati živeti, ne umreti. Po knjigi sodeč duševno potrhi sploh ni treba zdraviti. Knjiga ruši moralno-etična načela in manipulira z mladimi. (VEČER, december 1983)

KAJ JE SAMOMOR?

Samomor je tisto dejanje, s katerim se je človek usmrtil. Pri tem ga je vodila težnja vzeti si življenje oziroma je bil tak namen iz njegovega vedenja viden za okolico.

Samomorilni poskus pa je poskus, kjer sta tudi prisotna taka težnja in namen, lahko sta vsaj nakazana ali očitna, dejanje je zastavljeno, vendar nedokončano. (Milčinski, 1970)

RAVNE NA KOROŠKEM NA VRHU LESTVICE PO ŠTEVILU SAMOMOROV V SLOVENIJI

Pogostost samomorov v neki državi merimo s količnikom samomorilnosti, ki pove, koliko od 100.000 prebivalcev si je samih vzelo živ-

ljudmi je človek danes bolj sam, zaradi česar doživlja več tesnobe, notranjih konfliktov in dilem, ki jih ob pomanjkanju duhovne opore težavneje razrešuje, zato ga ta situacija pogosteje privede v depresivnost, alkoholizem in na samomorilne misli. Prav tako se zgodi, da kadar zgodnja mladost otroku ne nudi dovolj toplote in varnosti, ostane zaradi tega žeja v tej smeri nepotešena, mladostnika pa vržejo na tir samomorilnega dejanja zlasti tiste frustracije, ki ga oškodujejo na področju emocionalnih (čustvenih) potreb. Pri tem pa se moramo spomniti »Stengelove« teze, da je težnja pretrgati svoje življenje neločljivo povezana z apelom — klicem na pomoč na samomorilniško človeško okolje, ki naj bi človeku pomagalo iz njegove osamljenosti in stiske.

V naši deželi si vsako leto nekaj sto ljudi vzame življenje, nekaj tisoč pa se znajde v hudi stiski, ko se jim porodi misel, da bi se končali, pa se hkrati ozirajo za nekom, ki bi jih razumel in jim odvzel nekaj tesnobe. Boazen našega časa je, da so čustvene vezi med ljudmi vse slabotnejše in da je vse več ljudi brez prijatelja, ki bi bil iskren.

Ljudem je danes težje jemati odpovedi in trpljenje na svoja pleča. Razočaranjem in stiskam, ki so čisto neizbežne, ljudje danes manj realistično zro nasproti. Bolj in bolj so ljudem povsem nepomembni problemi vzrok za najhujši obup. Ta dejstva uzreti in se jim postaviti v bran, pomeni boj proti prevladujoči življenjski naveličanosti in resignaciji. Dejansko smo proti tem problemom skoraj nemočni. Prav je, da človek v situaciji, ko okrog sebe ne vidi ničesar, kar bi ga še vezalo na življenje, občuti toplo dlan in sliši toplo besedo, da mora živeti, ker bi nas s tem, ko bi si vzel življenje, prizadel.

(Iz virov: L. Milčinskega, Sims Patsy, D. Zечеviča, M. Žmuceve)

Saša Meško

Letna konferenca mladih v komerciali

Mladi v tozdu Komerciala se borimo za nagrajevanje po delu in rezultatih dela. Naš osebni dohodek mora biti odvisen od našega vloženega dela, ne pa tako kot doslej po načelu vsem enako. Mladi apeliramo na vse zaposlene v našem tozdu, da se angažirajo pri sprejemanju in izvajanju aktov, ki urejajo naše medsebojne odnose in nagrajevanje. Zavzemali se bomo za višjo produktivnost in višjo kakovost dela.

Ugotavljamo, da so pogoji za pridobivanje stanovanj izredno težki. Najbolj so prizadeti delavci z nizkimi osebnimi dohodki, mlade družine in mladi delavci. Privarčevati si moramo za sofinanciranje, poleg tega pa še za opremo stanovanja (upoštevati pa moramo neugodne kreditne pogoje in ekonomske stanarine). Ponovno apeliramo, da bi tudi v naši občini pričeli z akcijo »preureditev podstrekšij v stanovanja«, saj bi tako rešili marsikak problem (mogoče pa celo tudi kaj privarčevali).

Problem, ki pa mlade — pa tudi nas — najbolj tare, je brezposelnost. Res je, da se (trenutno) srečujemo s strukturno nezaposlenostjo. Ugotavljamo pa, da prihaja tudi do neskladja med potrebami združenega dela in kadri, ki jih izobražujemo po »načrtu« usmerjenega izobraževanja. Voditi moramo boj, da vsi, ki izpolnjujejo pogoje za upokojitve, tudi gredo v pokoj. Nadalje moramo zmanjšati nadurno in pogodbeno delo. S pravilno študijsko in kadrovske politiko (tozdi morajo imeti idealne dolgoročne, srednjeročne in kratkoročne kadrovske pogoje) bomo mlade usmerjali v poklice, ki jih združeno delo potrebuje danes in jih bo potrebovalo jutri. Pri tem pa morajo tesno sodelovati šole in združeno delo.

Ugotavljamo, da je doprema iz obratov v odpremno skladišče dokaj neenakomerna. Iz analize, ki smo jo opravili v lanskem letu, je razvidno, da prejmejo največ materiala v odpremno skladišče v zadnji dekadli meseca. V tem času pa morajo delavci opraviti tudi nad-

Pričakovanje



ure. Sprašujemo se, zakaj ni odprema enakomernjša. Menimo pa tudi, da bo treba še kaj storiti pri organizaciji dela.

Vztrajanje na celotnem stabilizacijskem načrtu je tudi za nas prednostna naloga. Uresničevati moramo predvsem naslednje pogoje ekonomske stabilizacije:

- načrtno in realno kadrovske politiko
- izboljšanje organizacije dela
- povečanje produktivnosti
- izboljšati delovno in tehnološko disciplino
- uvažanje lastne znanosti in tehnologije
- prestrukturiranje gospodarstva
- razvoj zahtevnejše proizvodnje, ki temelji na lastnem znanju in tehnologiji

— povečanje izvoza (predvsem izdelkov visoke stopnje predelave)

— utrjevanje samoupravnega položaja delavca

— razvoj samoupravnega, delegatskega, socialističnega sistema.

Razmišljali smo, kaj in kako bi lahko storili v svoji sredini in kar najbolj prispevali k realizaciji vseh zastavljenih ciljev. Dogovorili smo se, da bomo na naslednjem sestanku skupno z ravnateljem tozda dobrega preraševali akcijski program in tako sprejeli svoj del odgovornosti in del nalog pri realizaciji letnega.

M. K.

Programsko - volilna konferenca OO ZSMS SGV

20. 1. 1984 smo se mladi iz tozda SGV zbrali na programsko-volilni konferenci. Ocenili smo naše delo v preteklem obdobju, predvsem pa smo kritično ocenili naše nedelo — področja, kjer nismo bili dovolj aktivni. Pohvalili in grajali smo posameznike, seveda pa smo dali priznanje vsem, ki so se potrudili, da je bilo delo naše osnovne organizacije zadovoljivo. Ob pogledu na delo v preteklem obdobju smo ugotovili, da smo bili primerno aktivni, posebej na športnem področju, manj pa na področju družbenopolitičnega in samoupravnega dela. Naš glas se je premalo slišal na zborih delavcev in na raznih sestankih, kjer bi mo-

rali nastopiti kot organizacija s točno izdelanimi stališči, premalo pa smo tudi naredili na kulturnem področju in mnogi nam upravičeno očitajo nekulturnost. Udeležili pa smo se skoraj vseh akcij, ki jih je organiziral KS Zelezarne Ravne.

Po kritični oceni našega dela v preteklem obdobju smo tudi izvolili in potrdili novo predsedstvo. Prav tako smo si zadali nekaj smernic za naše delo v prihodnjem obdobju, ki so precej široko zasnovane, vendar še v okvirih. Nalog je precej, vendar z večjo aktivnostjo vseh mladincev osnovne organizacije SGV bi se možnosti za dobro delo še povečale. Ne bomo zanemarili bodočega dela na področju LO in DS, kjer bomo predvsem ohranjali in krepili revolucionarne tradicije. Sodelovali bomo na pohodih, srečanjih, seveda z ostalimi osnovnimi organizacijami in

KS železarne. Obiskovali bomo naše graničarje ob večjih praznikih, pa tudi na parti-zanske matere ob 8. marcu ne bomo pozabili. Na športnem področju smo bili že doslej uspešni. Upamo, da bo aktivnost mladih v tem letu boljša, številčno večja udeležba pa bo pogoj za to. Kar pa se tiče kulturnega udejstvovanja, pa moramo povedati, da se bomo v prihodnje bolj redno oglašali v Mladem fu-

žinarju, in s tem seznanjali druge osnovne organizacije o našem delu na vseh področjih.

Koliko od zastavljenih nalog, želj se bo uresničilo, seveda ne vemo in ne moremo reči vnaprej, toda prepričani smo, da le-te ne bodo pretrd oreh za mlade v osnovni organizaciji SGV, saj na nas mladih sloni bodočnost naše železarne, mesta kakor tudi Jugoslavije.

Marta Vrenčur

MLADINSKE FOTOGRAFIJE

Te dni imamo na Koroškem priliko videti 17. republiško razstavo mladinske fotografije, ki jo organizirajo Foto kino zveza Slovenije, RK ZSM Slovenije in foto kino klub Vuzenica. Na razpis je prispelo 220 fotografij iz 12 foto klubov, žirija je izbrala za razstavo 120 fotografij in najboljše med njimi tudi nagradila.

Otvoritev 17. republiške razstave mladinske fotografije je bila v Vuzenici, kjer so podelili nagrade in plakete Janez Puhar. V A skupini (do 20 let) je 1. nagrado prejel Branko Čušin z Jesenic (za posamezno fotografijo), 1. nagrado za kolekcijo fotografij je prejel Alojz Krivograd z Raven na Koroškem. V B skupini (do 25 let) je 1. nagrado za posamezno fotografijo prejel Aleš Arhar iz Ljubljane, 1. nagrado za kolekcijo fotografij pa je prejel Branko Uršič iz Tolmina. Foto kino klub Vuzenica je prejel tudi prehodno plaketo Janez Puhar (za najboljšo selekcijo fotografij na razstavi).

Foto kino zveza Slovenije je podelila tudi priznanja in plakete zaslužnim posameznikom in DPO, ki so pomagali pri organizaciji razstave, te so prejeli: Alfonz Drevenšek, Miroslav Garb, Silvo Jaš, Ruža Krajnc, KS Vuzenica, OK ZSM Radlje ob Dravi in FKK Svoboda Vuzenica. Zveza organizacij za tehniško kulturo Slovenije pa je podelila foto klubu bronasto plaketo Boris Kidrič, ki se podeljuje posameznikom in organizacijam za posebne zasluge pri razvijanju tehniške dejavnosti.

Velja omeniti tudi posameznike, ki so s svojimi fotografijami prispevali, da je domač foto klub letos osvojil prehodno plaketo Janez Puhar. Alojz Krivograd, Silvo Lepej in Matjaž Motaln so prejeli nagrade za kolekcije fotografij, Franjo Tomaž pa za posamezno fotografijo.

Foto klub je organiziral tudi seminar za fotografijo s praktičnim delom v foto temnici (work shop), ki ga je vodil mednarodni mojster fotografije Stojan Kerbler iz Ptuja. Takšna oblika seminarja s praktičnim delom v temnici pri naših foto klubih še ni razširjena, pa tudi Foto kino zveza Slovenije, ki organizira vsako leto republiški seminar za fotoinstruktorje, se tradicionalno drži svojega načina podajanja teorije v obliki predavanj. Vsak seminar, ki ima tudi praktični del, bo nedvomno bolj pritegnil slušatelje, kot pa suhoparno predavanje tem, ki si jih lahko slušatelji sami prebera v knjigah.

Kaj bi lahko na koncu tega zapisa rekli o samih mladinskih fotografijah, ki jih letos predstavljajo mladi fotoamaterji na 17. republiški razstavi mladinske fotografije? Nagrajene fotografije so nedvomno resničen odraz današnjega stanja mladinske fotografije v Sloveniji. Mladi se danes ukvarjajo z različnimi tehnikami izdelave fotografij, nekateri avtorji pa že presegajo tradicionalen pristop k fotografiji in so si ustvarili svoj pogled na moderno fotografijo. Tako so prvo-nagrajene fotografije »Impresija« in »Forma«, rezultat samostojnega pristopa avtorja k fotografiji, ki že temelji na likovni konstrukciji vsebine fotografije. Na ta način se lahko umetniška fotografija popolnoma enakopravno kosa z likovnimi deli.

Kolekcija fotografij »Gozd« pa je rezultat avtorjevega emocionalnega odnosa do narave, navezanosti na zdravo življenje. To obliko izražanja so uporabljali tudi mnogi mojstri platna, ki so se radi zatekali v naravo.

Podobna opažanja se odražajo v kolekciji fotografij »Pejsaž«. Na letošnji razstavi je tudi nekaj socialne fotografije, ki je zelo hvalen predmet fotografovega proučevanja. Socialna fotografija nam zapiše trenutno stanje nekega obdobja in nam služi za preučevanje zgodovine nekega naroda.

Letošnja republiška razstava mladinske fotografije je kot celota zelo kvalitetna že samo



»Pomaranče«

zaradi tega, ker na našem tržišču ni kvalitetnega foto materiala, tako da morajo avtorji fotografij delati z materialom, ki se pač dobi na tržišču. Kvalitetne fotografije so v večini primerov rezultat avtorjevega znanja in iznajdljivosti. Na koncu ne moremo prezreti dejstva, da bodo avtorji fotografij, ki letos razstavljajo na mladinski razstavi, čez nekaj let kreirali slovensko umetniško fotografijo. V današnjem času je slovenska fotografija v svetu zelo cenjena, k temu pa so prispevali mojstri fotografije, ki so tudi nekdanji mladinci. Vse pa kaže, da tudi v prihodnje slovenska fotografija ne bo izgubila slovesa, ki si ga je pridobila.

Matjaž Motaln

Koroška glasbena scena

S to številko Mladega fužinarja bomo pričeli pregled popularnosti in zvrsti ter števila ansamblov na Koroškem. Do nedavnega skoraj nismo imeli kakšnega izrazitega rock ansambla pri nas. S ponovnim delovanjem skupine Četrta dimenzija pa je pričela oživljati zvrst glasbe, ki jo večina mladih posluša, to je rock.

Nastop težkometalne skupine Pomaranča je bil šok za koroško mladino, ki je nekako od tega trenutka začela iskati to glasbo, ob kateri se lahko »znoriš« in sprostiš svo energijo, ki se prek celega tedna nabira v telesu.

O skupinah, kot so Novi vek, Fenomen, Diamant, Signal ter Težkometalna depresija, bi težko rekli, da igrajo rock. To so skupine, ki igrajo skoraj vse zvrsti glasbe od disca pa do rocka in tudi nekaj country glasbe se najde.

Mladi si želijo takšnega razvedrila vse več. Vendar nekaj ne gre, kot bi moralo. V Sentjanžu v Domu zveze borcev je bil vsako soboto ples, in je to tudi nedvomno največje središče sestajanja mladih ob zvokih moderne glasbe. Sedaj pa so zaradi obveznih pretepov ta dom zaprli za nedoločen čas.

No, pa se vrnimo k ansamblom. V naši regiji imamo še veliko ansamblov, ki bi se želeli uveljaviti, vendar jim gotovo nismo dali priložnosti.

Skupina Energija sedaj marljivo vadi za morebitni bližnji ples, ki ga bodo organizirali, saj so nekaj časa bili med vodilnimi ansambli po popularnosti na Koroškem.

No, Četrta dimenzija pa pričakuje svojega starega člana Teksa, ki je v vojski, da se jim ponovno pridruži in da po toliko letih premora ponovno zapoje »Metulji so svobodni«.

Tomaž Franjo

Učenci osnovnih šol pišejo Naš TV studio

Na naši šoli je v letošnjem šolskem letu začela interna televizija. Nekaj zagnanih fantov iz 8. razreda se je že usposobilo za prave televizijske mojstre. Imamo poseben televizijski studio, ki je povezan s televizijskimi sprejemniki po vseh učilnicah. Učenci lahko spremljajo redne televizijske oddaje, najbolj zanimivi pa so prispevki, ki nastajajo na šoli. V decembru smo tako spremljali problemsko konferenco pionirske in mladinske organizacije na šoli, posebno zabavno pa je bilo ob novem letu, ko smo drug drugemu čestitali po televiziji, vmes pa smo gledali risanke. V januarju smo v živo spremljali razgovor z dvema Ravenčanoma, ki sta se udeležila olimpijskih iger kot tekmovalca v smučarskih tehnikah, in sicer s tovarišem Robačem in s tovarišem Bavčetom. Tudi na naši šoli imamo nekaj perspektivnih tekačev, in ta in-

terju je bil zanje še posebej zanimiv. Po mojem mnenju pa je najbolj uspela oddaja ob slovenskem kulturnem prazniku, ko smo prek ekranov spremljali pogovor članice našega novinarskega krožka z mladim pisateljem Primožem Suhodolčanom, ki je že nekaj let sodelavec Pionirskega lista. Veselo in sproščeno nam je pripovedoval o svojih življenjskih izkušnjah in o pisateljskih načrtih, za konec pa nam je prebral še od sile smešen odlomek iz svojega najnovejšega dela o »tumasti kuri«. Ko je zapuščal TV studio, se je za njim zapodila cela množica učencev, ki so ga prosili za avtoogram. Seveda je vsem ustregel.

Tudi sama sem članica novinarskega krožka in sem se že tudi poskusila kot napovedovalka šolske televizije. Moram priznati, da me tako delo zelo veseli, čeprav se naša »ekipa« otepa še z začetniškimi težavami.

Alenka Leskošek, 8. c
COŠ Koroški jeklarji
Ravne na Koroškem

Računalniki določajo prihodnost proizvodnega strojništva v Železarni Ravne

V SVETU BODO LETA 1990 RAČUNALNIKI KONSTRUIRALI, KRMILILI IN NADZIRALI POLOVICO PROIZVODNJE STROJEV

Železarna Ravne je lani kot edina DO v Jugoslaviji pristopila k mednarodni organizaciji CIRP. Sprejeli so nas zato, ker smo dosegli ustrezno stopnjo na področju kibernetike, informacijskih in proizvodnih sistemov. Strojno programiranje NC strojev, uvajanje računalnikov v proizvodne procese in v konstrukcijski proces so nam omogočili, da sledimo hitremu tehnološkemu razvoju.

Analiza razvoja proizvodnega strojništva v svetu iz obširne literature CIRP kaže do l. 1990 naslednjo podobo:

KONSTRUKCIJSKI PROCES. — 75% vseh delov in 25% specialnih orodij bo konstruiranih z računalniško grafiko; s to grafiko bo razvitih tudi 50% vseh načrtov za prototipe.

NACRTOVANJE TEHNOLOŠKIH POSTOPKOV. — 50% podjetij bo imelo računalniško vodeno montažo.

PROIZVODNE BANKE PODATKOV. — Nad 50% vseh standardov, načrtov idr. bo shranjenih v računalniških spominih in pripravljenih za računalniško konstruiranje. 50% montažnih podjetij bo vodenih računalniško.

ZASLEDKOVANJE PROIZVODNEGA PROCESA. — Centralni računalnik bo kontroliral 80% vseh delov, ki so v proizvodnem procesu.

ADAPTIVNA KONTROLA PROIZVODNIH SISTEMOV. — Razviti bodo široko uporabni senzorji za kontrolo vseh postopkov rezanja in deformiranja materialov.

RAČUNALNIŠKO KRMILJENJE PROIZVODNIH SISTEMOV. — 90% tračnih enot bodo nadomestile disketne enote, ki bodo vključevale geometrične tehnološke informacije in merilne sisteme.

KRMILJENJE INTEGRIRANIH PROIZVODNIH SISTEMOV. — 50% vseh strojev ne bo več individualno postavljenih, ampak bodo povezani v proizvodne celice, kjer bodo stroji in roboti prek računalnika vključeni v visoko produktiven logistični proizvodni sistem, kot ga kaže slika.

Vsaka proizvodna celica bi bila sestavljena iz enega ali več obdelovalnih strojev, strežne naprave, merilnega centra, dnevnega skladišča in procesnega računalnika, ki bi nadzoroval posamezne naprave (slika 2).

MIKROPROCESORJI PRI PREGLEDU IN KVALITETI. — Avtomatska kontrola kvalitete bo prek povratne zveze samostojno spreminjala obdelovalne pogoje in s tem senzorsko prek diagnostike samostojno krmilila celotne proizvodne sisteme.

STANJE PROIZVODNEGA STROJNIŠTVA V ŽELEZARNI RAVNE

Podrobneje je razvojni program proizvodnega strojništva v Železarni Ravne opisan v »programu razvoja mehaniških tozdov«. Zato je v tem elaboratu dan večji poudarek smerem razvoja sedanega tozd RPT.

Iz zaporedja dogodkov, ki bodo potekali v svetu na področju razvoja strojništva, so prikazani svetovni razvojni tokovi oziroma zahodne razvite države.

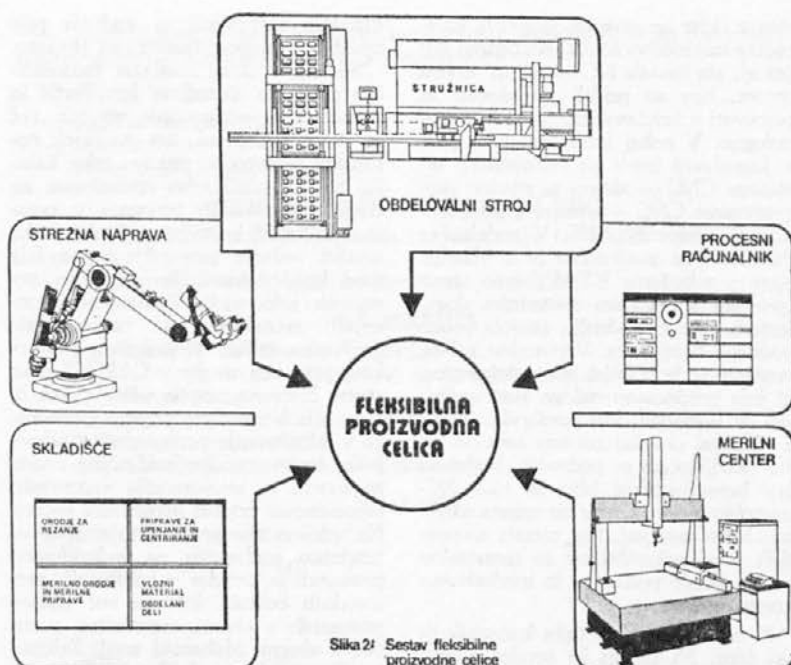
Mi bomo morali slediti tem razvojnim tendencam, sicer bomo še bolj zaostali za razvitim svetom. Zadnje stabilizacijske akcije in povečevanje izvoza na Zahod pa sledenje razvitemu svetu še bolj pogojujejo.

V programu razvoja mehaniških tozdov je kot primer razvojnega koncepta prikazan koncept »pilotnega proizvodnega sistema za razvoj in osvajanje novih proizvodov visoke tehnologije.« Drugi razvojni koncept, ki je sedaj v pripravi, je koncept proizvodnih celic, ki se lahko organizirajo notraj tozda ali pa so organizirane kot dislocirane enote, vendar samoupravno organizirane v matični tozd.

Uvodno misel lahko zaključimo z dejstvom, da razvojni programi obstajajo, in to taki, ki so v razvitem svetu že preizkušeni. Mi se moramo zanje dogovoriti in jih sprejeti ali pa razviti druge, nam bolj ustrezne. Ker je za osvajanje novih razvojnih konceptov pomembno sedanje stanje razvoja proizvodnega strojništva, bo v nadaljevanju to podrobneje opisano.

KONSTRUKCIJSKI PROCES

Konstrukcijski biro je poleg priprav dela najstarejša razvojna enota, ki se



Slika 2: Sestav fleksibilne proizvodne celice

razvijanja novih proizvodov je bil klasičen — na osnovi podobne tuje dokumentacije in nekaj domače in tuje literature so nastajali novi proizvodi, s katerimi smo le težko prodirali na zahodni trg.

V zadnjih petih letih je z uvajanjem računalnikov tudi konstrukcijski biro pričel uporabljati računalnik za različne tehnične izračune.

Šele v zadnjih dveh letih smo v sodelovanju s Fakulteto za strojništvo začeli intenzivno uvajati računalnik v konstrukcijski proces ter uvajati potrebno standardizacijo. V ta namen je bila nabavljena tudi najnovejša oprema za računalniško podprto konstruiranje, na kateri bomo lahko šolali lasten kader.

Koncept razvoja konstrukcijskega procesa smo pravilno zastavili, zato moramo to kontinuiteto obdržati in jo s postopnim nabavljanjem nove računalniške in grafične opreme še pospešeno dograjevati z uvajanjem standardizacije in mikrofilma. S tem bodo dani vsi pogoji za lasten razvoj novih proizvodov visoke tehnologije, ki bodo lahko konkurirali zahtevnemu zahodnemu trgu.

Nekatere organizacijske spremembe bo treba še napraviti pri klasifikaciji in identifikaciji obdelovancev, ker je sedanja organizacija pretoga in za prakso neuporabna.

Formiranje centralne banke podatkov za vse obdelovance v Železarni Ravne pri tako slabo razviti terminalske mreži je za konstrukcijski biro precej zavorna element kot moderen pripomoček. Rešitev je le v instalaciji procesnih računalnikov, posebej za posamezna področja dela.

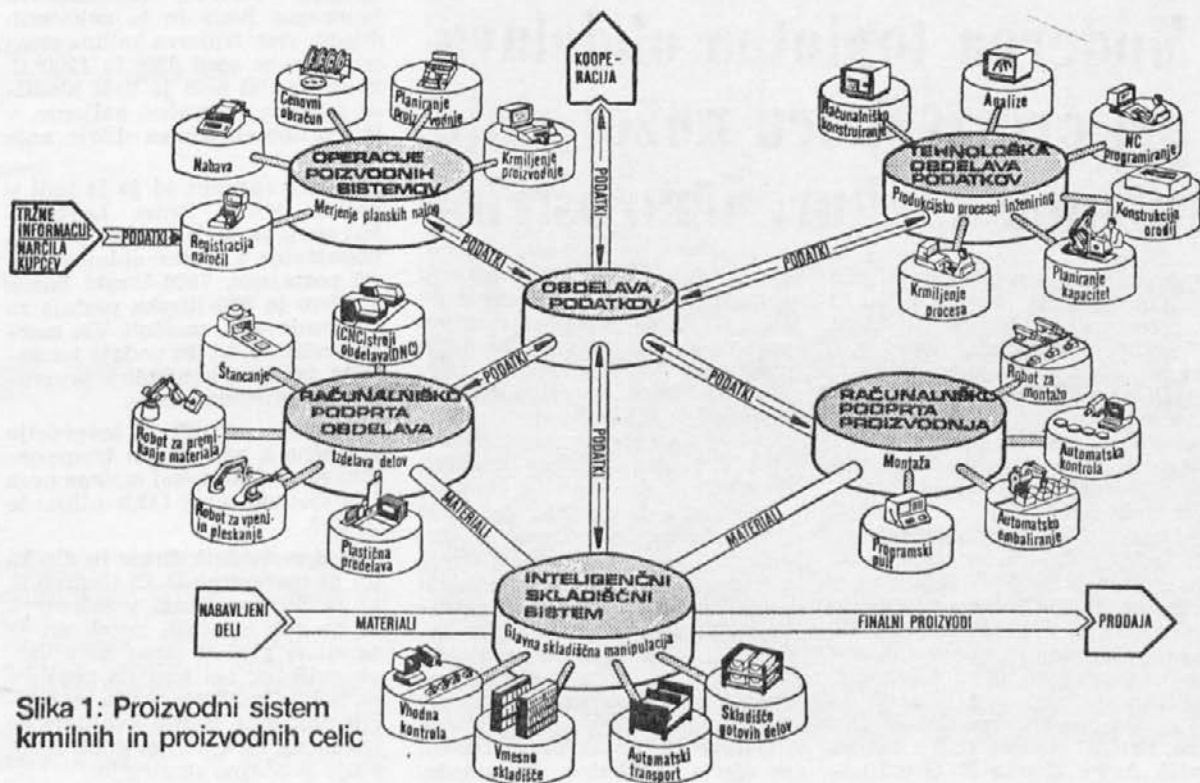
Ta problem bo postal še bolj aktualen, ko bomo pričeli s tesnejšim povezovanjem konstrukcijskega procesa s CAD/CAM sistemom.

TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Misel, da je za osvajanje kvalitetnih proizvodov potreben poleg konstrukcijskega procesa še tehnološki razvoj, je v železarni dolgo zorela.

Edini tehnološki oddelki, kjer se je razvijala tehnologija, so bili v pripravi dela, kjer so zaradi pomanjkanja kadra komaj sproti zadostili potrebam proizvodnje.

Nabava prvih NC strojev je opozorila, da je nujno organizirati razvojne



Slika 1: Proizvodni sistem krmilnih in proizvodnih celic

Po Mežiški dolini

PREDLOGI PROGRAMOV KRAJEVNIH SKUPNOSTI ZA III. SAMOPRISPEVEK

SKUPNI PROGRAM RAVEN NA KOROŠKEM

- adaptacija Titovega doma
- sanacija in adaptacija letnega kopališča
- peš poti od Antona do gradu
- vzdrževanje objektov (magistrat, Titov dom, kinodvorana, letno kopališče)

KS ČEČOVJE

- vzdrževanje asfaltnih površin in povečanje parkirnih prostorov
- ureditev pokritega avtobusnega postajališča za lokalni avtobus pri Trgovskem domu na Čečovju

KS JAVORNIK—ŠANCE

- ureditev avtobusnega postajališča ob hotuljski cesti
- ureditev otroških igrišč na Javorniku
- ureditev dodatnih parkirnih na Javorniku
- ureditev telefonskega omrežja na Šancah
- ureditev parka na Javorniku
- ureditev pločnika ob hotuljski cesti

KS TRG—RAVNE

- odplačilo uradnih prostorov krajevne skupnosti Trg—Ravne
- asfaltiranje Trga svobode
- asfaltiranje Molgajevе ulice in Partizanske ceste
- izgradnja TV pretvornika na Dobrihah
- ureditev cest, vodovoda in kanalizacije na Dobrihah

KS DOBJA VAS

- gradnja trgovine
- ureditev avtobusnega postajališča
- telefonske govorilnice
- ureditev poslovnih prostorov krajevne skupnosti

KS STROJSKA REKA

- razširitev in adaptacija »Mladinskega doma«

KS KOTLJE

- krajevne ceste:
 - Šrotnek Žaga—Roži
 - Brdinje
 - Žaga Šrotnek—Ivartnik
 - Rimski vrelec—Kotnik
- ureditev pokopališča
- uvedba telefonskih linij na kmetijah Brdinj, Podgore, Podkraj, Uršlje gore, Navrškega vrha
- adaptacija trgovine
- garderobe na športnem igrišču
- kiosk
- pošta
- vzdrževanje družbenih objektov

KS ŠENTANEL

- sofinanciranje izgradnje telefonov na Jamnici
- komunalna ureditev v kraju

KS HOLMEC

- ureditev prostorov za namene krajevne skupnosti
- ureditev gostišča pri Hauzerju
- gradnja trgovine pri Kralu
- avtobusna zavetišča
- ureditev cest v krajevni skupnosti
- širitev telefonskega omrežja
- vodovod II. faza

KS ČRNA

- RTV pretvornik Koprivna, Javorje
- urejanje Rudarjevega
- urejanje cest v KS
- RTV — tretji program
- vzdrževanje objektov družbenega standarda
- rekreativni objekti za upokoјence
- oprema novega GD
- asfaltiranje ceste v Podpeco
- RTV Topla (repetitor)
- dokončanje stadiona
- glasbena soba
- urejanje kraja (ceste, zelenice)

KS ŽERJAV

- sofinanciranje asfaltiranja ceste po dolini Jazbine do konca občinske ceste na Mrdavsovm in v kraju
- sofinanciranje dokumentacije zazidalnega načrta za blokovno in individualno gradnjo stanovanj in garaž v Žerjavu in Jazbini
- ureditev kraja: vodovodna napeljava, hidranti, pospešitev drobnega gospodarstva
- sofinanciranje pri izgradnji tekmovalnih in rekreacijskih objektov za upokoјence, društva upokoјencev Črna, kjer so včlanjeni Žerjavčani

- sofinanciranje pri napeljavi telefonskih priključkov za Jazbino — Uršljo goro — Lovsko kočo LD »Pogorevc«

Ureditev kraja:

- igrišča in smučišča
- zelenice
- obnova RTV pretvornika

KS PREVALJE — POLJE IN TRG

- dela na komunalnih objektih (asfaltiranje cest, pločnikov, cestna razsvetljava)
- vzdrževanje kulturnih in športnih objektov

KS MEŽICA

- vzdrževanje družbenih objektov
- popravilo športnih objektov (nogometnega stadiona)
- ureditev stojnic
- sofinanciranje avtobusnega postajališča
- RTV pretvornik
- dokončanje komunalne ureditve kraja

KS LEŠE

- komunalna ureditev kraja

(Vir: Odločanje št. 2/84)

O informiranju

Tokrat si najprej oglejmo področje dopisništva za glasila naše delovne organizacije.

Najbrž ni zaposlenega v železarni, ki ne bi vedel, da lahko objavlja v naših glasilih svoje prispevke, vendar pa je odziv še veliko premajhen. Prav gotovo ni »skrivnost«, da se članki ho-

norirajo. In če se strinjamo, da ima sleherni (v Železarni Ravne je zaposlenih že okrog 5800 delavcev) kaj povedati, se ob tem upravičeno vprašamo, zakaj tako malo ljudi piše?

V anketi o informiranju v Železarni Ravne smo v ta namen tudi postavili vprašanje. Iz grafa



Žive meje

I lahko razberemo nekaj vzrokov omenjenega stanja s tem, da že na začetku izhajamo iz trditev, da je za pisanje gotovo potreben določen napor.

Polovica anketirancev se je odločila za trditev »ne verjamem, da bi dopisovanje kaj spremenilo«. Ker je to daleč največji odstotek med odgovori, zasluži pozornost. Možna je razlaga, da številčno najmočnejša skupina anketirancev meni, da izražanje težnj v pisni obliki ne prispeva k spremembi stanja. S tem interes za objavljane odpade. Ta ugotovitev (hipoteza) je lahko zanimiva, saj je znano, da je med najpomembnejšimi funkcijami informacije sprožitve akcije! Seveda s tem ni mišljeno, da je za akcijo najbolj odgovorna informacija. Ob tem ni toliko pomembna objektivnost izbrane tr-

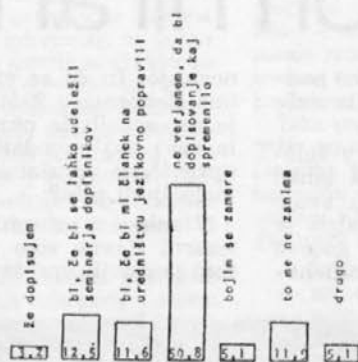
formativni fužinar. Tega ne dokazuje le to, da je »razgrabljen«; tudi ta anketa je to potrdila: veliko število mnenj in predlogov je bilo zapisanih v vprašalnikih, ki so jih na uredništvu že precej upoštevali, takoj po prvih znanih rezultatih.

Laskave ocene pa lahko razberemo tudi iz grafa 2. Kot že rečeno, na uredništvu Informativnega fužinarja si prizadevajo, da pa bo Informativni fužinar še bolj naš, moramo sami več prispevati.

NOVICE

Tokrat nas ne zanima popularnost te oblike obveščanja, ampak smo »testirali« zadostnost (količino) informacij s posameznih področij. Iz stolpcev grafikona 3 lahko med drugim razberemo:

Grafikon 1: Odstotki odgovorov o dopisovanju v Glasila železarne



ditve, kot pa spoznanje, da precej ljudi tako misli oz. ne verjame v moč pisane besede.

Takšno koncentracijo odgovorov je lahko pogojeval tudi sam izbor ponujenih trditev. Kakorkoli že, je razveseljiva ugotovitev, da pa sorazmerno majhen odstotek anketirancev (11,9%) izjavlja, da jih »to področje ne zanima«. Če temu dodamo še potrebo po ustreznem usposabljanju (12,5%) in tiste, ki bi želeli jezikovno urejanje teksta (11,6%) in kot kaže niso bili seznanjeni, da je to stalna praksa v oddelku za informiranje, se nam v železarni vendarle obeta sčasoma več dopisnikov.

Majhen je odstotek tistih, ki »se bojijo zamere« (5,1%), vendar pa kljub vsemu večji od tistih, ki že dopisujejo (3,2%).

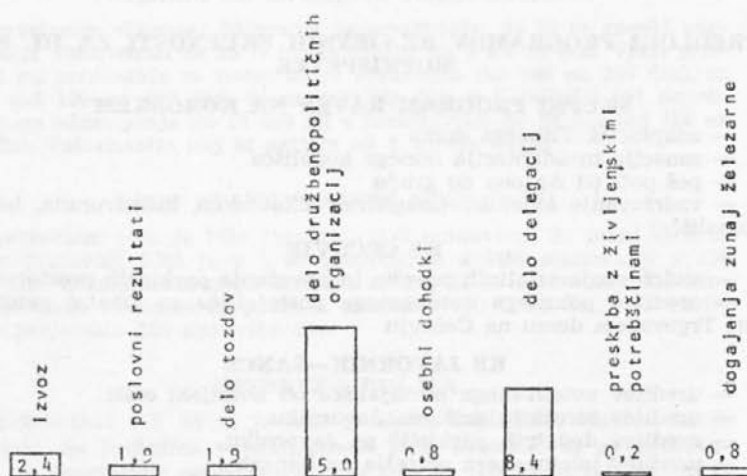
OČENJEVANJE INFORMATIVNEGA FUŽINARJA

Nesporno je prisoten velik interes za naše mesečno glasilo In-

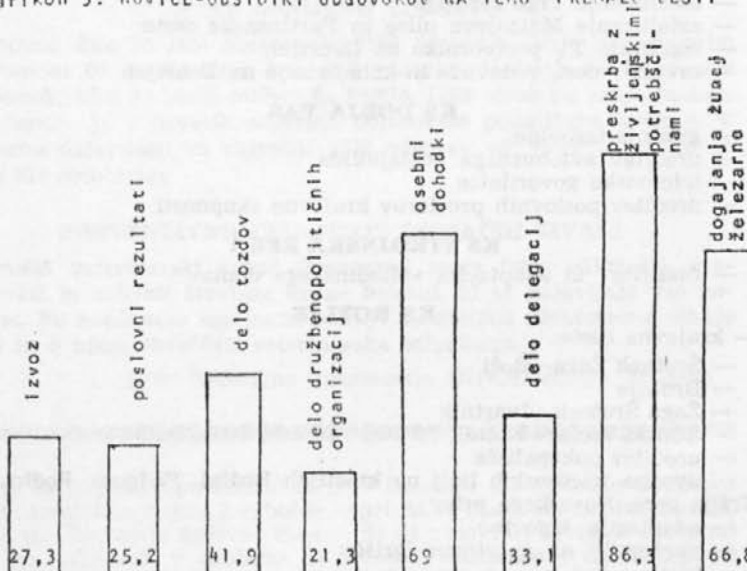
Anketiranci so v obdobju anketiranja (maj, junij 1983) najbolj pogrešali novic s področja preskrbe z življenjskimi potrebščinami (86%) in ob tem novic o dogajanju zunaj železarne (66%). Glede na takratne razmere je to razumljivo. Ta ugotovitev pa tudi jasno kaže na potrebo občanov po informacijah iz njihovega bivalnega okolja.

»Notranja« problematika: očitna je potreba po informacijah o osebnih dohodkih (69% anketirancev želi več o tem v Novicah). Nadalje bolj pogrešajo anketiranci informacije o delu tozda (41,4%). Namen ustanavljanja tozdov je bil med drugim tudi učinkovitejša samoupravljanje. Ljudje se lažje orientiramo v manjši organizacijski enoti, s tem se bolj identificiramo (navežemo) in naš odnos je boljši. Potreba po tovrstnih informacijah je izražena tudi v tej anketi.

Grafikon 4: NOVICE-ODSTOTKI ODGOVOROV NA TEMO "PREVEČ VESTI"



Grafikon 3: NOVICE-ODSTOTKI ODGOVOROV NA TEMO "PREMALO VESTI"



Nasploh so visoki odstotki tistih, ki želijo več informacij v Novicah. To kaže na željo in potrebo po informiranosti, na priljubljenost Novic in obenem na težnjo po večjem obsegu tega glasila.

V grafikonu 4, ki ponazarja odgovore v oceni »preveč vesti v Novicah«, je razvidno, da so redki tisti, ki Novic ali ne berejo v celoti ali jim je česa v Novicah preveč. Samo Šavc

ZDRAVJE

AVTOMEDIKACIJA

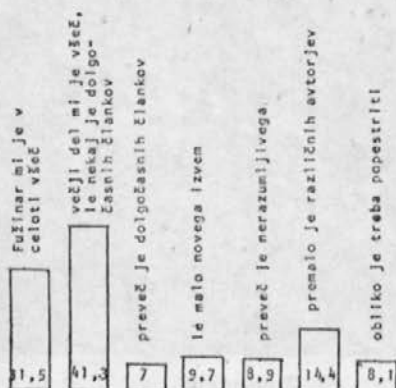
Avtomedikacija ali samozdravljenje je pojav, ki se je v zadnjih nekaj letih zaskrbljujoče razširil. To je najenostavnejša oblika zdravljenja. Precej bolnikov se zateče po prvi nasvet v lekarno zaradi pomanjkanja časa, da bi obiskali zdravnika, zaradi zaupanja v zdravstvenega delavca v lekarni, zaradi nasvetov sosedov in znancev, ki so imeli podobne simptome.

Strokovni delavec v lekarni naj bi v takih primerih pravilno svetoval, seveda s pomočjo znanja iz farmakologije in s posluhom za težave pacientov, upoštevajoč tudi medsebojno delovanje zdravil. Najpogostejše se bolniki sami lotujejo zdravljenja glavobolov, želodčnih težav in prehlada. Zaradi vse večje zdravstvene prosvetljenosti segajo pri glavobolih po analgetikih, pri kašlju po sirupih, pri želodčnih težavah po odvajalnih...

Upajo, da bodo po zaužitju zdravil bolečine prenehale in da bodo postali zdravi ter odpornjši. Skoraj nikoli pa ne pomislijo, da je samozdravljenje povezano z določeno mero nevarnosti. Bolnikova informiranost o zdravlilu je pogosto enostranska, zato mora farmacevt pri razgovoru z bolnikom opozarjati na dejstvo, da mu utegne avtoterapija škoditi.

Zdravilo je do trenutka, ko ga farmacevt izroči bolniku, najstrožje nadzorovani element zdravljenja; v bolnikovih rokah pa je popolnoma brez nadzora. Pogostoma se tudi dogaja, da se človek hoče sam ozdraviti z zdravilom, ki mu ga je zdravnik enkrat že predpisal. Navdušen je, če po aplikaciji vidi uspeh, ne ve pa, da je lahko simptome bolezni odpravil le delno in skril pravo klinično sliko dejanskega bolezenskega stanja. Tako ima zdrav-

Grafikon 2: OČENJEVANJE ČLANKOV V INFORMATIVNEM FUŽINARJU (možna dva odgovora)



nik, pri katerem kasneje išče pomoč, težjo pot, preden določi pravo diagnozo bolezni.

Avtomedikacija pomeni potencialno nevarnost tudi za pacienta, ki je stalno vezan na zdravila in sočasno jemlje tudi preparate, ki se v lekarni dobijo v prosti prodaji. Navidezno nenevarna zdravila, ki se dobe brez recepta, postanejo ob neustrezni kombinaciji z drugimi zdravili zelo nevarna.

Na to kaže že sam primer acetyl-salicilne kisline, ki sodi med najbolj iskane analgetike — antipiretike. Substanca ima kisel karakter, zato iz proteinov plazme izpodriva substance z manjšo kislostjo. Zaradi tega mehanizma delovanja lahko pride do resnih vzporednih učinkov in do toksičnosti, ker se koncentracija nekega zdravila v plazmi pod vplivom acetisala močno poveča.

Tudi kortizolonski derivati za zdravljenje kožnih bolezni so nekaterim dostopni. Farmacevta naloga je, da zaradi negativnih hormonskih učinkov teh derivatov ljudi odvrača od samostojnega izbiranja med mazili za zdravljenje bolne kože.

Pod strokovnim nadzorstvom bi morala potekati tudi prodaja zdravilnih zelišč. Človek zaupa v moč rastline že iz izročila prednikov, zato se je v ljudski medicini ohranilo veliko število drog, ki so se sčasoma pokazale za učinkovite pri določenih bolezenskih stanjih, niso pa oficinalne v uradni medicini.

Mnogo rastlin, s katerimi se ljudje zdravijo, raste samoniklo na različnih rastiščih, kar pa pomeni, da imajo raz-

lične vsebnosti zdravilnih učinkovin. Kupovanje drog na trgu je še bolj problematično. Te droge niso pregledane niti kvalitativno niti kvantitativno. Lahko pride celo do zamenjav s strupenimi zelišči, še posebej zato, ker zeliščarji ne poznajo kemične sestave učinkovin v drogah in dajejo odjemalcem napačne nasvete.

Še slabše pa je stanje v samopostrežnih trgovinah, kjer ljudje brez strokovnega nasveta segajo po pakiranih čajnih mešanica različnih izdelovalcev. Zdravilna moč teh mešanic je zaradi trgovskih interesov potencirana.

Pretiranemu razglaskanju dvomljive prednosti terapije z rastlinami se farmacevt upre s strokovno neoporečno informacijo o zdravilnih rastlinah, razloži, da sodobna farmakologija ne zasmehuje zdravil naravnega izvora, da jih celo vse več uporablja, vendar le v obliki, ki pri enakem doziranju zagotavlja enak učinek. Zdravljenje z zelišči nikakor ne zmanjšuje pomena zdravnika in uradne medicinske, ampak mu je koristno dopolnilo.

Avtomedikacija je izraz hotenja odraslega človeka po samopomoči in bo zanesljivo naraščala z zdravstveno prosvetljenostjo ljudi. Razbremenjuje zdravnika in fonde zdravstvenega zavarovanja, pomeni tudi določen del lekarniškega prometa. Preprečevati pa moramo negativne posledice avtomedikacije s pravilno zdravstveno vzgojo ljudi, za kar se zavzemajo tudi strokovni krogi povsod po svetu.

Dipl. ing. pharm. Ivica Avberšek

ŽENE, POMAGAJTE PRI ZGODNJEM ODKRIVANJU RAKA NA PRSNIH

Zelja vseh nas zdravstvenih delavcev je, da bi odkrili rak na prsni pri ženah še pravočasno. Zato je nujno, da pri tem žene same pomagajo s samopreiskavo dojke enkrat mesečno, mi pa se bomo potrudili, da bomo vsaki ženi enkrat letno preiskali dojke v našem dispanzerju za žene in ob morebitnih spremembah začeli stopenjsko diagnostiko.

V SR Sloveniji je od leta 1967 dalje najpogostejše rakavo obolenje pri ženah prav na prsni. Leta 1978 je bilo le-to udeleženo v 18 %, za razliko od raka na materničnem vratu, ki je nastopal v 7 %, prav toliko rak na telesu maternice, medtem ko je znašal rak na jajčnikih 5 %. Zaskrbljujoče je to, ker število novo obolelih še narašča. Poprečni letni porast novoobolelih je 4 %. Obolevajo zlasti žene v menopavzi in postmenopavzi, seveda pa so obolele zastopane v vseh starostnih skupinah.

Obolevnost in smrtnost sta pri raku dojke visoki. Rezultati zdravljenja so boljši pri zgodnjem stadiju raka.

O zgodnjem odkritju (zgodnja detekcija) govorimo, če bolezen odkrijemo takrat, ko je tumor še majhen, lokaliziran in brez zasevkov v bezgavkah ter brez razvoja kjer koli po telesu. Torej o zgodnji detekciji govorimo, če odkrijemo I. ali II. stadij raka na dojki.

Presajanje populacije (screening) za odkrivanje teh dveh zgodnjih oblik raka je utemeljeno, ker sta obolevnost in smrtnost visoki in ker so rezultati zdravljenja zgodnje oblike te bolezni boljši.

Zal za zgodnje odkrivanje te bolezni nimamo zanesljive metode. Zgodnji rak skušamo ugotoviti z uporabo več metod. Najpogostejše so:

- samopreiskava (žena si enkrat mesečno, če ima še perilo, takoj po končanem perilu pregleda dojke sama)
- klinična preiskava, ki jo opravi zdravnik
- mamografija

Ker žena dojko vidi in jo lahko otipa, se domneva, da bi bolnica spremembo lahko ugotovila s samopreiskavo, če bi jo opravljala redno po strokovnih navodilih. Kljub temu, da obstaja pomislek, da samopreiskava psihično obremenjuje ženo in da lahko izzove kancerofobijo (strah pred rakom), jo strokovnjaki danes priporočajo kot metodo za odkrivanje raka. Omenjajo se redke študije z vzpodbudnimi rezultati samopreiskave. Med bolnicami, ki so opravljale samopreiskavo, je večji odstotek odkritega I. stadija bolezni in manjši odstotek IV. stadija. Višji je tudi odstotek 4-letnega preživetja.

Najstarejša in najpomembnejša je klinična preiskava, vendar ni zadostna. Rak povzroča sicer karakteristične, vendar ne specifične klinične znake. Zanesljivost te preiskave je po podatkih literature 40 do 98 % glede na izkušnost in prizadevnost preiskovalca.

Tretja, ki dopolnjuje prvi dve, je mamografija. S tehničnim izboljšanjem aparatur so znižali dozo žarčenja. S tem je postala metoda v svetu uporabna tudi za presajanje asimptomatskega dela prebivalstva.

Aspiracijsko in oksfoliativno citodiagnostiko (odčitani razmaz iz punkture tumorja ali iz izcedka bradavice dojke) lahko uporabimo samo pri že ugotovljenih patoloških spremembah na dojki (izcedek, tumor), zato te metode ne moremo uporabiti za odkrivanje raka, a pomaga, da brez operacije iz množice bolnic z bolezenskimi spremembami na dojki izločimo večino tistih z rakom na dojki.

Klinični znaki raka dojke so različni in so odvisni od lege tumorja, hitrosti rasti in trajanja.

Najpogostejši znak so neboleče zatrdline v zgornjem zunanjem kvadrantu dojke, centralno ležeč rak pa se kaže z vgreznjenjem bradavice. Izcedek iz bradavice kaže na bolezensko stanje v steni kanalov mlečne žleze, krvav izcedek pa je lahko vzrok rakave spremem-

be v steni tega kanala. Pojav ekcematoznih sprememb na bradavici je lahko znak Pagetove bolezni (posebna oblika raka).

Za akutno, vnetno obliko raka dojke je značilna vroča, rdeča in otečena dojka s povečanimi pazdušnimi bezgavkami. Retrakcija (sfrknjenje), infiltracija in oteklina kože, razjeda in krvavitve pa so kasna znamenja raka.

Potem ko je dokončno potrjena diagnoza s citopatološko in histološko preiskavo in z različnimi drugimi preiskavami določen obseg bolezni, se določi stadij bolezni (klinična in patofiziološka klasifikacija). O načinu zdravljenja odloča ravno patofiziološka klasifikacija. Novo je to, da v zgodnjem stadiju te bolezni žena ni vedno ob dojko in ji ni treba utrpeti še te psihične travme, čeprav je po štirih letih odstranitve dojke možno s plastično operacijo rekonstruirati dojko.

Načini zdravljenja so torej individualni, lahko gre le za odstranitev zatrdline in radioterapijo (nadaljnje sevanje z radioaktivnim žarčjem). Lahko se odstrani zatrdlina v dojki in žena prejme posebno zdravilo — citostatike. Zopet se lahko kirurško odstrani samo tumor lokalno in zopet je tu možna radikalna kirurgija (odstranitev dojke z delom prsne mišice in s pazdušnimi bezgavkami). Lahko pa se strokovnjaki odločijo poleg te radikalne kirurgije še za dodatno kemoterapijo ali pa se terapija izvaja le kot radikalna radioterapija.

Torej, žene, vaše zdravje je v vaših rokah!

PREISČITE SI DOJKE REDNO VSAK MESEC TAKOLE:

Slečeni do pasu stopite pred zrcalo: z rokami, spuščeni ob telesu, si skrbno ogledajte obe dojki: pazite na morebitne spremembe v obliki dojke od meseca do meseca, na vdolbinice ali gube v koži dojke in na spremembe v obliki bradavic.

Dvignite roke nad glavo, morda se katera od navedenih sprememb pokaže šele tedaj.

Ležite vzrak: z blazino ali zvito brisačo si podložite levo ramo, levo roko pa iztegnite nad glavo: s konci iztegnjenih prstov desne roke si postopoma pretipajte zgornji notranji del leve dojke od prsnice proti bradavici, nato pa še okoličico bradavice same.

Nadaljujte s tipanjem spodnjega notranjega dela leve dojke od prsnice proti bradavici.

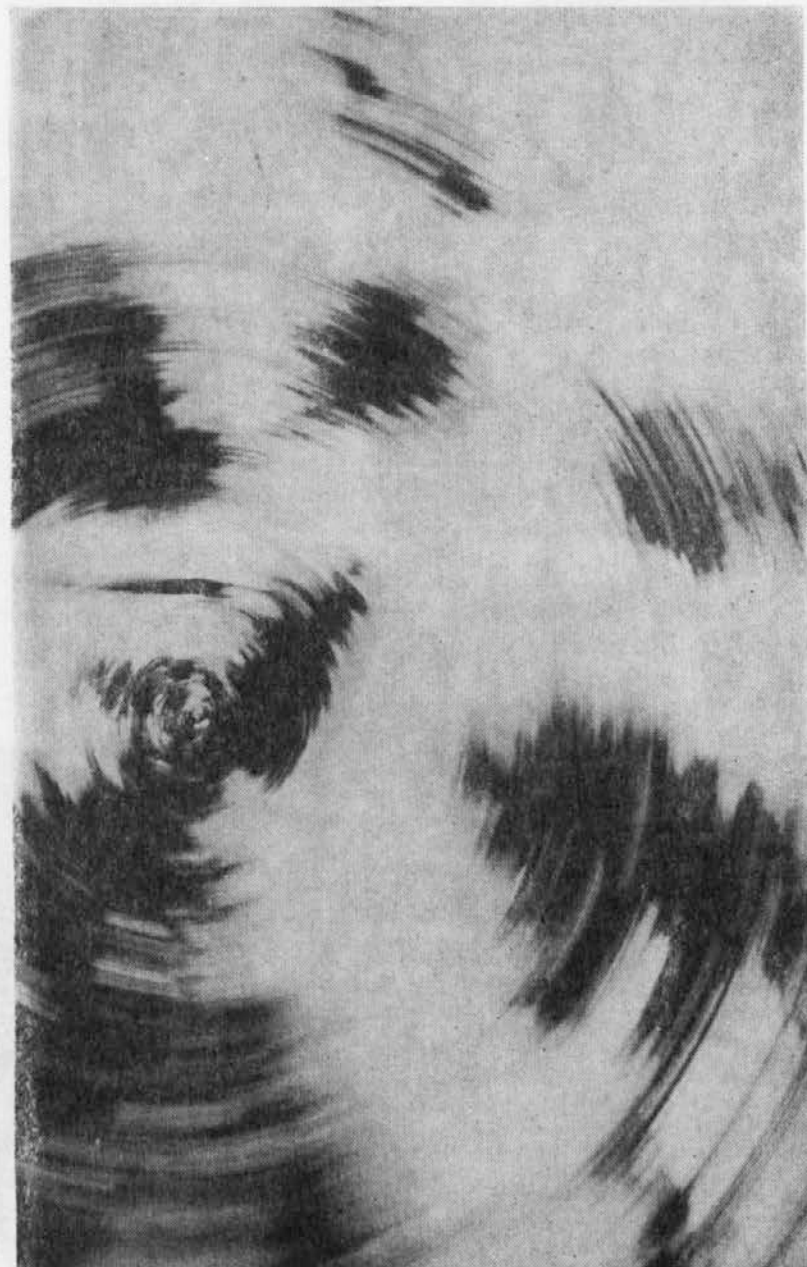
Položite levo roko ob bok: pretipajte zunanji zgornji del leve dojke od pazduhe proti bradavici.

Pretipajte še zunanji spodnji del leve dojke od pazduhe proti bradavici.

Odmaknite levo roko toliko, da zlahka sežete z desnico v levo pazduho in pretipajte še pazdušno vdolbino.

PRAV TAKO PRETIPAJTE TUDI DESNO DOJKO!

Dr. Marija Božikov,
spec. ginekologije in porodništva



Vrtinec

MEDNARODNI DAN INVALIDOV

Prvo pomladansko nedeljo v letu praznujemo invalidi svoj praznik. Letos je to nedelja 25. marca. Društvo invalidov Ravne na Koroškem, ki združuje invalide cele občine, ima vsako leto v ta namen akademijo s kulturnim programom. Letos bomo ta praznik proslavili v naši dolini z akademijo na predvečer praznika, v soboto, 24. marca ob 17. uri v Narodnem domu v Mežici. Proslave se poleg invalidov lahko udeležijo tudi vsi drugi občani. Čeprav ta proslava ni vedno točno na ta dan, vendar ima vedno namen spomniti javnost na našo prisotnost v družbi, na veliki trud družbe pri reševanju invalidske problematike, na uspehe teh prizadevanj in na pomanjkljivosti pri tem.

Leto nazaj smo si invalidi za ta praznik določali gesla, ki so dajala poudarek in usmeritev v programih našega dela. Leto 1981 pa je Organizacija združenih narodov proglasila za mednarodno leto prizadetih oseb, ki je dala tudi naši samoupravni družbi veliko spodbud za pregled stanja in usmeritve na tem področju.

Društvo invalidov Ravne na Koroškem pa letos beleži tudi 10. leto samostojnega delovanja in 15. leto organi-

ziranega dela naše organizacije v Mežiški dolini. Leta 1969 je bilo ustanovljeno Medobčinsko društvo telesnih invalidov Ravne, ki je delovalo do 1. 1974, ko smo v njegovih podružnicah po občinah koroške krajine ustanovili samostojna društva.

Taki jubileji so prilika, da pregledamo uspehe našega dela in usmerimo dejavnost za naprej.

Društvo ima štiri krajevne odbore: v Crni, Mežici, na Prevaljah in Ravnah ter aktive zaposlenih invalidov v Železarni Ravne, Rudniku Mežica, pri Gradisu Ravne, v Tovarni pohištva Prevalje in skupni aktiv za Gozdarstvo Črna in Zago Mušenik. Zadnji trije aktivni so bili ustanovljeni v preteklem letu s pomočjo sindikalne organizacije. Društvo je pobrateno z Društvom invalidov Jesenice. Vsi štirje krajevni odbori so razvili prapore.

Naj navedemo najpomembnejše vsakoletne akcije društva:

— izlet za tiste člane-invalidce, ki se zaradi težke pokretnosti ali slabega zdravja običajnih izletov ne morejo udeležiti

— organiziramo letovanje članov-invalidov na morju

— udeležba oz. organizacija srečanj aktivov zaposlenih invalidov; v preteklem letu je bilo na Ravnah srečanje invalidov Slovenskih železarn

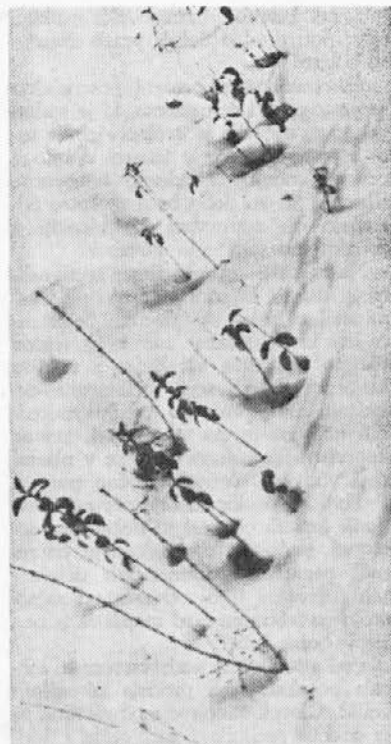
— budno spremljamo uresničevanje zakonodaje o varstvu invalidnih oseb in spremembe v grajenem okolju (pomembno posebno za težje pokretne občane)

— občni zbori po krajevnih odbori in aktivih.

Trudimo se, da bi sredstva, ki jih dobimo od družbe za našo dejavnost, uporabili res smotrno in namensko. S tem skušamo prispevati k trudu naše družbe za rešitev gospodarskega položaja. Pri tem pa skrbimo, da bi bili invalidi čim manj prikrajšani.

Ob tej priliki pa se tudi zahvaljujemo vsem, ki nam pomagajo pri našem delu z invalidi. Hvaležni smo tako za moralno, kakor tudi materialno pomoč ali za direktno sodelovanje pri posameznih akcijah. Take pomoči so bile pri izvedbi izletov, srečanj, akademij in proslav, letovanj; pri posredovanjih za primerno zaposlitev invalidov, za pridobitev ustrezne pomoči invalidom, pri zagotavljanju zakonskih pravic; pri prizadevanjih za prilagajanje grajenega okolja težko pokretnim občanom, pri ustanavljanju aktivov invalidov... Še bi lahko naštevali.

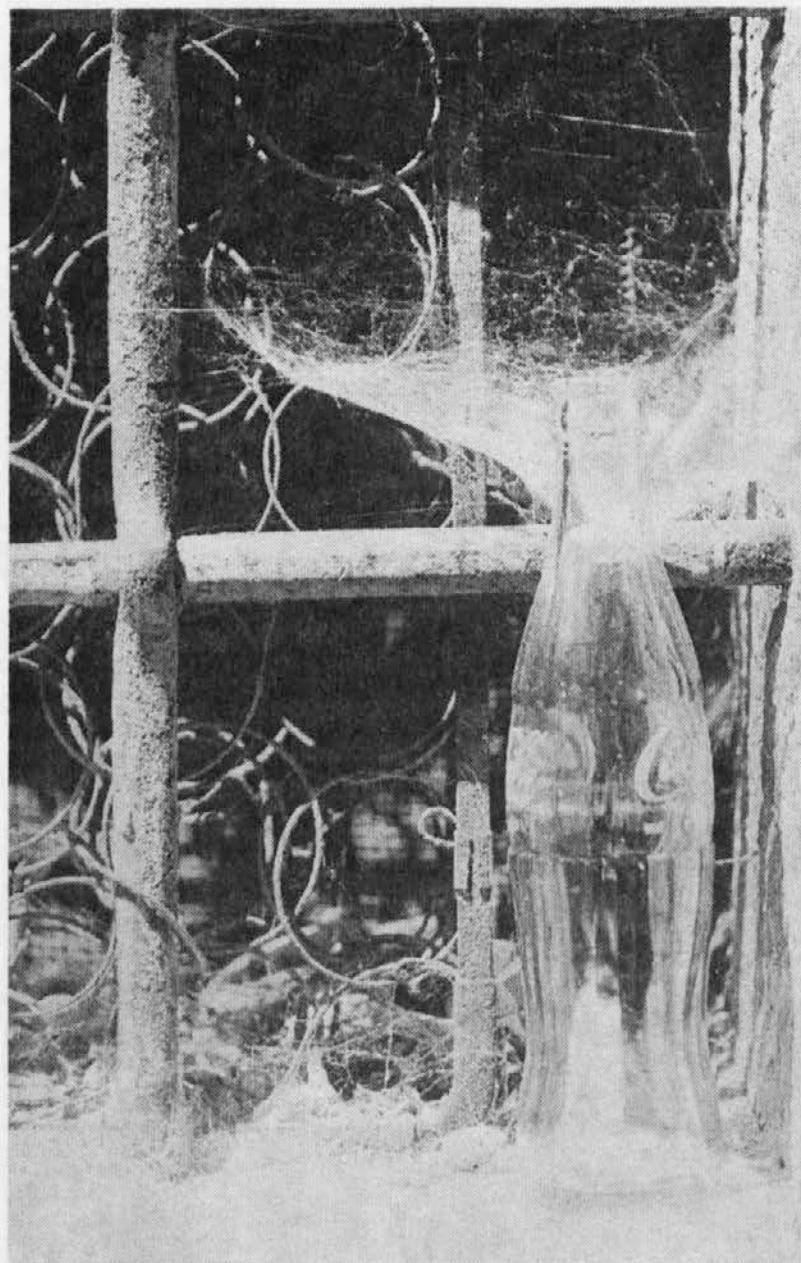
Tako se moramo zahvaliti številnim posameznikom, društvom, družbenopolitičnim organizacijam in samoupravnim skupnostim ter delovnim organiza-



Mlada rast

cijam, ki so nam že nesebično pomagali in smo prepričani, da nam bodo tudi v bodoče.

Odbor društva



Zapuščeno

KULTURA

DOGODEK OB LETOŠNJEM KULTURNEM PRAZNIKU

Mezzosopranistka EVA NOVŠAK-HOVSKA je ob spremljavi pianista ACIJA BERTONCELJA predstavila ŠTIRI KOČBEKOVE PESMI za glas in klavir — delo skladatelja LOJZETA LEBIČA.

Cetrto leto zapored se Prevaljčani polnoštevilno zberejo ob kulturnem prazniku na prireditvi NAŠ KRAJ V KULTURNI PODOBI. Ob nastopih domačih kulturno umetniških skupin v kraju se ob pisanem sporedu spominjajo kulturnozgodovinske podobe Prevalj in dela kulturnikov našega kraja. Tako je bilo na minulih treh prireditvah in vselej je bila ta kulturna prireditev lepo sprejeta med krajani. Česa takega v drugih krajih trenutno še ni.

Letošnja prireditev je bila za spoznanje drugačna. Sestavljali sporeda tolikrat niso segli v preteklost, ostali so v današnjem času in predstavili domačim življenjem in delo skladatelja Lojzeta Lebiča. Povod za to je bil letošnji skladateljev življenjski jubilej in seveda uspešna predstavitev ene njegovih zadnjih stvaritev — omenjenih štirih Kočbekovih pesmi za glas in klavir. Kulturna skupnost Ravne na Koroškem nam je omogočila, da smo lahko povabili med nas dva umetnika, ki sta nam predstavila Lebičevo delo. (Enak program sta predstavila tudi na svečani seji skupščine kulturne skupnosti iste dne v Titovem domu na Ravnah. — Pianist Aci Bertonec pa je imel na sporedu še ciklus Brahmsovih valčkov.) — Kulturni skupnosti se ob tej priložnosti tudi zahvaljujemo za ta programski prispevek.

Omenjeno Lebičevo delo je bilo prvič predstavljeno na lanskem festivalu sodobne komorne glasbe v Radencih.

Bilo je izredno lepo sprejeto. Bilo bi lepo, ko bi imeli možnost poslušalci, ki smo poslušali izvedbo tega dela na Prevaljah (in na Ravnah), kaj več izvedeti o delu samem iz ust muzikologa in skladatelja. Tako pa smo bili prepuščeni le učinku glasbe na nas — in morda je prav zaradi tega vredno kaj več zapisati o tem lepem večeru, in morda je tako tudi prav in bolje — da nam včasih glasba sama, brez obširne, strokovne razlage učenih besed, spregovoril. In Lebič nam je vnovič spregovoril s svojo izredno prodorno glasbeno govorico. — Za izpoved so mu služili odlični Kočbekovi teksti štirih pesmi: Melodija, Spomin, Najstarejša mati in Zaspil, šumenje drevja.

Ze izbor tekstov in združitve vseh štirih pesmi v novo celoto je oblikovno in vsebinsko umetniško prepričljivo dejanje, toda ko se zlije vsebina verzov z glasbo, smo priča presunljivi izpovedi glasbenega umetnika, ki jo odlična poustvarjalca Novšakova in Bertonec z vso, njima tako lastno izrazno močjo posredujeja med napeto zbrano poslušalce, ki ne morejo neprizadeto mimo tega dogodka. — Pa slišimo: ne prenesem sodobne glasbe, ni mi všeč... Tisti, ki je bil priča izvedbi štirih Kočbekovih pesmi, vsaj tisti večer ni mogel reči tako. Kajti — Lebičeva glasba ga je okupirala, prisilila k zbranemu poslušanju, ga ranila, močno vznemirila in zopet potolažila — in ga prisilila k razmišljanju. Je mogoče od glasbe še kaj več zahtevati? — Vprašanja sodobno-klasično, mi je všeč ali ne, ... so ob taki glasbi odveč.

Združila se je Kočbekova poezija (žal nam malo poznana!) in Lebičeva glasba (prav tako nam malo znana!) v eno presunljivo zvočno stvaritev, poda-

no z zelo skromnimi glasbenimi sredstvi — le z glasom ob klavirski spremiljavi. In kaj zmora človekov glas ob zvokih (ali zvenih?) klavirja — to smo slišali in lastnim ušesom je bilo težko verjeti temu NOVEMU ZVOKU, ki ga vse premalo poznamo.

Po koncertu so nam ostale v spominu napete glasbene linije, trdno navezane na izpovednost pesnika, ki v Melodiji zapoje ... Bila si jaz, bil sem ti, / niti tebe niti mene več ni, / ničesar ni, nikogar ni ... in v Spominu: Veter naglo briše / kar tišina piše / tiho tiho tiše ... pa v Najstarejši materi: Glejte me v dolgi obredni togi, / najstarejša žalost tega sveta sem, / na vrhu gore razparana od tuge / zibljem v naročju izgubljenega človeka. In nazadnje še

v pesmi Zaspri, šumenje drevja: ... Zaspri vsi okoli mene, / bedel bom za vse, majhna lučka mi bo svetila, zaspri te, zaspri te.

Pevka je odpela, pianist je položil zadnji akord na klaviaturo, odpeljala sta se v Ljubljano, ... nam pa je ostal močan vtis. Ob njem tudi pomisel: Imamo ljudi ob sebi — pravimo jim umetniki — živijo danes, z nami vred, v naši sredi so — pa ne vemo zanje, jih ne poznamo. Celo obračamo se od njih. Kruti čas za umetnika, morda še krutejši za nas, ko se vsega tega niti zavedamo ne.

Da bi le še veliko notnega papirja bilo popisane za Lebičev roko!

Jožko Kert

KULTURNA KRONIKA

2. februarja sta na slavnostnem sprejemu olimpijskega ognja v športni dvorani na Ravnah nastopila Pihalni orkester ravnanskih železarjev in pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc. Večino programa so pripravili člani SK Fužinar, osnovnošolci in otroci vseh vrtcev v Mežiški dolini (prikaz suhega trenin-ga, aerobika, ritmika).

4. februarja je v sobotni matineji v Titovem domu na Ravnah nastopila lutkovna skupina VVZ Slovenj Gradec z igrice Rdeča kapica.

5. februarja so si Črnjani v svojem kulturnem domu lahko ogledali kabaret

Miloša Mikelna Inventura s pesmijo, plesom in proslavo. Predstavo je pripravila dramska skupina KUD Svoboda iz Črne, režiral je Edi Prošt.

6. februarja so na slavnostni seji skupščine kulturne skupnosti v Titovem domu na Ravnah podelili Prežihove plakete za leto 1983. Po seji sta nastopila mezzosopranistka Eva Novšak-Houška in pianist Aci Bertonec (sam je zaigral še nekaj Brahmovih valčkov) s štirimi Lebičevimi samospevi na besedila Edvarda Kocbeka.

Umetnika iz Ljubljane sta zatem nastopila še na tradicionalni prireditvi Naš kraj v kulturni podobi na Prevaljah, kjer so na ta način proslavili 50-letnico rojaka — skladatelja Lebiča. Svojo dejavnost so predstavile tudi domače kulturno umetniške skupine.

8. februarja sta v novi jedilnici in v jedilnici ob Meži nastopila moška pevka zbor Fužinar in Vres. Večina delavcev železarne, ki si te kulturne poslastice ni mogla privoščiti, pa se je morala zadovoljiti s proslavo po zvočnikih, ki jo je pripravil oddelek za informiranje.

Sicer pa smo letošnji slovenski kulturni praznik po vsej občini bolj skromno praznovali, saj je bila tega dne proslava samo v Črni, 10. februarja pa še na Lešah. Šole so seveda ta praznik bolj dosledno proslavile. Koroška osrednja knjižnica dr. Franc Sušnik je npr. učencem OŠ Juričevega Drečjaka in srednje šole TNPU predvajala diapozitive o Prežihovi poti.

9. februarja je Koroški kino klub pripravil večer domačega filma v Žerjavu.

Od 8. do 15. februarja je bila v Pionirski knjižnici Leopold Suhodolčan na Ravnah razstava knjižnih novosti za otroke in mladino, v Studijski knjižnici pa razstava novosti slovenskih knjižnih založb.

11. februarja je bila v Pionirski knjižnici Leopold Suhodolčan pravljica ura z naslovom Srečanje s povodnim konjem.

14. februarja je bilo v Narodnem domu v Mežici srečanje lutkovnih skupin občine Ravne. Nastopili so lutkarji OŠ Miloša Ledineka iz Črne, osnovne šole in vrtca Mežica ter kulturnoprosvetnega društva Šmilhel. Lutkarstvo je v naši občini še v povojih, zato so taka srečanja za vse, ki se s tem ukvarjajo, zelo koristna, otrokom pa v veliko veselje. Skupina iz Črne se je z igrice Oblaček pohajček uvrstila na področno srečanje lutkovnih skupin v Ormožu (16. feb.) in doživela navdušen sprejem tudi pri tamkajšnjem občinstvu.

17. februarja je KUD Prežihov Voranc Ravne pripravilo proslavo v Prežihov spomin. Nastopili so Koroški oktet, moški pevski zbor Fužinar, harmonikarji in igralci društva. Novost proslave je bila ta, da so se igralci oglašali iz dvorane, tudi oktet je pel iz ozadja, kar je dalo prireditvi pečat zanimivosti.

Istega dne so Črnjani predstavili svoj kabaret v Delavskem domu v Žerjavu.

18. februarja je taborniški odred Koroških jeklarjev organiziral tradicionalni zimski pohod po Prežihovi poti.

Na matineji v Titovem domu so ta dan nastopili igralci z osnovne šole Franja Goloba na Prevaljah z igrice Marjana Beline Uzaljeni medvedek. Pohvaliti moramo korajžo mladih gledališčnikov, hkrati pa pripomniti, da bi bilo po režijski plati treba še marsikaj spremeniti, da bi predstava povsem ugajala mlademu občinstvu, ki mu je namenjena. Predvsem bi se bilo treba izogniti dolgim odmorom med dejanji.

Lešani so si to soboto lahko ogledali kabaret, ki ga je prikazalo KUD Svoboda iz Črne.

22. februarja je z velikim uspehom gostovala na Ravnah Svetlana Makarovič iz Ljubljane. Otrokom je opoldne pela Pesmice z mačje preje, odraslim pa zvečer (v manj polni dvorani Titovega doma) šansone z naslovom Križantema.

24. februarja je bil na Lešah večer domačih filmov, ki jih je posnel Koroški kino klub s Prevalj.

25. februarja so se začela pevska srečanja Od Pliberka do Traberka. Prvi koncert je bil na Prevaljah. Nastopili so Me PZ Mato iz Črne, Me PZ Podjuna iz Pliberka in Suški oktet iz Suhe na avstrijskem Koroškem.

V Kotljah sta ob istem času nastopila Mo PZ Trta iz Zitare vasi in Mo PZ Fužinar Ravne.

26. februarja so bili koncerti Od Pliberka do Traberka v Pliberku, na Holmcu in v Žerjavu. V Pliberku so peli Koroški oktet z Raven, Šentanel-

ski pavri in Mo PZ Edinost iz Pliberka, na Holmcu Me in Mo PZ Društva upokojencev Prevalje, Mo PZ Štefan Goršek-Čaki iz Dravograda, v Žerjavu pa Mo PZ Gozdar iz Črne, Mo PZ Edinost iz Pliberka, Vres ter mladinski Me PZ srednje šole TNPU z Raven.

25. februarja so v Titovem domu na Ravnah nastopili lutkarji skupine Lutke Mladje iz Celovca z igrice Zvezdica zaspanka. Mladi ljubitelji lutk na Ravnah so menda tokrat prvič v živo videli marionete.

Moja Potočnik

DRAGO MLAČNIK

Trdnost v življenju, neuklonljivost v značaju, ljubezen in volja do življenja in dela niso zmogale. Prehitro, še v času velike ustvarjalnosti in načrtov je prenehalo biti plemenito srce dobremu in vestnemu delavcu, ljubljenu možu in skrbnemu očetu, našemu pokojnemu sodelavcu Dragu.



Zibel mu je tekla v številni družini v Limbušu pri Mariboru. Bolj ko je doraščal, večja je bila v njem želja po znanju in ustvarjalnosti. Kot 23-leten mladenič je leta 1958 že bil člen trdne verige koroških železarjev. Njegova vestnost in pridnost pri delu sta ga po poti proizvodnje v tozdu Stroji in deli peljala kaj hitro navzgor. Tako je napredoval od dostavljalca, nato pripravljalca in rezalca materiala na hladnem rezanju do visoko produktivnega strugarja na polavtomatski strojni.

Navajen vseh trdih in težaških del — kmečkih ali priložnostnih pred redno zaposlitvijo — je tudi vsa dela v naši železarni vedno sprejemal in izvrševal. Jezil se je le, kadar mu delo ni steklo, kot je hotel, vendar je bilo to le malokrat.

Toda bolezen ga je korak za korakom izločevala iz naših vrst. Naš Drago je postajal invalid. Zapustiti je moral delo na strojni. Z veliko vneto je sprejel delo pleskarja na končnih proizvodnih stiskalnic. Toda bolezen ga je prisilila, da je moral zapustiti tudi to delo in čez nekaj tednov je ugasnil. Ni mu bilo dano, da bi užival sadove svojega dela, da bi živel s svojimi dragimi v delavskem stanovanju na Javorniku, da bi bil kot zaslužen upokojenec ponosen ob pogledu na svojo železarno.

Z njegovo smrtjo ni izgubila samo družina svojega nenadomestljivega moža in očeta, ne samo mati svojega dragega sina in ne samo bratje in sestre svojega

Paritoš Mazumdar

VAM

Sneženja je konec, dolga zima je mimo. V zadnjih urah mesečne noči so se volkovi vrnili v gozd, njih sence so kakor duhovi.

Zdaj je čas, da se skrijejo v gozdni temi. Srne oprezaajo, iščejo priložnost, da bi prišle na plano in se rešile dolge dolge lakote.

Kumrovec je naše romanje, Tito je ime prihodnosti sveta. Tito je sen svetu, ki ne ve, kako izpovedati svojo žalost.

Luč tvoje misli nam bo pokazala zlato pot v velikih urah teme. Tvoje sanje nas bodo navdihnile z življenjem in ljubeznijo, postali bomo pogumni.

Ti si dvignil Jugoslavijo kot ljubeči oče, korakal si ji na čelu.

Toda Kambodža, Indonezija, Indija Tovaš, tudi one te potrebujejo. Tvoja roka naj se razširi še nadnje Ti si sin sveta, državljani vseh dežel, oče nerojenega zlatega sveta.

Tvoje sanje gledajo z dremavimi očmi, da, z upanjem na jutri. Kako moreš počivati? Prosim, pridli tja, kjer tečejo solze kot reka v temi žalosti.

Človekova duša je samotna in mati ihti.

(Iz angleščine prevedel M. K.)



Ponudba

DEJAVNOST DRUŠTVA UPKOJENCEV

OBČINSKO EKIPNO PRVENSTVO V KEGLJANJU

ZTKO — komisija za kegljanje Ravne je izvedla zimsko prvenstvo »B« lige za sezono 1983/84. Tekmovanje je bilo v treh kolih po 100 lučajev mešano, in sicer na 4-steznem kegljišču na Prevaljah.

Tega tekmovanja so se udeležili tudi tekmovalci DU Ravne v postavi: Jože Samec, Adolf Hanuš, Jože Kotnik, Jože Grabner, Peter Igerc, Ivan Žunko, Boris Pišer, Bogomir Vastl in Alojz Breznik.

V I. kolu 8. 1. 1984 so naši tekmovalci nastopili proti TRO

Prevalje ter podrli 2.120 kegljev. Naslednje tekmovanje je bilo 14. januarja, nastopili pa so proti isti ekipi kakor v prvem kolu. V tem kolu so podrli 2.213 kegljev. V tretjem kolu, ki je bilo 22. januarja, so podrli 2.097 kegljev. Skupaj v treh kolih 6.430 kegljev, tako da se je ekipa upokojencev med šestimi ekipami uvrstila na drugo mesto in bo imela pravico nastopiti v »A« ligi. Med posamezniki sta se zelo dobro uvrstila upokojenca Jože Samec na drugo in Jože Kotnik na tretje mesto. Tekmovanje se bo nadaljevalo.

Ervin Wlodyga

čaj smučarskega teka. Udeležba na obeh je bila skromna, in sicer 15 delavcev in delavk iz železarne in drugih delovnih organizacij iz Raven.

Organizator rekreacije
Franc Golob

ZIMSKO PRVENSTVO SLOVENSKEGA ŽELEZARNA

11. februarja 1984 so bile na Jesenicah zimske športne igre Slovenskih železarn. Obsegale so smučarske teke, veleslalom in sankanje. Naši tekmovalci so bili solidni.

Pri ženskah smo v tehnik ekipno osvojili 2. mesto, posamežno pa sta zmagali Majda Horjak in Berta Vidovič, vsaka v svoji starostni skupini.

Pri moških smo osvojili ekipno tretje mesto.

Pri veleslalomu smo pri ženskah in moških ekipno osvojili drugo mesto. K uspehu so pripomogli: Mikelnova, Kodrunova in Komarjeva ter Maklin, Krejan, Kotnik, Ravnjak, Svetina in Mlačnik.

Tudi pri sankanju smo ekipno osvojili drugo mesto. Pri ženskah so k temu prispevale: Laznikova, Gostenčnikova in Lahovnikova, pri moških pa Zdovec, Korinšek in Verdinček.

Ekipno so v vseh panogah zmagali Jeseničani.

MLADI V TOZD SGV NA SANKASKIH TEKMAH

Dne 28. januarja 1984 ob 9.30 je KS ZSMS Železarne Ravne organiziral sankaske teke na Rinskem vrelcu. Iz TOZD SGV se jih je udeležilo kar osem mladincev, ki na tekmah niso samo sodelovali, temveč so »prisankali« tudi dobre rezultate. Sankaskih tekem so se udeležili: Jože Iršič, Alojzij Lipovnik, Janko Pečolar, Janko Krivonog, Ivan Mirkac, Anton Pšeničnik, Anton Rožar in Irena Buček.

MLADI iz TOZD SGV se radi udeležijo takih srečanj. Vsi tekmovalci so bili z organizacijo zadovoljni, na prihodnjih sankaskih tekmah pa si želijo večjo množičnost in aktivnost vseh mladincev, saj bi se le tako možnosti za dobro delo še povečale.

Marta Vrenčur

V TSD SO SMUČALI

28. januarja 1984 je sindikat Težkih strojnih delov priredil tekmovanje v rekreativnem smučanju pri Klemenu nad Prevaljami. Bilo je bolj šaljivo, tako da so imeli možnost zmage tudi smučarji z manj izkušnjami. Vsi sodelujoči so se trudili za čim boljše rezultate.

Ker ni bilo razvrstitve po kategorijah, so se po progi spuščali sodelavci raznih starosti brez izjem. Med njimi smo imeli tudi sodelavko, ki je edina zastopala žensko vrsto naše delovne organizacije. Zato je bila deležna tudi medalje, saj se je med 18 nastopajočimi uvrstila na dobro 13. mesto.

Pri skupnem kosilu smo podelili odličja in vsi sodelujoči so se odločili, da bomo takšna tekmovanja v prihodnje še prirejali.

Rezultati: 1. Zoran Sedar, 2. Ivan Ažnroh, 3. Marjan Paradiž.

Sportni animator se je v imenu sindikata zahvalil sodelujočim in jih pozval k nadaljnjemu sodelovanju na področju športa in rekreacije.

Sportni animator
Vlado Koletnik

SMUČANJE IN SANKANJE V TOZDU KONTROLA KAKOVOSTI

25. januarja 1984 je IO OOS TOZD Kontrola kakovosti organiziral tekmovanje v smučanju in sankanju pri Rinskem vrelcu. Smučanje je potekalo ob vlečnici Rinski vrelc, med-

tem ko so se sankarji pomerili na progi Ivarčko jezero—Rinski vrelc.

Na splošno je bila udeležba na tem tekmovanju zadovoljiva, saj je bilo skupaj vseh tekmovalcev 39. Smučarji, ki so se pomerili v veleslalomu, so pokazali kar precej znanja med vrstici, sankarji pa so se ravno tako izkazali s precejšnjo mero borbenosti.

Zmagovalci v posameznih kategorijah so bili:

veleslalom ženske: Jožica Hercog
veleslalom moški do 35 let: Ernest Srebot

veleslalom moški nad 35 let: Jože Kordež

sankanje ženske: Milka Breznik

sankanje moški: Anton Zdovec

sankanje moške dvojice: Marjan Merkač — Dušan Golnar

sankanje ženske dvojice: Marija Gostenčnik — Marija Kobolt

sankanje mešane dvojice: Marija Krajnc — Rajko Meh.

Janez Konečnik

Rekreacija in šport

PRVENSTVA ŽELEZARJEV V SMUČANJU IN SANKANJU

TOZD Družbeni standard je v januarju in februarju priredil prvenstva železarjev v veleslalomu, smučarskih tehnik in sankanju. Vsa tekmovanja je v sodelovanju s tem tozdom in s svojo sodniško ekipo izvedel SK Fužinar.

Na tekmovanju v veleslalomu, ki je bilo 21. januarja na OSVENU, je v štirih starostnih skupinah nastopilo 45 tekmovalcev.

Rezultati

Zenske od 35—45 let

1. Mira Videmšek, TOZD Komerčiala

od 25—35 let

1. Erna Mikeln, TOZD Komerčiala
2. Jožica Taks, DS za Računovodstvo
3. Mira Lahovnik, TOZD SGV

Moški nad 45 let

1. Tomo Stefanovič, TOZD Komerčiala

od 35—45 let

1. Ivan Mlačnik, TOZD Ind. noži
2. Branko Svetina, TOZD SGV
3. Milan Dretnik, TOZD SGV

od 25—35 let

1. Boris Kotnik, TOZD Jeklarna
2. Andrej Hözl, TOZD RPT
3. Mirko Perger, TOZD Stroji in deli

do 25 let

1. Mirko Krejan, TOZD Kovačnica
2. Klemen Maklin, TOZD Stroji in deli
3. Roman Polajner, TOZD Družbeni standard

Tekmovanje v smučarskih tehnikah je bilo 24. januarja na 6 km in 3 km progi v Kotljah.



Zaobljuba pred tekmo

Rezultati

Zenske do 35 let

1. Jožica Taks, DS za Računovodstvo

nad 35 let

1. Berta Vidovič, DS za KSZ
2. Angela Juraja, DS za Gospodarjenje

Moški nad 45 let

1. Maks Urnaut, TOZD Jeklollivarna

od 35—45 let

1. Mirko Krančič, TOZD Promet
2. Jakob Vidovič, TOZD ETS
3. Anton Bertalančič, TOZD ETS

do 35 let

1. Boris Nabernik, TOZD Vzmetarna
8. februarja pa so se železarji v Kotljah pomerili še v sankanju. Med ženskami je bila najboljša Marija Lahovnik, TOZD SGV, druga je bila Jožica Kotnik, TOZD SGV, tretja pa Jožica Laznik. Med moškimi je zmagal Marjan Zdovec, TOZD SGV, pred Breznikom, TOZD SGV, in Korinškom, TOZD Jeklollivarna.

V februarju smo na smučišču Poseka in tekalnišču PTK priredili in izvedli tečaj alpskega smučanja in te-

dragega brata, veliko prehitro smo ga izgubili tudi mi sodelavci, zato je prav, če zapišemo, kar čutimo in kot je dejal pisatelj Robič:

Saj ni rečeno, da te ni, čeprav v teh dneh sonca ni, čeprav besede dah nam peša in solze brišejo oči. Čeprav tvoj glas se več ne sliši, beseda tvoja v nas živi. Povsod te čutimo mi vsi...

Spoštovani Drago, hvala ti za delo in tovarštvo! Iskreno in globoko sožalje soprog, hčerki in sinu, mami, bratom in sestri ter drugim sorodnikom izrekajo sodelavci, odbor sindikata ter vodstvo tozda Stroji in deli.



Na startu

TEKMOVANJE V TOZDU INDUSTRIJSKI NOŽI

Ze pri prvem naletavanju snega smo se sestali z mladino in predsednikom sindikata ter se dogovorili, kako naj bi potekalo tekmovanje in kje.

Ker je denarja za dejavnost zelo malo, smo sklenili, da pripravimo progo za veleslalom in sankanje sami. Kar na Poseki smo s pomočjo rektorja Goloba (Družbeni standard) postavili vratca, meritve pa je prevzel tovariš Jazbec za obe disciplini. Težje pa je bilo s pripravo proge za sankanje, saj smo jo pripravljali z mladino za Gimnazijo po stari gozdni cesti 14 dni.

Ko smo zbirali prijave tekmovalcev, sva se s tovarišem Ovčarjem, članom strelskega društva, dogovorila, da bi izvedli obenem strelsko tekmovanje. Tu pa je bilo tudi največ tekmovalcev.

V veleslalomu smo na dan tekmovanja imeli dve skupini: žensko in moško, prav tako je bilo pri sankanju in streljanju. Zaključek in podelitev pokalov in kolajn smo imeli v posebni sobi na DTK, na koncu pa smo še zaplesali in podelili kolajne za prva dva pozeruha.



Delovno predsedstvo letošnjega občnega zbora planincev



Uspeh KK Ravne v Mislinji

Zelim si, da bi bilo takih tekmovalcev med tozdi več, saj bi tako pritegnili večje število tekmovalcev — rekreativcev v več panogah. Pri nožih imamo v tem času še tekmovalce v hitropoteznem šahu, kegljanju in plavanju.

Rekreator v tozdu Ind. noži
Adolf Petrič

POVRATNO SREČANJE MED TOZDOMA STROJI IN DELI IN TIO METALNA

V soboto, 28. januarja, so rekreator in sindikalni delavci tozda Stroj in deli pripravili tekmovalce v veslalomu pri Ošvenu. Pomerilo se je več kot 60 smučarjev tozda TIO Metalna iz Maribora in Stroj in delov. Večino prvih mest so pobrali gostje, od naših sta v svoji starostni skupini zmagala le Adi Pustoslavšek (nad 40 let) in Mirko Perger (39–40 let), medtem ko so se pri mlajših moških za prvim Mariborčanom zvrstili kar trije naši: Jože Kolar, Klemen Maklin in Tomaž Hovnik. Pri ženskah nad 30 let je bila najboljša naša predstavnica Marija Kolenik (4.), pri mlajših pa Anica Zagar (2.).

Tekmovalce je potekalo v športnem duhu in je bilo uspešno. Gostje so bili zadovoljni tudi z družabnim delom srečanja, čeprav imajo organizatorji našega tozda s pripravo takih srečanj precejšnje finančne težave, saj v tozdu nimajo namenskih sredstev za njega. Ker so športna srečanja med tozdoma SID in TIO sad in spodbuda poslovno tehničnega sodelovanja, bi bilo prav, da bi v delovni organizaciji in v sindikatu našli pot, da bi jih finančno podprli.

Mojca Potočnik

REGIJSKO PRVENSTVO KARATEISTOV

14. januarja 1984 je Karate klub Mislinja — KK sekcija Partizan organiziral regijsko prvenstvo v katah posamezno in ekipno. Letos so se ta tekmovalca (regijska, republiška in nazadnje državna) pričela zelo hitro. Vsak, ki se uvrsti na tem tekmovalcu med prve štiri, dobi vstopnico za nadaljnje tekmovalce. KK Ravne je tečajno pot do najvišjih naslovov pričel izredno uspešno.

V Mislinji se je zbralo 7 karate klubov iz koroško-slovenske regije. Tekmovalce je potekalo v vseh kategorijah. Prijavilo se je 72 tekmovalcev in tekmovalcev. Iz našega kluba jih je sodelovalo 15 in kar 12 se jih je uvrstilo na nadaljnji tekmovalni nivo.

KK Ravne je osvojil kot klub prvo mesto, sicer pa 4 prva mesta, 2 drugi, 4 tretja in 2 četrta mesta. Čestitamo!

R. Breznik

SAH

Januarja sta bila odigrana dva hitropotezna turnirja za pokal Fužinar 84. Na prvem je zmagal Jože Jesenek z 12 točkami pred Komarico 11 in Jurčanom 10,5.

Na drugem pa je bil najboljši Gržina z 12 točkami, sledita Burjak z 11,5 in Erjavac z 11 točkami.

Udeležba na obeh turnirjih je bila poprečna. Vsi šahisti in ljubitelji šaha ste vabljani na naslednje turnirje.

M. V.

DA BI SE TAKO ZBIRALI OB REFERENDUMU

28. januarja je KS Strojnska Reka organizirala — tokrat že petnajsti — sankarske tekme na Zelenbregu. Tekmovali so otroci in odrasli, vseh je bilo več kot sto. Naslednji dan so se

pomerili še smučarji v smuku. Tudi teh je bilo lepo število (okrog 40).

Najboljši so prešli lepa darila, ki so jih prispevali: TKS Ravne, Storitve Ravne, sindikat Železarne Ravne, Lovska družina Strojna, Instalater Prevalje, Kograd, toz Stavitnik Prevalje, Obrat za kooperacijo in KZE Trata Prevalje. Vsem se krajevna skupnost Strojnska Reka iskreno zahvaljuje.

Naslednjo soboto (14. februarja) so priredili še sankarske tekme na Strojni. Tudi teh se je udeležilo veliko število krajanov in tistih, ki so bili tu rojeni, pa so se odselili.

Športna tekmovalca so med ljudmi z Zelenbrega in okolice zelo priljubljena, ker so dobra priložnost za družabno srečanje. V krajevni skupnosti Strojnska Reka si zato želijo, da bi se krajan enako množično zbrali tudi ob referendumu in glasovali za samoprispevek.

M. P.

TEŽKO JE PRITI V VRH ALPSKEGA SMUČANJA

Alpsko smučanje je pri nas zelo priljubljena športna veja, posebno, odkar so naši najboljši tekmovalci posegli v vrh svetovne smučarske elite. Korošci sicer še nimamo predstavnika v tej eliti, ga bomo pa čez nekaj let lahko imeli, če bomo še naprej tako zavzeto delali s tekmovalci, kot si prizadevajo v Smučarskem klubu Fužinar.

Smučarski delavci na Ravnah se zavedajo, da se dober tekmovalce ne rodi, ampak ga moraš voditi od prvih smučin mimo tisoč in tisoč vrtic do

cilja in morebitne zmage. Mnogi kljub trdemu treningu nikoli ne okusijo slasti zmage in v boju z boljimi odnehajo. Drugi vztrajajo in pot navzgor jim je odprta. Toda nekeje je meja. Tega se smučarski delavci prav tako zavedajo, zato trezno načrtujejo delo z mladimi tekmovalci in ne obupujejo, če niso vedno med prvimi.

»Pri nas je smučarski šport tako razvit,« je povedal poklicni trener alpskih smučarjev pri SK Fužinar in pomočnik zveznega trenerja B reprezentance alpskih smučarjev Jakob Valit, »da je zelo težko prodreti v vrh jugoslovanskega smučanja, še teže pa je v njem ostati, ker močnejši klubi na vse načine poskušajo zavirati prodor koroškega smučanja. Zato je za nas velik uspeh, da imamo v državni reprezentanci pet mladincev in tri pionirje, nekaj mlajših tekmovalcev pa bo v sezoni 1984/85 kandidiralo za vstop v pionirsko reprezentanco. Rezultat šestletnega rednega dela SK Fužinar in drugih klubov v občini je občinska alpska selekcija, v katero so vključeni najboljši smučarji občine; trenutno so trije iz Črne, dva iz Mežice in osem z Raven.«

PREMALO DENARJA ZA MNOŽIČNOST

Letos je v klubu kar 120 tekmovalcev, kar je za naše razmere zelo veliko število. Lahko smo veseli, da toliko naših otrok na ta način izrablja svoj prosti čas.

Zaradi take množičnosti pa klubu primanjkuje sredstev, saj mu družba daje denar le za vrhunski šport. Ker pa ZVUT (Zveza vaditeljev, učiteljev in trenerjev) v občini ne deluje, si mora sam iskati talente, kar pa je mogoče le, če začne z množično vzgojo in učenjem najmlajših, ki imajo veselje do smučanja.

Trenirati je treba vse leto in kolikor se največ da na snegu. Večinoma je na bližnjih smučiščih premalo snega, zato trenirajo pri Ošvenu, kolikor pa je mogoče, tudi na bolj oddaljenih smučiščih. Vendar take priprave lahko omogočijo le najboljšim tekmovalcem, predvsem reprezentantom, ostali se morajo med letom, ko so naša smučišča kopna, zadovoljiti samo s suhim treningom. Prevozi so se namreč v zadnjem času močno podražili, prav tako tudi gostinske usluge.

Zaradi pomanjkanja denarja SK Fužinar tudi težko obdrži trenerje, ki jih v močnejših klubih neprimerno bolje plačujejo kot pri nas. Vendar ne moremo reči, da naš klub ne skrbi za strokovni kader. Profesionalnemu trenerju pomaga letos kar devet honorarnih, ki delajo v treh skupinah — od cicibanov do mladincev. Res pa je, da ne vzgajajo mladih smučarjev zaradi zasluzka, ampak gre za entuziazem ljudi, ki so predani smučarskemu športu. Isto velja za mnoge funkcionarje kluba in za starše otrok — tekmovalcev, ki klubu pomagajo na razne načine; s tem da sadijo na tekamah ali pa sodelujejo na delovnih akcijah,

ki jih organizirajo, kadar je treba pripraviti progo ali očistiti teren za smučišče.

Tudi šola je dejavnosti smučarskega kluba naklonjena, učenci celodnevne šole odhajajo na treninge še v času pouka, srednješolci pa imajo zaradi priprave in tekmovalne veliko izostankov, za kar pa imajo učitelji razumevanje.

Kljub temu moramo mlade smučarje — tekmovalce občasno, saj za treninge in tekmovalca žrtvujejo ogromno časa, ob tem pa ne smejo zanemarjati šolskih obveznosti. Kajti negativni učenci si odsotnosti od pouka ne morejo privoščiti.

CIGAV JE OŠVEN?

Kljub vsej naklonjenosti družbe pa vodstvo SK Fužinar doživlja tudi očitke in negodovanja. Nekateri delavci železarne mu namreč očitajo, da si lasti pol smučišča pri Ošvenu. To da je nesprejemljivo, ker je celoten teren last delavcev železarne.

Predsednik SK Fužinar Anton Navodnik jim odgovarja, da klub skrbi za ta teren že več let, začel ga je urejati že prej, preden je postalo smučišče last železarne. Progo redno vzdržuje, kar je za trening nujno, med treningom pa zaradi varnosti smučanja proga mora biti ograjena. V interesu vseh je, da naši smučarji trenirajo na domačem smučišču, ker imamo tako najmanj stroškov. Predsednik Navodnik pa pripominja, da jim na avstrijski Peci (Petzenkőnig) dovolijo ograditi progo, kadarkoli pridejo naši smučarji tja trenirati, ne da bi jim to posebej zaračunali.

Rešitev vidi v tem, da bi se delovnih akcij na Ošvenu v prihodnje udeleževali vsi, ki želijo tam smučati. Tako bi lahko urejevali celotno smučišče in ne bi bila proga, ki si jo »lasti« Fužinar, boljša od ostalega terena. Lani so člani SK Fužinar opravili na Ošvenu kar več kot 1800 delovnih ur. Čez leto so očistili teren, pozimi pa pripravljali proge. Morda bi kazalo, da bi kdaj delovno akcijo na Ošvenu organiziral tudi toz Družbeni standard.

Sicer pa Navodnik meni, da zaradi ograjene proge na Ošvenu negoduje le peščica ljudi, saj je med tednom, ko Fužinarjevi smučarji največ trenirajo, tam zelo malo drugih smučarjev, ob sobotah in nedeljah so pa večinoma na tekmovalnih.

Da mora biti del smučišča zaprt za netekmovalce, se je izkazalo tudi ob zadnji FIS tekmi, ki jo je SK Fužinar dobro pripravil. Po tekmi so namreč progo odprli za vse ljubitelje smučanja, pa je bila po nekaj urah tako zdelana, da po njej skoraj ni bilo mogoče več voziti.

Ce je torej naša smučarska javnost naklonjena dejavnosti SK Fužinar, če si želi uspehov njegovih tekmovalcev in tudi kvalitetnih tekmovalcev na Ošvenu, se bo morala sprijazniti s tem, da mora biti del tamkajšnjega smučišča ograjen, poskrbeti pa bo tre-



Zmagovalci 3. ravenskega slaloma FIS



Pred startom

ba tudi za boljše urejenost ostalega terena in proge za rekreativce.

Mojca Potočnik

HOKEJ NA KOROŠKEM

Hokej, edina kolektivna igra med zimskimi športi, je zelo atraktiven. Hitrost in moč sta magneta, ki privlačita veliko mladih. Med olimpijsko vročico je bilo za vsakim vogalom moč opaziti mulce, ki so se s palicami podili za raznimi žogicami in jih potiskali v improvizirane gole.

Nekaj starejših pa je zastavilo bolj resno. Na Ravnah se je zbralo toliko zagrehtih (največ jih je iz Gramoznice, zatem sledi Čečovje), da so uspeli sestaviti dve ekipi. Podpira jih OO ZSMS Trg, tako da nosita imeni Trg I in Trg II.

V ravenski občini obstajajo še ekipe Leš, Reke in Mežice I in II.

Hokej se je menda na Koroškem in na Ravnah nekoč že igral, a je o tem bolj malo znanega, zato se bom omejil na sedanost.

Fantje so se seveda zbrali na popolnoma ljubiteljski osnovi. Na Ravnah trenirajo na drsališču pri rokometnem igrišču. Na razpolago ga imajo od pol osme ure naprej. Ko se niso bili dovolj dobro organizirani, so trenirali, kadar je bilo na drsališču manj drugih drsalcev. Družbeni standard jim je naredil čistilec ledu in gole, ki so po dimenzijah prilagojeni njihovi igri. Ta namreč zaradi slabše opreme ne sme biti preozra. Kaj hitro lahko pride do podplutb in presekanin. Palice po 600 in hokejske drsalke po 4000 dinarjev je mogoče nabaviti v trgovini, zatakne pa se pri raznih

ščitnikih. Nekateri uporabljajo nogometne, veliko pa si jih naredijo kar sami. Pred treningom in po njem očistijo led, na koncu pa igrišče polijejo s tanko plastjo vode. Gladka ploskev je predpogoj uspešne igre.

Eden od igralcev mi je zaupal, da je recept za dobre rezultate kondicija, dobro drsanje, iznajdljivost, predvsem pa kolektivna igra. Pri »velikih« ekipah je pomemben tudi dober vratar, sami pa so zadovoljni z vsakim, saj si malokdo upa pred gol.

Na treningih ne igrajo na čas, ena tretjina so štirje doseženi goli, na tekmah pa so igrali 3x10 minut čiste igre. Na tekmovanju so v ekipi 4 igralci in vratar. Trg I je igral z dvema napadoma in obrambama. Pravila so zaradi obstoječih igrišč in opreme nekoliko prirojena. Ofsajda ni, buli ob robu igrišča pa je redkost. Kaznuje se nepravilno zadrževanje, nevarno dvigovanje palic in ploščic. Dodelili so se, da pred polovico drsališča ne streljajo na nasprotnikov gol.

Na turnirju ob turističnem tednu v Mežici je zmagala ekipa Reke pred Trgom I in II, na Ravnah pa Trg I pred Reko in Lešami.

Igralci so bili zadovoljni s propagando (prek radia Slovenj Gradec) in s podporo OO ZSMS Trg, ki je prispevala nagrade, manj pa z obiskom gledalcev.

Letos so ekipe dobile povabilo, da se udeležijo slovenske sindikalne lige, vendar za resnejše tekme nimajo zadostne opreme.

Hokejisti menijo o svojem športu, da je zanimiv in atraktiven. Večina ga goji kot dopolnilni trening k drugim panogam, ker se zavedajo, da so omejeni s slabo opremo in z zimsko sezono. Vendar želijo, da bi drsanju kot množičnemu rekreacijskemu športu, ki je za razliko od smučanja dostopen vsem, na Ravnah namenili več pozornosti. Potlej so bo morda bolj razvil tudi hokej, ki je izrazit tekmovalni šport.

Hokejskim navdušencem želimo veliko športnih užitkov in igri in dolgo prihodnjo zimo.

Marko Vrečič

lo zahtev za ugotovitev pavšalne odškodnine bistveno manj (le 28 odstotkov od vseh predlaganih v disciplinski postopek) kakor v preteklem letu.

Delo komisije je potekalo zadovoljivo, senate smo sestavljali iz članov komisije in razen v dveh tozdih imajo še povsod po dva člana. V tozdu Jeklarna imajo samo enega člana skupne disciplinske komisije, ker se je eden upokojil, prav tako v tozdu Stroji in deli, kjer je en član odšel na delo v drug tozd.

Pri obeh bo treba opraviti nadomestne volitve, ker en sam ne more biti stalno član senata (izmensko delo, odsotnosti itd.).

SPLOŠNE UGOTOVITVE IN OCENA STANJA

TOZD Jeklarna vodi tako v številu predlaganih delavcev v disciplinski postopek, kakor tudi po izrečenih disciplinskih ukrepih in ugotovitvah pavšalne odškodnine in materialne škode. V tem tozdu se delavci pojavljajo tudi po trikrat na leto kot kršitelji, saj mnogi ponavljajo kršitve in se ukrepi pri njih stopnjujejo. Kljub izrečenim ukrepom le-ti znova kršijo delovne obveznosti, zato je ravno v tem tozdu največ izrekov disciplinskih ukrepov prenehanja delovnega razmerja. Ugotovitev, ki v precejšnji meri razsvetljuje delo disciplinske komisije, je, da delavci, ki vlagajo ugovore na delavski svet, dosežejo v 50 odstotkih, da jim ukrep delavski svet spremeni v blažjega.

Tu gre v glavnem za lažno solidarnost z delavci in za neupoštevanje določil pravilnika, ki natančno opredeljuje, kdaj delavski svet lahko spremeni odločitev disciplinske komisije.

TOZD Valjarna prav tako dokaj dosledno zahteva disciplinske postopke za kršitelje delovne obveznosti svojega tozda. Nikakor pa ne moremo doseči, da bi uveljavljali tudi pavšalno odškodnino, kjer je to mogoče. Škodo, ki nastane, morajo predlagatelji namreč konkretizirati in v zahtevi obrazložiti; to pa jim, kot kaže, povzroča kar nekaj težav.

V ocenjevanju stanja na disciplinskem področju ne moremo mimo ugotovitve, da predlagatelji

ANALIZA DISCIPLINSKIH POSTOPKOV V LETU 1983

UVODNO POJASNILO

Spremljanje stanja na disciplinskem področju spada med stalno nalogo naše službe. Poteka sistematično že od leta 1976 glede na potrebe tozdov in delovnih skupnosti z različnim obsegom. Če na kratko preletim problematiko na disciplinskem področju, je stvar takšna:

V začetku disciplinski postopki niso bili številni, prav tako ni bilo enotnega pristopa za reševanje te problematike. S sprejemom pravilnika o obveznostih in odgovornostih smo delo na disciplinskem področju opredelili v skladu z zakonom o združenem delu. Tedaj smo v železarni uvedli tudi pavšalno odškodnino kot element odškodninske odgovornosti.

S sprejemom zakona o delovnih razmerjih smo v letu 1983 pripravili tudi nov pravilnik o delovnih razmerjih, kamor smo v III. poglavje prenesli poglavje odgovornosti. Normativno smo disciplinsko odgovornost zaostri-li, kaj pa je prineslo delo, je razvidno iz poročila, ki je del te analize.

POROČILO O DELU DISCIPLINSKE KOMISIJE

Pregled dela skupne disciplinske komisije za preteklo leto v številčnem prikazu kaže rahel porast postopkov v primerjavi s preteklimi leti. Tudi lani se je sestajala komisija po senatih, in to kar 118-krat, kar pomeni, da je povprečno zasedala dvakrat te-

densko. Iz priložene sheme je razvidno, da je največ zahtev iz tozdov metalurške dejavnosti, kar 67 odstotkov vseh uvedenih postopkov; veliko manj postopkov so zahtevali v tozdih mehanske obdelave, in sicer 15,1 odstotek. Tozdi spremljajočih dejavnosti in delovne skupnosti se pojavljajo vsak s po 6 odstotki uvedenih postopkov, kar je pravzaprav minimalno glede na ostale tozde in skoraj ni vredno omembe.

Glede izrečenih disciplinskih ukrepov je bilo največ javnih opominov, in sicer 35,5 odstotkov; 29,1 odstotek je bilo opominov, 13,5 odstotka je bilo prenehanj delovnih razmerij; 12,4 odstotkov je nerešenih primerov; 8,9 odstotka oprostitev in ustavljenih postopkov.

Denarne kazni in razporeditev na druga dela in naloge komisija izreka v manjši meri; tako da je primerov teh ukrepov zelo malo.

Pri ugotavljanju odškodninske odgovornosti opažamo, da je bilo povečanje zahtev po ugotavljanju dejanske škode, medtem ko je bi-

PREGLED KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI ZA ČAS
OD 1.1.1983 do 31.12.1983

Zap. št.	TOZD ali DG	pred. v disc. postopek	I z r e z u l t a t i u k r e p i					denarna kazen	oprostitev, PU	prenehanje delov. raz.	pogojno prenehanje delov. razmerj.	pavšalna odšk.	mat. odšk.
			Opomin	Javni opomin	razporeditev	prenehanje delov. raz.	pogojno prenehanje delov. razmerj.						
1.	JEKLARNA	287	76	103	-	14	20	2	23	49	53	14	
2.	JEKLOLIVARNA	45	8	12	-	8	9	-	3	5	17	3	
3.	VALJARNA	105	37	49	-	3	9	-	2	5	24	-	
4.	KOVAČNICA	45	14	16	-	-	6	-	5	4	11	-	
5.	JEKLOVNIK	13	4	6	-	-	-	-	2	1	2	-	
6.	KALINICA	9	3	4	1	-	1	-	-	-	4	-	
7.	STROJI IN DELI	42	12	13	-	4	3	-	6	4	21	4	
8.	INDUSTRIJSKI MOČI	8	2	3	-	-	-	1	-	2	4	-	
9.	PNEVMATIČNI STROJI	13	5	3	-	-	-	-	2	3	6	3	
10.	VZMETARNA	15	6	4	-	-	2	-	2	1	8	-	
11.	OBODJARNA	3	1	1	-	-	1	-	-	-	2	-	
12.	RO PREVALJE	23	10	4	-	1	2	-	3	3	15	2	
13.	ENERGIJA	4	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	
14.	ETS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15.	SGV	24	8	7	-	1	2	-	4	2	9	-	
16.	TRANSPORT	9	3	3	-	-	1	-	1	-	-	-	
17.	KONTROLA KAKOVOSTI	3	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	
18.	RPT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19.	PII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20.	KOMERCIALA	22	4	7	-	2	2	-	5	2	14	-	
21.	DRUŽBENI STANDARD	7	1	3	-	-	1	-	1	1	-	-	
22.	DELOV. GRUP. za VARNOST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
23.	DELOV. GRUP. za GOSPODARJ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
24.	DELOV. GRUP. POS. VN. SLUŽBE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
25.	DELOVNA SKUPNOST KBI	10	1	5	-	-	1	-	1	2	-	-	
S K U P A J :		687	200	244	1	33	60	3	61	85	191	23	

postopkov praviloma nikoli ne ugovarjajo na odločitve disciplinske komisije, čeravno nemalokrat osebno izrazijo svoje nezadovoljstvo. Prav tako se pojavlja vprašanje, zakaj ukrepi ne zaležejo, saj samo odstotek prenehanj delovnih razmerij pove, da ostane na leto brez dela kar nekaj ljudi. To pa je že delo, ki terja strokovno obdelavo drugje. Razmerno malo delavcev je zahtevalo sodno varstvo zaradi disciplinskih postopkov pri Sodišču združenega dela v Mariboru (4), kar tudi pove, da komisija svoje delo opravlja v skladu s pravilnikom, strogo in pravično.

Tozdi Armature Muta, Kovinarstvo Ljubno in Bratstvo Varvarin imajo svoje disciplinske komisije, zato o njihovem delu ne poročamo. Prav tako jih nismo upoštevali v tabelarnem pregledu.

Vsi navedeni podatki v analizi kažejo nekaj značilnosti. Zapisali smo, da pravilnik velja za vse. Iz zahtev, ki jih sprejemamo, pa izhaja, da so v postopku večinoma delavci iz neposredne proizvodnje, drugi le malo kdaj. Ali potemtakem delovne obveznosti kršijo le-ti? Razmislimo.

Za pravno službo:
Sonja Slemnik

KADROVSKA GIBANJA V JANUARJU

Januarja je bilo v železarni zaposlenih 5806 delavcev. V primerjavi s prejšnjim mesecem se je število zmanjšalo za 37, kar je posledica odhodov delavcev v JLA. Znotraj delovne organizacije je bilo prerazporejenih 158 delavcev.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLARNA — Hernah Janko, NK delavec — iz druge del. org., Bačić Sulejman, avtoklepar — prva zaposlitev

JEKLOLIVARNA — Berisha Isni, NK delavec, Kovačević Boško, NK delavec, Peršak Peter, strojni kalupar, Asani Selam, NK delavec, Milošević Tugomir, avtomehanik — iz druge del. org.; Štefič Venčeslav, NK delavec — ponovna zap. v železarni.

VALJARNA — Lončar Stanislav, gimnazijski mat. — prva zaposlitev; Topić Brane, gradbeni tehnik, Velunšek Miran, gimnazijski maturant — iz druge del. org.

KOVAČNICA — Šmidlehnar Stanislav, NK delavec — iz druge del. org.

VZMETARNA — Grabovac Novo, zidar, Nabernik Boris, NK delavec — prva zaposlitev; Pavlovič Anastazij, RTV mehanik — iz druge del. org.

REZALNO ORODJE — Hip Marjan, NK delavec — prva zaposlitev.

ARMATURE — Pečovnik Petra, administrativni tehnik — prva zaposlitev; Kočevar Darinka, rezalka — ponovna prijava.

ENERGIJA — Pavlovič Časlav, strojni tehnik — iz druge del. org., Adam Maks, ključavničar — iz druge del. org.

SGV — Krauberger Anton, instalater vodovoda, Breznik Ivan, VK tesar, iz druge del. org.

RPT — Rek Pavel, dipl. inž. strojništva — iz JLA.

KOMERCIALA — Srebre Bojan, NK delavec, štimnikar Bojana, prodajalka, Pešl Janez — prva zaposlitev, Flajmš Peter, NK delavec — iz druge del. org.

DRUŽBENI STANDARD — Kresnik Irma, NK delavka — iz druge del. org.

DS za rač. — Čegovnik Irena, ekonomistka — štipendistka Železarne Ravne.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA — Durić Mustafa, zidar plošč, Hopovac Enes, drugi jamski delavec, Krivograd Marjan, ponovčar — izključeni; Modrijan Drago, inž. metalurgije — odpoved delavca; Verovnik Franc, tehtalet — inval. upokojitev.

JEKLOLIVARNA — Verhovšek Rajko, sestavljalet in sušilec jeder, Tiljak Josip, delavec na torni žagi, Krebs Franci, pomočnik žarilca, Mihev Pavel, rezalec na arckmakerju, Košutnik Slavko, izsekovalec, Naglič Vinko, odvažalec kalupov, Vrhovnik Vido, kovinski modelar — vsi JLA; Krahulec Zvonimir, brusilec na rafami — izključeni.

VALJARNA — Poderčnik Ferdo, transportni delavec, Fajmut Adam, valjavec, Živič Radosav, brusilec na CM — v JLA; Štruc Aleksander, valjavec — inval. upokojen; Sorčan Jože, adjuster-kontrolor — samovoljno; Rek Janko, pomožni valjavec — izključen.

KOVAČNICA — Kotnik Stanek V., pomočnik žarilca — v JLA; Mager Štefan, čistilec polizdelkov — v JLA.

JEKLOVLEK — Polovšek Anton II., brusilec za grobo brušenje — v JLA; Hanc Vladimir, delovodja vlečenja in toplotne obdelave — sporazumno.

STROJI IN DELI — Burja Zvonko, strugar, Bosilj Rudolf, strugar — v JLA.

ORODJARNA — Trstenjak Danilo, ključavničar — v JLA.

PNEVMATIČNI STROJI — Korinšek Robert, vrtalec, Čevnik Roman, brusilec, Trokšar Mirko, brusilec — v JLA.

VZMETARNA — Koprivnik Matjaž, vrtalec — v JLA.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Burjak Beno, skoblar, Morn Rafko, brusilec, Zdovc Damjan II., rezkalec, Paradiž Danilo, brusilec — v JLA.

REZALNO ORODJE — Duranović Jasmin, rezalec, Husić Nihad, pomožni delavec, Kok Bogdan, ključavničar — v JLA.

KOVINARSTVO — Robnik Albin, ključavničar, Terbovšek Bogomir, strugar — v JLA; Brunet Alojz, rezkalec, Pavlin Darko, strojni tehnik — odpoved delavca.

ARMATURE — Grubelnik Jože, rezkalec, Vezonik Dušan, strugar, Kop Marjan, strugar — v JLA.

BRATSTVO — Ilić Ilija, NK delavec — odpoved delavca; Milanović Miroslav, NK delavec — potek del. razmerja za določen čas.

ETS — Pristovnik Urban, instrumentalec — v JLA; Detečnik Anton, delovodja navijalnice — odpoved delavca.

SGV — Tominc Niko, ključavničar, Logar Jakob II., ključavničar — v JLA; Košutnik Jože, tesar, Jevšek Ferdo, vodja vzdrževanja — invalid. upokojitev; Kragelnik Maks II., ključavničar — sporazumno.

RPT — Kadiš Bogdan, dipl. inž. strojništva, Kseneman Franc, inž. strojništva — v JLA; Pavšer

Franc, razmnoževalec — inval. upokojitev.

KOMERCIALA — Podlinšek Slavko, pomožni delavec, Apšner Marko, skladiščni delavec — v JLA; Lenasi Ljudmila, kontrolor za kalkulacije in šifriranje — star. upokojitev, Koren Stanislav, skladiščni delavec — odpoved delavca.

DRUŽBENI STANDARD — Leskovšek Erna, natakarka, Bertonec Dragica, kuharica — potek del. razmerja za določen čas; Jovan Ana, garderobierka — odpoved delavke.

DS ZA RAČ. — Telcer Franc, vodja obračunov stroškov — star. upok.

DS KSZ — Pogačnik Stanislav, obhodni nadzornik, Macogović Dragutin, vratar — inval. upokojitev.

Kadrovska služba



POHVALO ZASLUŽIJO

V Informativnem fužinarju že nekaj časa želimo uvesti rubriko s takim naslovom. Prepričani smo namreč, da je v naši železarni najmanj toliko, če ne mnogo več takih delavcev, ki si zaslužijo javno pohvalo, kot onih, ki jih srečujemo pod zoprnim naslovom »Kršitve delovnih obveznosti«.

Tako ravnotežje grajam in opominom pa bomo s časom dosegli le, če nam bodo vodilni in vodstveni delavci pomagali pridne in vestne delavce najti. Seveda pa lahko vsakdo zavrti telefonsko številko 304 in na kratko pove, kdo in zakaj po njegovem zasluži javno priznanje.

Za začetek povemo tole:

Na 1. letošnji seji našega komiteja za SLO in družbeno samozasčito so med drugim sklenili, da prejmejo knjižne nagrade za požrtvovalno pomoč pri gašenju požara 2. 11. 1983 v tozdu SGV naslednji delavci:

Marjan Dirntiš, Stroji in dell,
Bojan Erženičnik, ETS,
Franc Rotovnik in Vlado Zavec, oba SGV.

Nagrade jim je izročil predsednik poslovnega odbora. Čestitamo!

Če znamo prekrške kaznovati, znajmo požrtvovalnost in marljivost tudi nagrajevati.

Urednik

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V MARCU

Koroški kinematografi Črna, Žerjav, Mežica, Prevalje, Ravne in Dravograd bodo v marcu predvajali predvidoma naslednje filme:

- BELI PES — ameriški triler, 7. do 19. 3.
 RANA ZRELOST — nemška drama, 8. do 19. 3.
 SUPER MOŽ — ameriški znanstveno fantastični, 9. do 19. 3.
 IGMANSKI MARŠ — domači vojni, 13. do 23. 3.
 ZVER V ČLOVEKU — ameriški znanstveno fantastični, 14. do 26. 3.
 UMOR PROSTITUTKE — ameriški akcijski, 16. do 26. 3.
 ŠEST ŠVEDINJ V INTERNATU, nemška komedija, 18. do 31. 3.
 PRINC MASCEVALEC — ameriški akcijski, 22. 3. do 2. 4.
 SEDEM GLADIATORJEV — italijansko-španski zgodovinski, 23. 3. do 2. 4.
 BOJEVNIKI BRONKSA — italijanski avant., 29. 8. do 9. 4.

Koroški kinematografi Prevalje



80-LETNICA ČASOPISA POLITIKA IN 40-LETNICA IZHAJANJA V SO- CIALISTIČNI JUGOSLAVIJI

Ob tej priložnosti je izdala skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno znamko za 5,00 din.

Prva številka Politike se je pojavila v Beogradu 25. januarja 1904. Časopis sta ustanovila brata Vladislav in Darko Ribnikar. Ves čas, ko je izhajala, je bila Politika v glavnem demokratično usmerjen in neodvisen meščanski časopis, ki se je že od prihoda fašizma na oblast v Nemčiji opredelil proti njemu.

Kot motiv za znamko je bila uporabljena naslovna stran prve številke Politike z dne 28. oktobra 1944 z govorom maršala Tita.

Likovna rešitev je delo Ratomira Pešića. Znamke so bile natisnjene v

Zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki dvobarvnega ofseta v polah po 25. V prodajo pa so prišle 25. februarja 1984.

100-LETNICA ROJSTVA VELJKA PETROVIČA

Ob 100-letnici rojstva Veljka Petroviča je izdala skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno znamko za 5,00 din. Veljko Petrovič (Sombor 1884 — Beograd 1967), pesnik, pripovednik, akademik, predsednik Matice Srbske v Novem Sadu in upravnik Narodnega muzeja v Beogradu. Pesmi je začel pisati v prvem desetletju tega stoletja in jim pogosto dajal močan domoljubni ton, tako da so označevale obnovo srbske domoljubne poezije.

Na znamki je prikazana podoba Veljka Petroviča. Likovna obdelava znamke je delo Dušana Lučića. Natisnjene so bile v Zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki dvobarvnega ofseta v polah po 25. V prodajo pa so prišle 4. februarja 1984.

XIV. ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE — SARAJEVO 1984

Ob XIV. zimskih olimpijskih igrah Sarajevo 1984 je izdala Skupnost jugoslovanskih PTT serijo osmih priložnostnih znamk in dveh spominskih blokov tehle vrednosti in motivov:

- 4,00 din — veleslalom (Jahorina in Bjelašnica)
 4,00 din — biatlon (Veliko polje, Igman)
 5,00 din — slalom (Jahorina in Bjelašnica)
 5,00 din — bob (Trebevič)
 16,50 din — hitrostno drsanje (Zetra)
 16,50 din — hokej na ledu (Zetra in Skenderija)
 23,70 din — smučarski skoki (Malo polje, Igman)
 23,70 din — smuk (Bjelašnica in Jahorina)
 50,00 din — olimpijski ogenj
 100,00 din — pot olimpijskega ognja.

Mednarodni olimpijski komite je na svojem 80. zasedanju 18. maja 1978 v Atenah v močni konkurenci zaupal Sarajevu, da postane gostitelj in organizator XIV. olimpijskih iger leta 1984.

Na igrah je bilo zastopanih 12 športnih disciplin. Na znamkah so prikazani tekmovalci v ustreznih športnih panogah in znak iger, na blokih pa olimpijski ogenj ter njegova pot in znak iger.

Likovna obdelava znamk in blokov je delo Andreja Milenkovića. Znamke pa je natisnil Zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 9. Znamke so bile dane v prodajo 8. februarja 1984.

f. u.

8. DELOVNO TEKMOVANJE

Občinski odbor sindikata delavcev kovinske in elektro industrije v občini Ravne na Koroškem

RAZPISUJE

8. delovno tekmovanje kovinarjev v občini Ravne, ki bo v naslednjih delovnih organizacijah: v Železarni Ravne (nosilec tekmovanja), Rudniku Mežica in Integralu Prevalje od 18. do 22. aprila 1984. Tekmovanje je razpisano v naslednjih poklicih:

1. strugar
2. brusilec
3. rezkalec
4. orodjar
5. ključavničar
6. kovač
7. plamenski varilec
8. varilec REO
9. varilec MAG
10. varilec TIG
11. avtomatik diessel
12. livar

Rok prijave za tekmovanje je 31. 3. 1984. Prijave zbirajo predsedniki IO OOS, vse prijave se zberejo na ravni konference sindikata in posredujejo na občinski svet ZSS Ravne na Koroškem.

Tekmuje lahko vsak delavec, zaposlen v Železarni Ravne, Rudniku Mežica, Instalaterju Prevalje in Integralu Prevalje. Tekmovanje za ključavničarje, varilce REI in MAG bo v Rudniku Mežica, za avtomatike v Integralu Prevalje, za vse ostale poklice pa v Železarni Ravne.

Teoretični del tekmovanja vsebuje poznavanje materialov, delovnih postopkov, strojev in naprav, varstvo pri delu in samoupravljanje.

Praktični del tekmovanja vsebuje izdelavo izdelkov, točnost, kvaliteto, učinkovitost in ekonomičnost.

Tekmovalec se prijavi v delovni organizaciji. Prvovrščeni iz vseh panog prejmejo nagrade in se udeležijo republiškega tekmovanja.

Naša družba zahteva vsestransko in celovito izobražene delovne nosilce in ustvarjalce materialnih dobrin. Naš samoupravni sistem teži k popolni osebnosti delavca, ustvarjalca v vseh njegovih vrednotah in delovni ustvarjalnosti. Zato pomenijo delovna tekmovanja delavcev enega pomembnih prispevkov k tem načelom, še posebno v času stabilizacije gospodarstva.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi moža in očeta Draga Mlačnika se iskreno zahvaljujemo za denarno pomoč in vso pozornost stanovalcem bloka št. 43 na Javorniku, sorodnikom za vso skrb, darovano cvetje, in ker so bili z nami v najtežjih trenutkih. Posebna hvala za denarno pomoč: sodelavcem TOZD SiD, OOS TOZD SiD, konstrukcijskemu biroju, TOZD RPT, tov. Francu Poriju za poslovlilni govor, Pihalnemu orkestru Železarni Ravne, kaplanu za opravljeni obred ter vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Zena Zofka, sin in hčerka

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedija Antona Kolerja, p. d. Janka, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč in darovano cvetje. Zahvaljujemo se g. župniku za pogrebni obred, govornikom Jožetu Keru in Francu Zabevu pa za poslovlilne besede.

Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage sestre, mame, babice in prababice Franciške Mikl se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, darovali vence, cvetje in drugo ter jo v velikem številu pospremili na njeno zadnjo poti.

Posebej se zahvaljujemo tov. Marčku, tov. Klepu in tov. Polancu za poslovlilne besede in g. župniku za pogrebni obred.

Vsi njeni

SLANE IN NESLANE

Ladja se je potopila v bližini Deviškega otoka. Rešila sta se samo dva potnika: možki in ženska.

»Kaj pa zdaj?« je vprašala ženska.

»Neumno vprašanje,« je zagoedel možki. »Najprej bomo spremenili ime otoku.«

*

Mož se ponoči nalit vrne domov. V temi se splazi v spalnico in prevrne stol. Glasno zakolne: »Zakaj, pri hudiču, mora ta prekleti stol stati v spalnici?«

Zena pikro odvrne:

»Si ljubosumen, da tu sploh kaj stoji?«

Izdaja delavski svet Železarni Ravne kot mesečnik v nakladi 5500 izvodov. Ureja uredniški odbor: Jože Gruden, Ivica Klančnik, Marjan Kolar, Franjo Miklave, Vladimir Novinšek.

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar.

Telefon 861 131, int. 304.

Tiska CGP Večer, Maribor
 Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka.

Fotografije za to številko so prispevali: S. Jaš, M. Korošec, A. Krivograd ml., M. Potočnik, F. Rotar, Z. Strgar in M. Vrečič.



Spluženo